

คู่มือธรรมาศรัยปฏิบัติตนโดย

พระมหาเถรธรรมะเอก

นวมนยนิทเทศ ถึง เสรฐมนยนิทเทศ

โดย

อาจารย์แม่จิ๋วราชินี ยศมาลัย

ธรรมะปฏิบัติวิทาลัย มหาวิทาลัยมหาสุภาพังกรณราชวิทาลัย

คำนำ

ในพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ คัมภีร์ที่ ๓ ชื่อว่า ธาตุกถา ส่วนปกรณ์ที่ท่านพระอาจารย์ สัทธัมมโชติกะ ฐัมมาจริยะ ได้รจนารขึ้นไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเล่าเรียนพระอภิธรรมชั้นมัธยมอา-ภิธรรมิกะเอก นี้ ชื่อว่า ปัญหาพยากรณ์โชติกะ ธาตุกถาสรุบัติถนิสสยะ ปัญหาพยากรณ์โชติกะ โดยมุ่งหมายเอาว่า ปกรณ์นี้จะกระทำความสว่างรุ่งเรืองในคำปุจฉา วิสัชนา ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธ-เจ้าตรัสไว้ดีแล้วนั้น ให้ปรากฏแก่นักศึกษาทั้งหลาย จึงตั้งชื่อว่า ปัญหาพยากรณ์โชติกะ ประการ หนึ่ง ส่วนคำว่า ธาตุกถาสรุบัติถนิสสยะ หมายความว่า ปกรณ์นี้จะเป็นเครื่องมือและเป็นที่พักที่ อาศัยของนักศึกษาทั้งหลาย ในอันที่จะสรุบน้ำ่อความในคัมภีร์ธาตุกถา ได้โดยสะดวก จึงให้ชื่อว่า ธาตุกถาสรุบัติถนิสสยะ

สำหรับคู่มือธาตุกถาสรุบัติถนิสสยะเล่มนี้ ข้าพเจ้าเขียนขึ้นมาเพื่อขยายเนื้อความของหนังสือ หลัก ซึ่งรจนาโดยท่านพระอาจารย์สัทธัมมโชติกะ ฐัมมาจริยะ เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาทั้งหลาย ที่มีเวลาเรียนน้อยหรือไม่มีเวลาเข้ามาศึกษาในชั้นเรียนด้วยตนเอง ได้นำไปศึกษาหาความรู้ในคำ ปุจฉาและวิสัชนาให้มีความเข้าใจและไม่ท้อแท้ในการเรียนธาตุกถา ถ้าคู่มือธาตุกถาสรุบัติถนิสสยะเล่มนี้ มีข้อผิดพลาดประการใด ขอให้ผู้รู้ทั้งหลายได้โปรดกรุณาช่วยแนะนำ เพื่อที่จะได้ปรับปรุงต่อไป

ขออนุโมทนาสาธุแก่ท่านทั้งหลาย ที่สนใจศึกษาพระธรรมขององค์สมเด็จพระศาสดาสัมมาสัม-พุทธเจ้า จงมีความสุข ความเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ มีสติปัญญายิ่ง ๆ ขึ้นไปจน บรรลุถึงพระนิพพานเทอญ

แม่ชีวรารศรี ยอดมัลย์

(แม่ชีวรารศรี ยอดมัลย์)

๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หวมนยสัมปยุตเตนสัมปยุตตปทนิทเทส	๑
ชั้นรณิทเทส	๒
อายตณิทเทส	๓
ธาตุนิทเทส	๔
สัจจนิทเทส	๖
อินทริยนิทเทส	๗
ปฏิจสุมุปาทนิทเทส	๑๒
สติปัญญาณิทเทส	๑๗
ผัสสสัตตคกราสีนิทเทส	๒๑
ติกมาติกานิทเทส	๒๓
ทุกมาติกานิทเทส	๒๖
ปรามาสปทนิทเทส	๓๗
กิเลสปทนิทเทส	๔๑
ทสมนยวิปยุตเตนวิปยุตตปทนิทเทส	๔๖
ธาตุนิทเทส	๔๙
ปฏิจสุมุปาทนิทเทส	๖๐
ผัสสสัตตคกราสีนิทเทส	๗๑
ติกมาติกานิทเทส	๗๓
ทุกมาติกานิทเทส	๙๐
อาสวปทนิทเทส	๙๓
คันถปทนิทเทส	๙๘
โอฆปทนิทเทส	๑๐๑
นีวรณปทนิทเทส	๑๐๕
สารัมมณปทนิทเทส	๑๐๙
อุปาทานปทนิทเทส	๑๑๓
กิเลสปทนิทเทส	๑๑๕
สวิตักกปทนิทเทส	๑๑๙
สรณปทนิทเทส	๑๒๕
เอภาทสมนยสังคหิตเตนสัมปยุตตวิปยุตตปทนิทเทส	๑๒๖
อวิชชานิทเทส	๑๓๖
ผัสสนิทเทส	๑๔๖

เหตุปทานิทเทศ	๑๕๘
คันถปทานิทเทศ	๑๕๙
ปรามาสปทานิทเทศ	๑๕๙
กิเลสปทานิทเทศ	๑๖๑
ทวาทสมนยสัมปยุตเตนสัมปยุตตปทานิทเทศ	๑๖๓
สมุทยสังจนิทเทศ	๑๖๗
อวิชชานิทเทศ	๑๗๕
สัญญาณานิทเทศ	๑๘๖
อาสวปทานิทเทศ	๑๙๔
โอฆปทานิทเทศ	๑๙๙
ปรามาสปทานิทเทศ	๒๐๓
กิเลสปทานิทเทศ	๒๐๖
ปีติสหคตปทานิทเทศ	๒๑๒
เตรสมนยอสังคหิตেনสัมปยุตตวิปยุตตปทานิทเทศ	๒๑๔
รูปักขันธนิเทศ	๒๑๔
อรูปรภาวนิทเทศ	๒๑๘
วิปากปทานิทเทศ	๒๒๒
สุขสหคตปทานิทเทศ	๒๒๕
สเหตุกปทานิทเทศ	๒๓๒
สารัมมณปทานิทเทศ	๒๔๐
พาหิรปทานิทเทศ	๒๔๔
อุปกฆาตสหคตปทานิทเทศ	๒๕๐

๙. นวมนยสมปยุตเตนสมปยุตตปทนิทเทส

คาถาแสดงบทที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงในนวมนยนิทเทส

๑. อรูปกษุณา จตตารโ	มนายตนเมว จ
วิญญาณธาตุโย สตต	เทว สจจา จุททสินทริยา ฯ
๒. ปจฺจเย ทฺวาทส ปทา	ตโต อุปริ โสฬส
ติเกสุ อฏฺจ โคจฺจนเก	เตจจตตาลีสเมว จ
๓. มหฺนฺตรทุเก สตต	ปทา ปิฏฺฐิทุเกสุ ฉ
นวมสฺส ปทสฺเสเต	นิทฺเทเส สงฺคหํ คตา ฯ

บทที่สงเคราะห์เข้าในนวมนยนิทเทสนี้มี ๑๒๐ บท คือ

๑. นามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ สมุทยสังจะ มัคคสังจะ อินทริย์ ๑๔ มี มนินทริย์ เป็นต้น จนถึง อัญญาตาวินทริย์ เป็นที่สุด
๒. ในปฏิจจสมุปบาท ๑๒ บท ได้แก่ อวิชา สังขาร วิญญาณ ผัสสะ เวทนา ตัณหา อูปาทาน กัมมภาวะ โสกะ ทุกข์ โทมัสสะ อุปายาสะ
บทที่ต่อจากปฏิจจสมุปบาทไปอีก ๑๖ บท มีสติปัฏฐาน เป็นต้น จนถึงมนสิการ เป็นที่สุดในติกะ ๘ บท คือ เวทนาติกะ ๓ บท สวิตักกติกะ ๒ บท คือ ปฐมบท และ ทุตติยบท ปิตติติกะ ๓ บท
ในโคจจนก ๔๓ บท คือ เหตุโคจจนก ๖ บท อาสวโคจจนก ๔ บท สัญโญชนโคจจนก ๔ บท คันถโคจจนก ๔ บท โอฆโคจจนก ๔ บท โยคโคจจนก ๔ บท นีวรรณโคจจนก ๔ บท ปริมาสาโคจจนก ๓ บท อูปาทานโคจจนก ๔ บท กิเลสโคจจนก ๖ บท
๓. ในมหันตรทุกมี ๗ บท คือ จิตตปท เจตสิกปท จิตตสมปยุตตปท จิตตสังสังฺฆรูปท จิตตสังสังฺฆรูปสมุฏฐานปท จิตตสังสังฺฆรูปสมุฏฐานสหรูปท จิตตสังสังฺฆรูปสมุฏฐานานุปริวัตติปท ในปฏิจจทุก มี ๖ บท คือ สวิตักกปท สวิจาร์ปท สปปิติกปท ปิติสหคตปท สุขสหคตปท อูปกขาสหคตปท

เมื่อพระองค์ทรงแสดงอัญมณยนิทเทสจบลงแล้ว ทรงแสดงนวมนยนิทเทสต่อไป
ธรรมที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงในนวมนยนิทเทสนี้ เป็นธรรมที่มีสัมปยุตต์ และการ
แสดงนวมนยนิทเทสนี้ ได้ทรงแสดงโดยกลับประธานบท และมีการแสดงเป็นพิเศษ
ออกไปอีก โดยใช้ศัพท์ว่า เกหิจิ

นวมนยนิทเทส มี ๒ อย่าง คือ ๑. อัพภันตรมาติกานิทเทส ๒. พาหิรมาติกานิทเทส
พระองค์ทรงแสดงอัพภันตรมาติกานิทเทสก่อน แล้วทรงแสดงพาหิรมาติกานิทเทส ต่อไป

อัพภันตรมาติกานิทเทส

อัฏฐกันตฺรมาติกานิทเทสมี ๒ อย่างคือ ๑. ชั้นชาตินิทเทส ๒. ผัสสสัตตคฺกราสีนิทเทส
พระองค์ทรงแสดงชั้นชาตินิทเทสก่อน แล้วทรงแสดงผัสสสัตตคฺกราสีนิทเทส ต่อไป

ชั้นชาตินิทเทส

ชั้นชาตินิทเทส มี ๑๕ อย่างคือ ๑. ชั้นรณิทเทส เป็นต้น จนถึง ๑๕. มัคคณิทเทส เป็นที่สุด
พระองค์ทรงแสดงชั้นรณิทเทสก่อน แล้วทรงแสดงอายตณิทเทส เป็นต้นต่อไปตามลำดับ

๑. ชั้นรณิทเทส

ชั้นรณิทเทส มี ๔ อย่าง คือ

๑. เวทนากชั้นรณิทเทส

- ปุจฉา เวทนากฺขนุเรณฺ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิฺ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
เวทนาชั้นนี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เวทนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑
เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนาชั้นนี้ ได้ เวทนาชั้นนี้ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น
อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนุเรหิ เอกะนายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอกะ-
นายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
เวทนาชั้นนี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ สัญญาชั้นนี้ สังขารชั้นนี้ วิญญาณชั้นนี้
มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน
คือ เจตสิก ๕๑ (เวทนา)

๒. สัญญาากชั้นรณิทเทส

- ปุจฉา สญาากฺขนุเรณฺฺ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิฺ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
สัญญาชั้นนี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เวทนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑
เหล่านี้ ประกอบกับ สัญญาชั้นนี้ ได้ สัญญาชั้นนี้ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น
อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนุเรหิ เอกะนายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอกะ-
นายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สัญญาชั้นนี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้นนี้ สังขารชั้นนี้ วิญญาณชั้นนี้
มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน
คือ เจตสิก ๕๑ (เวทนา)

๓. สังขารักขันธนิทเทศ

- ปุจฉา สงขารกฺขนุเรน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? สังขารขันธํ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เวทนา สัญญาได้ จิต ๘๘ เวทนา สัญญา เหล่านี้ ประกอบกับ สังขารขันธํ ได้ สังขารขันธํ เหล่านี้ ประกอบกับขันธํ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สังขารขันธํ นี้ ประกอบกับขันธํ ๓ คือ เวทนาขันธํ สัญญาขันธํ วิญญาณขันธํ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

๔. วิญญาณักขันธนิทเทศ

- ปุจฉา วิญญาณกฺขนุเรน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? วิญญาณขันธํ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบกับ วิญญาณขันธํ ได้ วิญญาณขันธํ เหล่านี้ ประกอบกับขันธํ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. วิญญาณขันธํ นี้ ประกอบกับขันธํ ๓ คือ เวทนาขันธํ สัญญาขันธํ สังขารขันธํ และประกอบกับ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒. อายตนนิทเทศ

อายตนนิทเทศ มี ๑ คือ มนายตนนิทเทศ

๑. มนายตนนิทเทศ

- ปุจฉา มนายตเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? มนายตนะ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบกับ มนายตนะ ได้ มนายตนะ เหล่านี้ ประกอบกับขันธํ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

มนายตนะ นี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น และประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

จบอายตนะทวาร

๓. ธาตุทวาร

ธาตุทวาร มี ๗ อย่าง คือ ๑. จักขุวิญญาณธาตุทวาร เป็นต้น จนถึง ๗. มโนวิญญาณธาตุทวาร เป็นที่สุด

๑. จักขุวิญญาณธาตุทวาร

ปุจฉา จักขุวิญญาณธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? จักขุวิญญาณธาตุ นี้ ประกอบด้วย สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ ได้ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ ประกอบด้วย จักขุวิญญาณธาตุ ได้ จักขุวิญญาณธาตุ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺฺเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

จักขุวิญญาณธาตุ นี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น และประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗

๒. โสตวิญญาณธาตุทวาร

ปุจฉา โสตวิญญาณธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? โสตวิญญาณธาตุ นี้ ประกอบด้วย สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ ได้ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ ประกอบด้วย โสตวิญญาณธาตุ ได้ โสตวิญญาณธาตุ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺฺเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

โสตวิญญาณธาตุ นี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น และประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗

๓. มานวิญญาณธาตุทวาร

ปุจฉา มานวิญญาณธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ฆานวิญญานธาตุ นี้ ประกอบกับ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ ได้ สัพพจิตต-
สาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ ประกอบกับ ฆานวิญญานธาตุ ได้ ฆานวิญญานธาตุ
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.

ฆานวิญญานธาตุ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น
และประกอบกับ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗

๔. ชิวหาวิญญานธาตุนิทเทศ

ปุจฉา ชิวหาวิญญานธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

ชิวหาวิญญานธาตุ นี้ ประกอบกับ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ ได้ สัพพจิตต-
สาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ ประกอบกับ ชิวหาวิญญานธาตุ ได้ ชิวหาวิญญานธาตุ
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.

ชิวหาวิญญานธาตุ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น
และประกอบกับ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗

๕. กายวิญญานธาตุนิทเทศ

ปุจฉา กายวิญญานธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

กายวิญญานธาตุ นี้ ประกอบกับ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ ได้ สัพพจิตต-
สาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ ประกอบกับ กายวิญญานธาตุ ได้ กายวิญญานธาตุ
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.

กายวิญญานธาตุ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น
และประกอบกับ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗

๖. มโนธาตุนิทเทศ

ปุจฉา มโนธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

มโนธาตุ นี้ ประกอบกับ อัญญาสมานเจตสิก ๑๐ (เวณวิริยะ,เป็ดิ,ฉันทะ) ได้ อัญญาสมานเจตสิก ๑๐ เหล่านี้ ประกอบกับ มโนธาตุ ได้ มโนธาตุ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

มโนธาตุ นี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ สังขารชั้น์ และประกอบ กับธมฺมายตนะ ธมฺมธาตุ บางส่วน คือ อัญญาสมานเจตสิก ๑๐ (เวณวิริยะ,เป็ดิ,ฉันทะ)

๗. มโนวิญญาณธาตุนิกเทศ

ปุจจา มโนวิญญาณธาตุยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? มโนวิญญาณธาตุ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบ กับ มโนวิญญาณธาตุ ได้ มโนวิญญาณธาตุ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

มโนวิญญาณธาตุ นี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ สังขารชั้น์ และประกอบกับ ธมฺมายตนะ ธมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

จบธาตุนิกเทศ

๘. สัจจนิกเทศ

สัจจนิกเทศ มี ๒ อย่าง คือ ๑. สมุทยสัจจนิกเทศ ๒. มัคคสัจจนิกเทศ

๑. สมุทยสัจจนิกเทศ

ปุจจา สมุทยสจฺเจเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? สมุทยสัจจะ นี้ ประกอบกับ โลกมฺูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ (เวณโลภะ) ได้ โลกมฺูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ ประกอบกับ สมุทยสัจจะ ได้ สมุทยสัจจะ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สมุทยสัจจะ นี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ วิญญาณชั้น์ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น์ บางส่วน คือ

สังฆารขันธ์เจตสิก ๑๙ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๑ (เว้นโลภะ)

๒. มัคคสังจนิทเทส

- ปุจฉา มัคคสจุเจน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
มรรคสังจจะ นี้ ประกอบกับ มรรคจิต ๔ เจตสิก ๒๘ (เว้นองค์มรรค ๘) ได้
มรรคจิต ๔ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ ประกอบกับ มรรคสังจจะ ได้ มรรคสังจจะ เหล่านี้
ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
มรรคสังจจะ นี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญาณขันธ์
มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังฆารขันธ์ บางส่วน คือ สังฆาร-
ขันธ์เจตสิก ๒๖ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๘ (เว้นองค์มรรค ๘)

จบสังจนิทเทส

๕. อินทริยนิทเทส

อินทริยนิทเทส มี ๑๔ อย่าง คือ ๑. มนินทริยนิทเทส เป็นต้น จนถึง ๑๔. อัญญาตาวิ-
นทริยนิทเทส เป็นที่สุด

๑. มนินทริยนิทเทส

- ปุจฉา มนินฺทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
มนินทริยี้ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบกับ
มนินทริยี้ ได้ มนินทริยี้ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.
มนินทริยี้ นี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังฆารขันธ์
และประกอบกับ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒. สุขินทริยนิทเทส

- ปุจฉา สุขินฺทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สุชินทรีย์ นี้ ประกอบด้วย สุขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ (เว้นเวทนา) ได้ สุขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ เหล่านี้ ประกอบด้วย สุชินทรีย์ ได้ สุชินทรีย์ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สุชินทรีย์ นี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ กายวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ (เว้นเวทนา)

๓. ทุกชินทรียนิตเทศ

ปุจฉา

ทุกชินทุริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ทุกชินทรีย์ นี้ ประกอบด้วย ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ (เว้นเวทนา) ได้ ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ เหล่านี้ ประกอบด้วย ทุกชินทรีย์ ได้ ทุกชินทรีย์ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

ทุกชินทรีย์ นี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ กายวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ (เว้นเวทนา)

๔. โสมนัสสินทรียนิตเทศ

ปุจฉา

โสมนสฺสินฺทุริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

โสมนัสสินทรีย์ นี้ ประกอบด้วย โสมนัสสสหคตจิต ๖๒ เจตสิก ๔๖ (เว้นเวทนา) ได้ โสมนัสสสหคตจิต ๖๒ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบด้วย โสมนัสสินทรีย์ ได้ โสมนัสสินทรีย์ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

โสมนัสสินทรีย์ นี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๖ (เว้นเวทนา)

๕. โทมนัสสินทริยนิทเทศ

- ปัจจุบัน โทมนัสสินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? โทมนัสสินทริยํ นี้ ประกอบกับ โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ (เว้นเวทนา) ได้ โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ ประกอบกับ โทมนัสสินทริยํ ได้ โทมนัสสินทริยํ เหล่านี้ ประกอบกับขันฺธํ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. โทมนัสสินทริยํ นี้ ประกอบกับขันฺธํ ๓ คือ สัญญาขันฺธํ สังขารขันฺธํ วิญญาณขันฺธํ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๑ (เว้นเวทนา)

๖. อุเปกขินทริยนิทเทศ

- ปัจจุบัน อุเปกขินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? อุเปกขินทริยํ นี้ ประกอบกับ อุเปกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ (เว้นเวทนา) ได้ อุเปกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับ อุเปกขินทริยํ ได้ อุเปกขินทริยํ เหล่านี้ ประกอบกับขันฺธํ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน จหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. อุเปกขินทริยํ นี้ ประกอบกับขันฺธํ ๓ คือ สัญญาขันฺธํ สังขารขันฺธํ วิญญาณขันฺธํ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นกายวิญญาณธาตุ) และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๖ (เว้นเวทนา)

๗. สัทธินทริยนิทเทศ

- ปัจจุบัน สัทธินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? สัทธินทริยํ นี้ ประกอบกับ โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ (เว้นสัทธา) ได้ โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ ประกอบกับ สัทธินทริยํ ได้ สัทธินทริยํ เหล่านี้ ประกอบกับขันฺธํ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สัทนทรีย์ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๓๕ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๗ (เว้นสัทธา)

๘. วิริยนทรียนิทเทศ

- ปุจฉา วิริยนทรีเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? วิริยนทรีย์ นี้ ประกอบกับ จิต ๗๓ เจตสิก ๕๑ (เว้นวิริยะ) ได้ จิต ๗๓ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ วิริยนทรีย์ ได้ วิริยนทรีย์ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้นอายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. วิริยนทรีย์ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นวิริยะ)

๙. สตินทรียนิทเทศ

- ปุจฉา สตินทรีเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? สตินทรีย์ นี้ ประกอบกับ โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ (เว้นสติ) ได้ โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ ประกอบกับ สตินทรีย์ ได้ สตินทรีย์ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สตินทรีย์ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๓๕ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๗ (เว้นสติ)

๑๐. สมานนทรียนิทเทศ

- ปุจฉา สมานนทรีเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? สมานนทรีย์ นี้ ประกอบกับ จิต ๗๒ เจตสิก ๕๐ (เว้นเอกัคคตา, วิจิกิจฉา) ได้ จิต ๗๒ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับ สมานนทรีย์ ได้ สมานนทรีย์ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สมาธิทรียฺ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขาร-ชั้นเจตสิก ๔๘ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๐ (เว้นเอกัคคตา วิจิกิจฉา)

๑๑. ปัญญินทริยนิทเทส

ปุจฉา ปญฺญินฺทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
ปัญญินทรียฺ นี้ ประกอบกับ โลภียติเหตุกจิต ๓๙ เจตสิก ๓๗ (เว้นปัญญา) ได้ โลภียติเหตุกจิต ๓๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ ประกอบกับ ปัญญินทรียฺ ได้ ปัญญินทรียฺ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
ปัญญินทรียฺ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขาร-ชั้นเจตสิก ๓๕ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๗ (เว้นปัญญา)

๑๒. อนัญญาตัญญูสสามิตินทริยนิทเทส

ปุจฉา อนญฺญาตญฺญูสสามิตินฺทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
อนัญญาตัญญูสสามิตินทรียฺ นี้ ประกอบกับ โสดาปัตติมรรคจิต ๑ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา) ได้ โสดาปัตติมรรคจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ ประกอบกับ อนัญญา-ตัญญูสสามิตินทรียฺ ได้ อนัญญาตัญญูสสามิตินทรียฺ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
อนัญญาตัญญูสสามิตินทรียฺ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๓๓ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา)

๑๓. อัฏฐินทริยนิทเทส

ปุจฉา อภิญญทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? อัญญินทริยํ นี้ ประกอบกับ มรรคจิตเบื้องบน ๓ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา) ได้ มรรคจิตเบื้องบน ๓ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ ประกอบกับ อัญญินทริยํ ได้ อัญญินทริยํ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. อัญญินทริยํ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๓๓ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา)

๑๔. อัญญาตาวินทริยนิทเทส

ปุจฉา อภิญญาตาวินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? อัญญาตาวินทริยํ นี้ ประกอบกับ อรหัตตผลจิต ๑ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา) ได้ อรหัตตผลจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ ประกอบกับ อัญญาตาวินทริยํ ได้ อัญญาตาวินทริยํ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. อัญญาตาวินทริยํ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๓๓ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา)

จบอินทริยนิทเทส

๖. ปฏิจจสมุปปาตนิทเทส

ปฏิจจสมุปปาตนิทเทส มี ๑๒ อย่าง คือ ๑. อวิชชานิทเทส ๒. สังขารนิทเทส

๓. วิญญาณนิทเทส ๔. ผัสสนนิทเทส ๕. เวทนานิทเทส ๖. ตัณหานิทเทส ๗. อุปาทานนิทเทส ๘. กัมมภวานิทเทส ๙. โสภณนิทเทส ๑๐. ทุกขนิทเทส ๑๑. โทมนัสสนิทเทส ๑๒. อุปายาสนิทเทส

๑. อวิชชานิทเทส

ปุจฉา อวิชฺชาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อวิชชา นี้ ประกอบกับ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๖ (เว้นโมหะ) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๖ เหล่านี้ ประกอบกับ อวิชชา ได้ อวิชชา เหล่านี้ ประกอบกับ ชันท์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

อวิชชา นี้ ประกอบกับชันท์ ๓ คือ เวทนาชันท์ สัญญาชันท์ วิญญาณชันท์ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชันท์ บางส่วน คือ สังขารชันท์เจตสิก ๒๔ ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๖ (เว้นโมหะ)

๒. สังขารนิตเทศ

ปุจฉา

อวิชชาปุจฉยา สงฺขารเรหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? สังขารที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอวิชชาเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ อกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา) ได้ อกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ สังขารที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอวิชชาเป็นเหตุ ได้ สังขารที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอวิชชาเป็นเหตุ เหล่านี้ ประกอบกับ ชันท์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สังขารที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอวิชชาเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับชันท์ ๓ คือ เวทนาชันท์ สัญญาชันท์ วิญญาณชันท์ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชันท์ บางส่วน คือ สังขารชันท์เจตสิก ๔๙ ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา)

๓. วิญญาณนิตเทศ

ปุจฉา

สงฺขารปุจฉยา วิญญาณเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? วิญญาณที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสังขารเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบกับ วิญญาณที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสังขารเป็นเหตุ ได้ วิญญาณที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสังขารเป็นเหตุ เหล่านี้ ประกอบกับชันท์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

วิญญูณที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสังขารเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และประกอบกับ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๔. ผัสสนิทเทศ

- ปุจฉา สฬายตนปัจจุยา ผสฺเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? ผัสสะที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสฬายตนะเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (วัน ผัสสะ) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ ผัสสะที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสฬายตนะเป็นเหตุ ได้ ผัสสะที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสฬายตนะเป็นเหตุ เหล่านี้ ประกอบกับ ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สตุตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
ผัสสะที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสฬายตนะเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญูณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗ และประกอบกับ สังขารขันธ์ บางส่วน คือ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๘ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (วันผัสสะ)

๕. เวทนานิทเทศ

- ปุจฉา ผสฺสปัจจุยา เวทนาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? เวทนาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยผัสสะเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (วัน เวทนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนาที่เกิดขึ้นโดยอาศัย ผัสสะเป็นเหตุ ได้ เวทนาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยผัสสะเป็นเหตุ เหล่านี้ ประกอบกับ ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สตุตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
เวทนาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยผัสสะเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ วิญญูณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗ และประกอบกับ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (วันเวทนา)

๖. ตัณหานิทเทศ

- ปุจฉา เวทนาปัจจุยา ตณฺุหาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

ต้นเหตุที่เกิดขึ้นโดยอาศัยเวทนาเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ โลกมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ (เว้นโลภะ) ได้ โลกมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ ประกอบกับ ต้นเหตุที่เกิดขึ้นโดยอาศัยเวทนาเป็นเหตุ ได้ ต้นเหตุที่เกิดขึ้นโดยอาศัยเวทนาเป็นเหตุ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
ต้นเหตุที่เกิดขึ้นโดยอาศัยเวทนาเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับสังขารขันธ์ บางส่วน คือ สังขารขันธ์เจตสิก ๑๙ ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๑ (เว้นโลภะ)

๗. อุปาทานนิตเทศ

ปจฺฉา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
อุปาทานที่เกิดขึ้นโดยอาศัยต้นเหตุเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ โลกมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ) ได้ โลกมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบกับ อุปาทานที่เกิดขึ้นโดยอาศัยต้นเหตุเป็นเหตุ ได้ อุปาทานที่เกิดขึ้นโดยอาศัยต้นเหตุเป็นเหตุ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
อุปาทานที่เกิดขึ้นโดยอาศัยต้นเหตุเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับสังขารขันธ์ บางส่วน คือ สังขารขันธ์เจตสิก ๑๘ ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๐ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ)

๘. กัมมภวนิตเทศ

ปจฺฉา กมฺมภเวเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
กัมมภวะ นี้ ประกอบกับ อกุศลจิต ๑๒ โลกียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา) ได้ อกุศลจิต ๑๒ โลกียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ กัมมภวะ ได้ กัมมภวะ เหล่านี้ ประกอบกับ ขันธ์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

กัมมภาวะ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา)

๙. โสภนิตเทศ

ปุจฉา โสเกน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

โสกะ นี้ ประกอบกับ โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ (เว้นเวทนา) ได้ โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ ประกอบกับ โสกะ ได้ โสกะ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อยตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

โสกะ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๑ (เว้นเวทนา)

๑๐. ทุกขนิตเทศ

ปุจฉา ทุกฺขเณ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ทุกข์ นี้ ประกอบกับ ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ (เว้นเวทนา) ได้ ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ เหล่านี้ ประกอบกับ ทุกข์ ได้ ทุกข์ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อยตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

ทุกข์ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ กายวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ (เว้นเวทนา)

๑๑. โทมนัสสนิตเทศ

ปุจฉา โทมนสฺเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

โทมนัสสะ นี้ ประกอบกับ โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ (เว้นเวทนา) ได้ โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ ประกอบกับ โทมนัสสะ ได้ โทมนัสสะ เหล่านี้ ประกอบ

กับชั้น์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเหรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
โทมนัสสะ นี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ สัญญาชั้น์ สังขารชั้น์ วิญญูณชั้น์
มนายตนะ ๑ มโนวิญญูณชาติ ๑ และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน
คือ เจตสิก ๒๑ (เว้นเวทนา)

๑๒. อุปายาสนิตเทศ

ปุจฉา อุปายาเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต
ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเหรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
อุปายาสะ นี้ ประกอบกับ โทสมฺมุจจิต ๒ เจตสิก ๒๑ (เว้นโทสะ) ได้ โทสมฺมุจจิต ๒
เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ ประกอบกับ อุปายาสะ ได้ อุปายาสะ เหล่านี้ ประกอบ
กับชั้น์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเหรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา
เอเกน ขนฺเหรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
อุปายาสะ นี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ วิญญูณชั้น์
มนายตนะ ๑ มโนวิญญูณชาติ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น์ บางส่วน คือ
สังขารชั้น์เจตสิก ๑๙ รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๑ (เว้นโทสะ)

จบปฏิจจสมฺปปาทนิตเทศ

๗. สติปฏฺฐานนิตเทศ

ปุจฉา สติปฏฺฐาเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเหรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
สติปฏฺฐาน นี้ ประกอบกับ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๕ (เว้นสติ) ได้ โลกุตตรจิต ๘
เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ ประกอบกับ สติปฏฺฐาน ได้ สติปฏฺฐาน เหล่านี้ ประกอบ
กับ ชั้น์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเหรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺเหรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สติปฏฺฐาน นี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ วิญญูณชั้น์
มนายตนะ ๑ มโนวิญญูณชาติ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น์ บางส่วน คือ
สังขารชั้น์เจตสิก ๓๓ รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๕ (เว้นสติ)

๘. สัมมปฺปธานนิตเทศ

- ปัจจุบัน สมมุติฐานเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? สัมมัตฺตปธาน นี้ ประกอบกับ มรรคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ (เว้นวิริยะ) ได้ มรรคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ ประกอบกับ สัมมัตฺตปธาน ได้ สัมมัตฺตปธาน เหล่านี้ ประกอบกับ ชันฺธ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชานา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สัมมัตฺตปธาน นี้ ประกอบกับชันฺธ ๓ คือ เวทนาชันฺธ สัญญาชันฺธ วิญญาณชันฺธ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชันฺธ บางส่วน คือ สังขารชันฺธเจตสิก ๓๓ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๕ (เว้นวิริยะ)

๙. อิทธิปาหนิทเทศ

- ปัจจุบัน อิทธิปาเทน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? อิทธิปาท นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๓๓ (เว้นอิทธิปาทองค์ธรรม) ได้ เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ ประกอบกับ อิทธิปาท ได้ อิทธิปาท เหล่านี้ ประกอบกับ ชันฺธ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชานา เต ธมฺมา ทวีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. อิทธิปาท นี้ ประกอบกับชันฺธ ๒ คือ เวทนาชันฺธ สัญญาชันฺธ และประกอบกับ สังขารชันฺธ บางส่วน คือ สังขารชันฺธเจตสิก ๓๑ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๓ (เว้นอิทธิปาทองค์ธรรม)

๑๐. ฌานนิตเทศ

- ปัจจุบัน ฌานเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? ฌาน นี้ ประกอบกับ ฌานจิต ๖๗ เจตสิก ๓๓ (เว้นองค์ฌาน ๕) ได้ ฌานจิต ๖๗ เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ ประกอบกับ ฌาน ได้ ฌาน เหล่านี้ ประกอบกับชันฺธ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชานา เต ธมฺมา ทวีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. ฌาน นี้ ประกอบกับชันฺธ ๒ คือ สัญญาชันฺธ วิญญาณชันฺธ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชันฺธ บางส่วน คือ สังขารชันฺธเจตสิก ๓๒ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๓ (เว้นองค์ฌาน ๕)

๑๑. อัปมัณฺญา นิตเทส

ปจฺจนา	<p>อูปมณฺญาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?</p> <p>อัปมัณฺญา นี้ ประกอบด้วย รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๑ (เว้นอัปมัณฺญาองค์ธรรม ๔) ได้ รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ ประกอบด้วย อัปมัณฺญา ได้ อัปมัณฺญา เหล่านี้ ประกอบด้วยขันฺธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?</p>
วิสัชนา	<p>เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.</p> <p>อัปมัณฺญา นี้ ประกอบด้วยขันฺธ์ ๓ คือ เวทนาขันฺธ์ สัณฺญาขันฺธ์ วิญฺญาณขันฺธ์ มนายตนะ ๑ มโนวิญฺญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารขันฺธ์ บางส่วน คือ สังขารขันฺธ์เจตสิก ๒๙ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๑ (เว้นอัปมัณฺญาองค์ธรรม ๔)</p>

๑๒. ปัญฺจินทริย นิตเทส

ปจฺจนา	<p>ปญฺจหิ อินฺุทริเยหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?</p> <p>ปัญฺจินทริย นี้ ประกอบด้วย โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ (เว้นปัญฺจินทริยองค์ธรรม ๕) ได้ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ ประกอบด้วย ปัญฺจินทริย ได้ ปัญฺจินทริย เหล่านี้ ประกอบด้วยขันฺธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?</p>
วิสัชนา	<p>เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.</p> <p>ปัญฺจินทริย นี้ ประกอบด้วยขันฺธ์ ๓ คือ เวทนาขันฺธ์ สัณฺญาขันฺธ์ วิญฺญาณขันฺธ์ มนายตนะ ๑ มโนวิญฺญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารขันฺธ์ บางส่วน คือ สังขารขันฺธ์เจตสิก ๒๙ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๑ (เว้นปัญฺจินทริยองค์ธรรม ๕)</p>

๑๓. พล นิตเทส

ปจฺจนา	<p>ปญฺจหิ พลหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?</p> <p>พละ นี้ ประกอบด้วย โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ (เว้นพละองค์ธรรม ๕) ได้ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ ประกอบด้วย พละ ได้ พละ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันฺธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?</p>
วิสัชนา	<p>เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.</p>

ผละ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๒๙ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๓๑ (เว้นผละองค์ธรรม ๕)

๑๔. โภชฌกนิทเทส

ปุจฉา

สตตฺถิ โภชฌกฺเคหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ? โภชฌกํ นี้ ประกอบกับ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ (เว้นโภชฌกองค์ธรรม ๘) ได้ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ ประกอบกับ โภชฌกํ ได้ โภชฌกํ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. โภชฌกํ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๒๖ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๘ (เว้นโภชฌกองค์ธรรม ๘)

๑๕. มัคคกนิทเทส

ปุจฉา

อริเยน อฏฺุจฺจิกิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ ๗ลย สมฺปยุตฺตา ? มัคคํ นี้ ประกอบกับ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ (เว้นองค์มรรค ๘) ได้ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ ประกอบกับ มัคคํ ได้ มัคคํ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. มัคคํ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๒๖ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๘ (เว้นองค์มรรค ๘)

จบชั้นธาตุนิทเทส

ผัสสสัตตตกราสีนิทเทส

ผัสสสัตตการาสีทเทศ มี ๗ อย่างคือ ๑. ผัสสนิทเทศ เป็นต้น จนถึง ๗. มนสิการ เป็นที่สุด

๑. ผัสสนิทเทศ

ปุจฉา ผสฺเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? ผัสสะ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นผัสสะ) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ ผัสสะ ได้ ผัสสะ เหล่านี้ ประกอบกับ ขัน्ह์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สตุตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. ผัสสะ นี้ ประกอบกับขัน्ह์ ๓ คือ เวทนาขัน्ह์ สัญญาขัน्ह์ วิญญาณขัน्ह์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับ สังขารขัน्ह์ บางส่วน คือ สังขารขัน्ह์เจตสิก ๔๘ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นผัสสะ)

๒. เวทนานิทเทศ

ปุจฉา เวทนาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? เวทนา นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนา ได้ เวทนา เหล่านี้ ประกอบกับขัน्ह์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สตุตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. เวทนา นี้ ประกอบกับขัน्ह์ ๓ คือ สัญญาขัน्ह์ สังขารขัน्ह์ วิญญาณขัน्ह์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนา)

๓. สัญญานิทเทศ

ปุจฉา สญฺญาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? สัญญา นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นสัญญา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ สัญญา ได้ สัญญา เหล่านี้ ประกอบกับขัน्ह์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สตุตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สัญญา นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สังขารชั้น ญาณชั้น มนายนะ ๑ ญาณฐานธาตุ ๗ และประกอบกับ ธรรมายนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นสัญญา)

๔. เจตทานิทเทศ

ปุจฉา เจตนาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? เจตนา นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับ เจตนา ได้ เจตนา เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. เจตนา นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น ญาณชั้น มนายนะ ๑ ญาณฐานธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ ธรรมายนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา)

๕. จิตตนิทเทศ

ปุจฉา จิตฺเตน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? จิต นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. จิต ๘๘ นี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น และ ประกอบกับ ธรรมายนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๖. อธิโมกขนิทเทศ

ปุจฉา อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? อธิโมกข์ นี้ ประกอบกับ จิต ๗๘ เจตสิก ๕๐ (เว้นอธิโมกข์, วิจิกิจฉา) ได้ จิต ๗๘ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับ อธิโมกข์ ได้ อธิโมกข์ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน ทฺุวีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

อิโหมกข์ นี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น
 มนายตนะ ๑ ธาตุ ๒ คือ มโนธาตุ มโนวิญญาณธาตุ และประกอบกับสังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก
 ๕๐ (เว้นอิโหมกข์, วิจิกิจฉา)

๗. มนสิการนิตเทศ

ปุจฉา มนสิการน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

มนสิการ นี้ ประกอบด้วย จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นมนสิการ) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑
 เหล่านี้ ประกอบด้วย มนสิการ ได้ มนสิการ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น
 อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สตุตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

มนสิการ นี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น
 มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน คือ สังขาร-
 ชั้นเจตสิก ๔๘ ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นมนสิการ)

จบผัสสสัตตกราสีนิตเทศ

จบอัพภัณฑรมาติกานิตเทศ

พาหิรมาติกานิตเทศ

ติกมาติกานิตเทศ

ติกมาติกานิตเทศ มี ๘ อย่าง คือ ๑. สุขายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทศ เป็นต้น จนถึง
 ๘. อุเปกขาสหคตปทนิทเทศ เป็นที่สุด

๑. สุขายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทศ

ปุจฉา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
 เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ
 ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สุขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย สุขเวทนา ได้ สุขเวทนา
 เหล่านี้ ประกอบด้วย สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (เว้นเวทนา) ได้ สุขสหคตจิต
 ๖๓ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา

เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนาขันธ์ และประกอบกับ
ธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขเวทนา

๒. ทุกขายเวทนายสมฺปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา ทุกขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี
ธาทูหิ สมฺปยุตฺตา?

ทุกขายเวทนายสมฺปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ทุกขเวทนา ได้ ทุกขเวทนา
เหล่านี้ ประกอบกับ ทุกขสหคตจิต ๓ เจตสิก ๒๑ (เวทนา) ได้ ทุกขสหคตจิต
๓ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาทูยา
เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

ทุกขสหคตจิต ๓ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนาขันธ์ และประกอบกับ
ธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ ทุกขเวทนา

๓. อทุกขมสุขายเวทนายสมฺปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อทุกขมสุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

อทุกขมสุขายเวทนายสมฺปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุกเบกขาเวทนา ได้
อุกเบกขาเวทนา เหล่านี้ ประกอบกับ อุกเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ (เวทนา)
ได้ อุกเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ
ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาทูยา
เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

อุกเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนาขันธ์ และประกอบกับ
ธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อุกเบกขาเวทนา

๔. สวิตักกสวิจารปทนิทเทส

ปุจฉา สวิตักกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

สวิตักกสวิจารธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ วิตกเจตสิก วิจารณ์เจตสิก ได้ วิตกเจตสิก
วิจารณ์เจตสิก เหล่านี้ ประกอบกับ สวิตักกสวิจารจิต ๕๕ เจตสิก ๕๐ (เวทนา,วิจารณ์)
ได้ สวิตักกสวิจารจิต ๕๕ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ

ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สวิตักกสฺวิจารจิต ๕๕ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้นฐ ฐมฺมายตนะ
ฐมฺมฐาตุ บางส่วน คือ วิตกเจตสิก วิจารณ์เจตสิก

๕. อวิตักกวิจารณ์มัตตปทนิทเทส

ปุจฉา อวิตกวิจารณ์มตฺเตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ ๗ลฺล สมฺปยุตฺตา ?
อวิตักกวิจารณ์มัตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ วิจารณ์เจตสิก ได้ วิจารณ์เจตสิก เหล่านี้
ประกอบกับ สฺวิจารจิต ๖๖ เจตสิก ๕๑ (เว้นวิจารณ์) ได้ สฺวิจารจิต ๖๖ เจตสิก ๕๑
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ฐมฺมายตนะ ฐาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สฺวิจารจิต ๖๖ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้นฐ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมฐาตุ
บางส่วน คือ วิจารณ์เจตสิก

๖. ปิติสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา ปิติสหคเตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ฐาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
ปิติสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ปิติเจตสิก ได้ ปิติเจตสิก เหล่านี้ ประกอบ
กับ ปิติสหคตจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (เว้นปิติ) ได้ ปิติสหคตจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้
ประกอบกับชั้น ฐมฺมายตนะ ฐาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
ปิติสหคตจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้นฐ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมฐาตุ
บางส่วน คือ ปิติเจตสิก

๗. สุขสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา สุขสหคเตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ฐาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
สุขสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สุขเวทนา ได้ สุขเวทนา เหล่านี้ ประกอบ
กับ สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (เว้นเวทนา) ได้ สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ฐมฺมายตนะ ฐาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺุเรน สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา
เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนาชั้นฐ และประกอบกับ

ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ สุขเวทนา

๘. อุเปกขาสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา อุเปกขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
 อุเปกขาสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุเบกขาเวทนา ได้ อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ ประกอบด้วย อุเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ (เว้นเวทนา) ได้ อุเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 อุเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบด้วย เวทนาชั้น และประกอบด้วย ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ อุเบกขาเวทนา

จบติกมาติกานิทเทส

ทุกมาติกานิทเทส

ทุกมาติกานิทเทส มี ๕๖ อย่าง คือ ๑. เหตุปทนิทเทส เป็นต้น จนถึง ๕๖. อุเปกขาสหคตปทนิทเทส เป็นที่สุด

๑. เหตุปทนิทเทส

ปุจฉา เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
 เหตุธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ (เว้นเหตุ ๖) ได้ สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบด้วย เหตุธรรม ได้ เหตุธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 เหตุธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๔๔ ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๖ (เว้นเหตุ ๖)

๒. เหตุสเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา เหตุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

เหตุสเหตุกกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ (เว้นเหตุ๖, วิจิกิจณา) ได้ สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ ประกอบด้วย เหตุสเหตุกกรรม ได้ เหตุสเหตุกกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น ๓ อายตนะ ๓ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

เหตุสเหตุกกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๔๓ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ (เว้นเหตุ ๖ วิจิกิจณา)

๓. สเหตุกนเหตุปทนิทเทส

ปุจฉา

สเหตุเกหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

สเหตุกนเหตุกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย เหตุ ๖ ได้ เหตุ ๖ เหล่านี้ ประกอบด้วย สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ (เว้นเหตุ ๖) ได้ สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ อายตนะ ๓ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบด้วยสังขารชั้น ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เหตุ ๖

๔. เหตุเหตุสมฺปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา

เหตุหิ เจว เหตุสมฺปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

เหตุเหตุสมฺปยุตตกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ (เว้นเหตุ๖, วิจิกิจณา) ได้ สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ ประกอบด้วย เหตุเหตุสมฺปยุตตกรรม ได้ เหตุเหตุสมฺปยุตตกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น ๓ อายตนะ ๓ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

เหตุเหตุสมฺปยุตตกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๔๓ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ (เว้นเหตุ ๖, วิจิกิจณา)

๕. เหตุสมฺปยุตตนเหตุปทนิทเทส

- ปจฉา เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? เหตุสมฺปยุตฺตณเหตุจรรรม เหล่านี้ ประกอบกับ เหตุ ๖ ได้ เหตุ ๖ เหล่านี้ ประกอบกับ สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ (เว้นเหตุ ๖) ได้ สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายนฺเนน เอกาย ชาติยฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารขันธ์ ัมมายนฺนะ ัมมชาติฺ บางส่วน คือ เหตุ ๖

๖. นเหตุสเหตุกปทนิทเทส

- ปจฉา น เหตุหิ สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? นเหตุสเหตุกจรรรม เหล่านี้ ประกอบกับ เหตุ ๖ ได้ เหตุ ๖ เหล่านี้ ประกอบกับ สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ (เว้นเหตุ ๖) ได้ สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายนฺเนน เอกาย ชาติยฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารขันธ์ ัมมายนฺนะ ัมมชาติฺ บางส่วน คือ เหตุ ๖

๗. อาสวปทนิทเทส

- ปจฉา อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ชาติยฺยหิ สมฺปยุตฺตา? อาสวจรรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นอาสวะองค์จรรรม ๓) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบกับ อาสวจรรรม ได้ อาสวจรรรม เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายนฺเนน เอกาย ชาติยฺยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายนฺเนน เอกาย ชาติยฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. อาสวจรรรม เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายนฺนะ ๑ มโนวิญญาณชาติ ๑ และประกอบกับ สังขารขันธ์ บางส่วน คือ สังขารขันธ์เจตสิก ๒๒ ัมมายนฺนะ ัมมชาติฺ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๔ (เว้นอาสวะองค์จรรรม ๓)

๘. อาสวสาสวปทนิทเทส

- ปจฉา อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ

เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา ?
 อาสวสาสวธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นอาสวะองค์ธรรม ๓) ได้ อุกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบด้วย อาสวสาสวธรรม ได้
 อาสวสาสวธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
 วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 อาสวสาสวธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญูณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญูณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๒๒ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ
 เจตสิก ๒๔ (เว้นอาสวะองค์ธรรม ๓)

๙. อาสวอาสวสัมปยุตตปทนิทเทส

ปจฺฉา อาสเวหิ เจว อาสวสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ
 ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา ?
 อาสวอาสวสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ (เว้นอาสวะ-
 องค์ธรรม ๓) ได้ โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย อาสว-
 อาสวสัมปยุตตธรรม ได้ อาสวอาสวสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น
 อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
 วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 อาสวอาสวสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญูณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญูณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๗ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๙
 (เว้นอาสวะองค์ธรรม ๓)

๑๐. อาสวสัมปยุตตโนอาสวปทนิทเทส

ปจฺฉา อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
 เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา ?
 อาสวสัมปยุตตโนอาสวธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อาสวะองค์ธรรม ๓ ได้ อาสวะ-
 องค์ธรรม ๓ เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นอาสวะองค์ธรรม ๓)
 ได้ อุกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
 วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 อุกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบด้วยสังขารชั้น รัมมายตนะ รัมมธาตุ
 บางส่วน คือ อาสวะองค์ธรรม ๓

๑๑. สัญญะชนปทนิทเทส

- ปัจจุบัน สญโฆชเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
สัญญะชนธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ (เว้นสัจญะชนองค์
ธรรม ๘) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย สัจญะชนธรรม ได้
สัจญะชนธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สัจญะชนธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัจญะชนชั้น วิญญาณชั้น
มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขาร-
ชั้นเจตสิก ๑๗ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๙ (เว้นสัจญะชน
องค์ธรรม ๘)

๑๒. สัจญะชนสัจญะชนียปทนิทเทส

- ปัจจุบัน สญโฆชเนหิ เจว สญโฆชนียะหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
สัจญะชนสัจญะชนียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ (เว้น
สัจญะชนองค์ธรรม ๘) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย
สัจญะชนสัจญะชนียธรรม ได้ สัจญะชนสัจญะชนียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย
ชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สัจญะชนสัจญะชนียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัจญะชนชั้น
วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๗ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก
๑๙ (เว้นสัจญะชนองค์ธรรม ๘)

๑๓. สัจญะชนสัจญะชนสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปัจจุบัน สญโฆชเนหิ เจว สญโฆชนสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
สัจญะชนสัจญะชนสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๑ เจตสิก ๑๙
(เว้นสัจญะชนองค์ธรรม ๘) ได้ อกุศลจิต ๑๑ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย

สัญญาชนสัญญาชนสัมปยุตตธรรม ได้ สัญญาชนสัญญาชนสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ อายุ ๓๓ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ฐมา ตีหิ ขนุเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สัญญาชนสัญญาชนสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๗ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๙ (เว้นสัญญาชนองค์ธรรม ๘)

๑๔. สัญญาชนสัมปยุตตโนสัญญาชนปทนิทเทส

ปุจฉา

สัญญาชนสัมปยุตเตหิ เจว โน จ สัญญาชนเนหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กตีหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? สัญญาชนสัมปยุตตโนสัญญาชนธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สัญญาชนองค์ธรรม ๘ ได้ สัญญาชนองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ (เว้นสัญญาชนองค์ธรรม ๘) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ อายุ ๓๓ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ฐมา เอเกน ขนุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้น ๓ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สัญญาชนองค์ธรรม ๘

๑๕. คันถปทนิทเทส

ปุจฉา

คนุเถหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กตีหิ ขนุเธหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ฐาตุหิ สมฺปยุตฺตา? คันถธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ โลกมุสลจิต ๘ โทสมุสลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ (เว้นคันถองค์ธรรม ๓) ได้ โลกมุสลจิต ๘ โทสมุสลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ เหล่านี้ ประกอบกับ คันถธรรม ได้ คันถธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น ๓ อายุ ๓๓ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ฐมา ตีหิ ขนุเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. คันถธรรม เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๒๑ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๓(เว้นคันถองค์ธรรม ๓)

๑๖. คันถคันถนียปทนิทเทส

ปุจฉา

คนุเถหิ เจว คนถนียเอหิ จ ฐมฺเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ

เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 คันถคันถนियธรรม แสดงเหมือนกับ คันถปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๗. คันถคันถสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺถเหติ เจว คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ
 ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 คันถคันถสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙
 (เวินโลภะ, ทิฏฐิ) ได้ ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบกับ
 คันถคันถสัมปยุตตธรรม ได้ คันถคันถสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น
 อายตนะ ๓๓ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺธเณน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 คันถคันถสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๗ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๙
 (เวินโลภะ, ทิฏฐิ)

๑๘. คันถสัมปยุตตโนคันถปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ คนฺถเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
 เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 คันถสัมปยุตตโนคันถธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ คันถะองค์ธรรม ๓ ได้ คันถะ-
 องค์ธรรม ๓ เหล่านี้ ประกอบกับ โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ (เวินคันถะ-
 องค์ธรรม ๓) ได้ โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ เหล่านี้ ประกอบกับ
 ชั้น อายตนะ ๓๓ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้น ฐัมมายตนะ
 ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ คันถะองค์ธรรม ๓

๑๙. โอฆปทนิทเทส

ปุจฉา โอฆเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหยาตเนน กตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
 โอฆะธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เวินโอฆะองค์ธรรม ๓)
 ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบกับ โอฆะธรรม ได้ โอฆะธรรม
 เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น อายตนะ ๓๓ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 โอะฆะธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น
 มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ
 สังขารชั้นเจตสิก ๒๒ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๔
 (เว้นโอฆะองค์ธรรม ๓)

๒๐. โอะฆโอะฆนียนิตเทศ

ปุจฉา โอะเมหิ เจว โอะฆนียะหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
 เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ๗ลย สมฺปยุตฺตา ?
 โอะฆโอะฆนียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นโอฆะองค์ธรรม
 ๓) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบด้วย โอะฆโอะฆนียธรรม ได้
 โอะฆโอะฆนียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 โอะฆโอะฆนียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๒๒ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ
 เจตสิก ๒๔ (เว้นโอฆะองค์ธรรม ๓)

๒๑. โอะฆโอะฆสมฺปยุตตปทนิตเทศ

ปุจฉา โอะเมหิ เจว โอะฆสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ
 ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ๗ลย สมฺปยุตฺตา ?
 โอะฆโอะฆสมฺปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โลกมุสลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ (เว้น
 โอฆะองค์ธรรม ๓) ได้ โลกมุสลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย โอะฆ-
 โอะฆสมฺปยุตตธรรม ได้ โอะฆโอะฆสมฺปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น
 อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 โอะฆโอะฆสมฺปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๗ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ
 เจตสิก ๑๙ (เว้นโอฆะองค์ธรรม ๓)

๒๒. โอะฆสมฺปยุตตโนโอะฆปทนิตเทศ

- ปุจฉา โอมสัมปยุตเตติ เจว โห จ โอมเมติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา सम्ปยุตฺตา เตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา सम्ปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ฯลฯ सम्ปยุตฺตา? โอมสัมปยุตฺตโนโอมธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โอมะองค์ธรรม ๓ ได้ โอมะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นโอมะองค์ธรรม ๓) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนํายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ सम्ปยุตฺตา. อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบด้วยสังขารชั้น ัมมายนะ ัมมชาติ บางส่วน คือ โอมะองค์ธรรม ๓

๒๓. โยคปทนิทเทส

- ปุจฉา โยเคติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา सम्ปยุตฺตา เตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา सम्ปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรติ กตฺตีหายตเนติ กตฺตีหิ ชาติหิ सम्ปยุตฺตา? โยคธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นโยคะองค์ธรรม ๓) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบด้วย โยคธรรม ได้ โยคธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรติ เอเกนํายตเนน เอกาย ชาติยา सम्ปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนํายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ सम्ปยุตฺตา. โยคธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๒๒ ัมมายนะ ัมมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๔ (เว้นโยคะองค์ธรรม ๓)

๒๔. โยคโยคินิทเทส

- ปุจฉา โยเคติ เจว โยคินิเยติ จ ธมฺเมติ เย ธมฺมา सम्ปยุตฺตา เตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา सम्ปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรติ ฯลฯ सम्ปยุตฺตา? โยคโยคินิยธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นโยคะองค์ธรรม ๓) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบด้วย โยคโยคินิยธรรม ได้ โยคโยคินิยธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรติ เอเกนํายตเนน เอกาย ชาติยา सम्ปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนํายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ सम्ปยุตฺตา. โยคโยคินิยธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๒๒ ัมมายนะ ัมมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๔ (เว้นโยคะองค์ธรรม ๓)

๒๕. โยคโยคสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปัจจุบัน โยเคติ เจว โยคสัมปยุตเตติ จ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? โยคโยคสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ (เว้นโยคะองค์ธรรม ๓) ได้ โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบกับ โยคโยคสัมปยุตตธรรม ได้ โยคโยคสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับชั้นอายุตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัยชา เต ฐมมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. โยคโยคสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณชาติ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๗ ฐมมายตนะ ฐมมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๙ (เว้นโยคะองค์ธรรม ๓)

๒๖. โยคสัมปยุตตโนโยคปทนิทเทส

- ปัจจุบัน โยคสัมปยุตเตติ เจว โน จ โยเคติ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมมา กตฺตีหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? โยคสัมปยุตตโนโยคธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ โยคะองค์ธรรม ๓ ได้ โยคะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นโยคะองค์ธรรม ๓) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายุตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัยชา เต ฐมมา เอเกน ขนฺุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้น ฐมมายตนะ ฐมมชาติ บางส่วน คือ โยคะองค์ธรรม ๓

๒๗. นีวรณปทนิทเทส

- ปัจจุบัน นีวรณเหติ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺยหิ สมฺปยุตฺตา? นีวรณธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ (เว้นนีวรณองค์ธรรม ๘) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบกับ นีวรณธรรม ได้ นีวรณธรรม เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายุตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัยชา เต ฐมมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

นักรณธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น
 มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขาร-
 ชั้นเจตสิก ๑๗ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๙ (เวนนักรณองค์ธรรม ๘)

๒๘. นักรณนักรณียปทนิทเทส

ปุจฉา นักรณเฑหิ เจว นักรณเฑยหิ จ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมปุยุดตา เตหิ
 ฐมเมหิ เย ฐมมา สมปุยุดตา เต ฐมมา กตตีหิ ขนุเฑหิ ๗ลข สมปุยุดตา ?
 นักรณนักรณียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ (เวนนักรณองค์-
 ธรรม ๘) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย นักรณนักรณียธรรม
 ได้ นักรณนักรณียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ฐมมา ตีหิ ขนุเฑหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมปุยุดตา
 เอเกน ขนุเฑน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมปุยุดตา.
 นักรณนักรณียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๗ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก
 ๑๙ (เวนนักรณองค์ธรรม ๘)

๒๙. นักรณนักรณสัมปุยุดตปทนิทเทส

ปุจฉา นักรณเฑหิ เจว นักรณสัมปุยุดเตหิ จ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมปุยุดตา
 เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมปุยุดตา เต ฐมมา กตตีหิ ๗ลข สมปุยุดตา ?
 นักรณนักรณสัมปุยุดตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙
 (เวนนักรณองค์ธรรม ๘) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย
 นักรณนักรณสัมปุยุดตธรรม ได้ นักรณนักรณสัมปุยุดตธรรม เหล่านี้ ประกอบ
 กับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ฐมมา ตีหิ ขนุเฑหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมปุยุดตา
 เอเกน ขนุเฑน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมปุยุดตา.
 นักรณนักรณสัมปุยุดตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๗ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ
 เจตสิก ๑๙ (เวนนักรณองค์ธรรม ๘)

๓๐. นักรณสัมปุยุดตโนนักรณปทนิทเทส

ปุจฉา นักรณสัมปุยุดเตหิ เจว โน จ นักรณเฑหิ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมปุยุดตา
 เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมมา สมปุยุดตา เต ฐมมา กตตีหิ ๗ลข สมปุยุดตา ?

นิวรรณสัมปยุตตโนนิวรรณธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย นิวรรณองค์ธรรม ๘ ได้
นิวรรณองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ (เว้นนิวรรณ-
องค์ธรรม ๘) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น
อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเณ เอเกนอายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยสังขารชั้น ๓ หมายความว่า ๓ มรรคา
บางส่วน คือ นิวรรณองค์ธรรม ๘

๓๑. ปรามาสปทนิทเทส

ปุจฉา ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
ปรามาสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ (เว้นทิฏฐิ)
ได้ ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบด้วย ปรามาสธรรม
ได้ ปรามาสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเณหิ เอเกนอายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา
เอเกน ขนฺุเณ เอเกนอายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
ปรามาสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น ๓ สัญญาชั้น ๓ วิญญาณชั้น ๓
มหายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น ๓ บางส่วน คือ
สังขารชั้น ๓ เจตสิก ๑๘ หมายความว่า ๓ มรรคา บางส่วน คือ เจตสิก ๒๐ (เว้นทิฏฐิ)

๓๒. ปรามาสสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตาเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
ปรามาสสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ทิฏฐิเจตสิก ๑ ได้ ทิฏฐิเจตสิก ๑
เหล่านี้ ประกอบด้วย ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ (เว้นทิฏฐิ) ได้ ทิฏฐิคต-
สัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเณ เอเกนอายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยสังขารชั้น ๓ หมายความว่า ๓
มรรคา บางส่วน คือ ทิฏฐิเจตสิก ๑

๓๓. ปรามาสปรามัญญูปทนิทเทส

ปุจฉา ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเณหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

ปราคาสปราคัมภูฏธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ทิฏฐิคติสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ (เว้นทิฏฐิ) ได้ ทิฏฐิคติสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบด้วย ปราคาสปราคัมภูฏธรรม ได้ ปราคาสปราคัมภูฏธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้นอายุตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

ปราคาสปราคัมภูฏธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๘ ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๐ (เว้นทิฏฐิ)

๓๔. จิตตปทนิทเทส

ปุจฉา

จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ สมฺปยุตฺตา ?

จิตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย จิต ๘๘ ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น และประกอบด้วย ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๓๕. เจตสิกปทนิทเทส

ปุจฉา

เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ สมฺปยุตฺตา ?

เจตสิกธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย จิต ๘๘ ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบด้วย เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ชาติฺหิ สมฺปยุตฺตา. เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย วิญญาณชั้น ๑ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

๓๖. จิตตสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา

จิตฺตสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ สมฺปยุตฺตา ?

จิตตสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย จิต ๘๘ ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบด้วย เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเณ เอเกนายตเนน สตฺตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย วิญญาณขันธ์ ๑ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

๓๗. จิตตสังสังฺกฐูปทนิทเทส

ปุจฉา จิตฺตสังฺกฐเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
จิตตสังสังฺกฐธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย
เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๕ มนายตนะ ๑ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเณ เอเกนายตเนน สตฺตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย วิญญาณขันธ์ ๑ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

๓๘. จิตตสังสังฺกฐสมฺภูจฺานูปทนิทเทส

ปุจฉา จิตฺตสังฺกฐสมฺภูจฺานเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
จิตตสังสังฺกฐสมฺภูจฺานธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้
ประกอบด้วย เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๕ มนายตนะ
ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเณ เอเกนายตเนน สตฺตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย วิญญาณขันธ์ ๑ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

๓๙. จิตตสังสังฺกฐสมฺภูจฺานสหกฺูปทนิทเทส

ปุจฉา จิตฺตสังฺกฐสมฺภูจฺานสหกฺุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
จิตตสังสังฺกฐสมฺภูจฺานสหกฺุธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้
ประกอบด้วย เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๕ มนายตนะ
ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเณ เอเกนายตเนน สตฺตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย วิญญาณขันธ์ ๑ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

๔๐. จิตตสังสังฺกฐสมฺภูจฺานานุปริวตฺติูปทนิทเทส

ปุจฉา จิตฺตสังฺกฐสมฺภูจฺานานุปริวตฺติหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเณหิ ๗ลยฺ สมฺปยุตฺตา ?
จิตตสังสังฺกฐสมฺภูจฺานานุปริวตฺติธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙
เหล่านี้ ประกอบด้วย เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย

ชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเหิ เอเกนอายตเนน สุตตฺถิ ชาติฺถิ สมฺปยุตฺตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย วิญญาณชั้น ๑ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

๔๑. อุปาทานปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหิ กตฺติหิอายตเนหิ กตฺติหิ ชาติฺถิ สมฺปยุตฺตา ?
อุปาทานธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ) ได้
โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบด้วย อุปาทานธรรม ได้ อุปาทาน-
ธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหิ เอเกนอายตเนน เอกาย ชาติฺยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺธเหิ เอเกนอายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
อุปาทานธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญาณชั้น มนายนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๘ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ
เจตสิก ๒๐ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ)

๔๒. อุปาทานอุปาทานียปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานียเหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหิ ๗ลย สมฺปยุตฺตา ?
อุปาทานอุปาทานียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ (เว้นโลภะ,
ทิฏฐิ) ได้ โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบด้วย อุปาทานอุปาทานียธรรม
ได้ อุปาทานอุปาทานียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหิ เอเกนอายตเนน เอกาย ชาติฺยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺธเหิ เอเกนอายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
อุปาทานอุปาทานียธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญาณชั้น มนายนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๘ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ
เจตสิก ๒๐ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ)

๔๓. อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานสมฺปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหิ ๗ลย สมฺปยุตฺตา ?

อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ (เวินโลภะ, ทิฏฐิ) ได้ ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ ประกอบด้วย อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตธรรม ได้ อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ วิญญาณชั้น์ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น์ บางส่วน คือ สังขารชั้น์เจตสิก ๑๗ ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๙ (เวินโลภะ, ทิฏฐิ)

๔๔. อุปาทานสัมปยุตตโนอุปาทานปทนิทเทส

ปุจฉา

อุปาทานสัมปยุตเตหิ เจว โน จ อุปาทาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ ฺลย สมฺปยุตฺตา ? อุปาทานสัมปยุตตโนอุปาทานธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุปาทานองค์ธรรม ๒ ได้ อุปาทานองค์ธรรม ๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย โลภมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ (เวินอุปาทาน-องค์ธรรม ๒) ได้ โลภมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. โลภมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยสังขารชั้น์ ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ อุปาทานองค์ธรรม ๒

๔๕. กิเลสปทนิทเทส

ปุจฉา

กิเลสเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ กตีหยาตเนหิ กตีหิ ชาติฺหิ สมฺปยุตฺตา ? กิเลสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เวินกิเลสองค์ธรรม ๑๐) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ ประกอบด้วย กิเลสธรรม ได้ กิเลสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

กิเลสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ วิญญาณชั้น์ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น์ บางส่วน คือ สังขาร-ชั้น์เจตสิก ๑๕ ัมมายตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๗ (เวินกิเลสองค์ธรรม ๑๐)

๔๖. กิเลสสังกิเลสิกปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสเหติ เจว สงฺกิลเสสิเกหิ จ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ
 เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 กิเลสสังกิลสิกขธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เว้นกิเลส-
 องค์ธรรม ๑๐) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ ประกอบด้วย กิเลสสังกิลสิก-
 ขธรรม ได้ กิเลสสังกิลสิกขธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น ๓ อายุตนะ ชาติ
 ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ฐมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 กิเลสสังกิลสิกขธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๕ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๗
 (เว้นกิเลสองค์ธรรม ๑๐)

๔๗. กิเลสสังกิลิฏฐูปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสเหติ เจว สงฺกิลิฏฺเฐหิ จ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ
 เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 กิเลสสังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เว้นกิเลส-
 องค์ธรรม ๑๐) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ ประกอบด้วย กิเลสสังกิลิฏฐ-
 ธรรม ได้ กิเลสสังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น ๓ อายุตนะ ชาติ
 ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ฐมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 กิเลสสังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบด้วย สังขารชั้น
 บางส่วน คือ สังขารชั้นเจตสิก ๑๕ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๗
 (เว้นกิเลสองค์ธรรม ๑๐)

๔๘. กิเลสกิเลสสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสเหติ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐมฺเมหิ
 เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 กิเลสกิเลสสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เว้นกิเลส
 องค์ธรรม ๑๐) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ ประกอบด้วย กิเลส-
 กิเลสสัมปยุตตธรรม ได้ กิเลสกิเลสสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ชั้น
 อายุตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เตหิ ขนุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 กิเลสกิเลสสมฺปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น ๓ สัญญาชั้น ๓
 วิญญาณชั้น ๓ มนายตนะ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ และประกอบกับ สังขารชั้น ๓
 บางส่วน คือ สังขารชั้น ๓ เจตสิก ๑๕ ฐมายตนะ ๓ มธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๑๗
 (เว้นกิเลสองค์ธรรม ๑๐)

๔๙. สังกิลิฏฐโนกิเลสปทนิทเทส

ปุจฉา สงกิลิฏฐเจหิ เจว โน จ กิเลสเอหิ ฐเมหิ เอ ฐมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ
 เอ ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กติหิ ขนุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 สังกิลิฏฐโนกิเลสธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ กิเลสองค์ธรรม ๑๐ ได้ กิเลสองค์ธรรม
 ๑๐ เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เว้นกิเลสองค์ธรรม ๑๐) ได้
 อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
 วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้น ๓ ฐมายตนะ ๓ มธาตุ
 บางส่วน คือ กิเลสองค์ธรรม ๑๐

๕๐. กิเลสสมฺปยุตตโนกิเลสปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสสมฺปยุตเตหิ เจว โน จ กิเลสเอหิ ฐเมหิ เอ ฐมา สมฺปยุตฺตา เตหิ
 ฐเมหิ เอ ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กติหิ ขนุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 กิเลสสมฺปยุตตโนกิเลสธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ กิเลสองค์ธรรม ๑๐ ได้ กิเลส-
 องค์ธรรม ๑๐ เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เว้นกิเลสองค์ธรรม
 ๑๐) ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ
 ได้เท่าไร ?
 วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้น ๓ ฐมายตนะ ๓ มธาตุ
 บางส่วน คือ กิเลสองค์ธรรม ๑๐

๕๑. สวิตักกปทนิทเทส

ปุจฉา สวิตกฺเกหิ ฐเมหิ เอ ฐมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เอ ฐมา สมฺปยุตฺตา
 เต ฐมา กติหิ ขนุเรหิ กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
 สวิตักกธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ วิตกเจตสิก ได้ วิตกเจตสิก เหล่านี้ ประกอบ
 กับ สวิตักกจิต ๕๕ เจตสิก ๕๑ (เว้นวิตก) ได้ สวิตักกจิต ๕๕ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้
 ประกอบกับชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สวิตักกจิต ๕๕ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้นฐัมมายนะ ฐัมมธาตุ
บางส่วน คือ วิตกเจตสิก

๕๒. สวิจารณ์ทเทส

ปุจฉา สวิจารณ์เท ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
สวิจารณ์ธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ วิจารณ์เจตสิก ได้ วิจารณ์เจตสิก เหล่านี้ ประกอบ
กับ สวิจารณ์จิต ๕๕ เจตสิก ๕๑ (เว้นวิจารณ์) ได้ สวิจารณ์จิต ๕๕ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้
ประกอบกับชั้นฐัมมายนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สวิจารณ์จิต ๕๕ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้นฐัมมายนะ ฐัมมธาตุ
บางส่วน คือ วิจารณ์เจตสิก

๕๓. สปัฏติกทเทส

ปุจฉา สปัฏติกเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
สปัฏติกธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ แปฏติกเจตสิก ได้ แปฏติกเจตสิก เหล่านี้ ประกอบ
กับ สปัฏติกจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (เว้นแปฏติก) ได้ สปัฏติกจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้
ประกอบกับชั้นฐัมมายนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สปัฏติกจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้นฐัมมายนะ ฐัมมธาตุ
บางส่วน คือ แปฏติกเจตสิก

๕๔. ปิติสหคตทเทส

ปุจฉา ปิติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
ปิติสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ปิตีเจตสิก ได้ ปิตีเจตสิก เหล่านี้ ประกอบ
กับ ปิติสหคตจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ (เว้นปิตี) ได้ ปิติสหคตจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้
ประกอบกับชั้นฐัมมายนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
ปิติสหคตจิต ๕๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับสังขารชั้นฐัมมายนะ ฐัมมธาตุ
บางส่วน คือ ปิตีเจตสิก

๕๕. สุขสหคตทเทส

ปัจจุบัน สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? สุขสหคตฺตรรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สุขเวทนา ได้ สุขเวทนา เหล่านี้ ประกอบกับ สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ (เวทนา) ได้ สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับขันฺุ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรณ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 สุขสหคตจิต ๖๓ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนาขันฺุ และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขเวทนา

๕๖. อุเบกขาสหคตปทนิทเทส

ปัจจุบัน อุเบกขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา? อุเบกขาสหคตฺตรรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุเบกขาเวทนา ได้ อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ ประกอบกับ อุเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ (เวทนา) ได้ อุเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับขันฺุ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรณ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 อุเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ ประกอบกับ เวทนาขันฺุ และประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ อุเบกขาเวทนา

จบทุกมัตติกานิทเทส

จบพาหิรมัตติกานิทเทส

จบนวมนยนิทเทส

๑๐. ทสมนยวิปยุตฺเตนวิปยุตฺตปทนิทฺเทส

คาถาแสดงบทที่พระพุทธองค์ไม่ทรงแสดงในทสมนยนิทฺเทส

๑.	ธมฺมายนํ ธิมฺมธาทู	ทุกขสจฺจณฺจ ชีวิตํ
	สพายนํ นามรูปํ	จตุตฺตารอ จ มหาภวาท
๒.	ชาติ ชรา มรณญจ	ติเกเสวภูณวิสตี
	โคจฺจเกสฺส จ ปญฺญาส	อฏฺฐ จุฬนฺตเร ปทาท
๓.	มหนฺตเร ปณฺณรส	โสฬส จ ตโต ปเร
	เอกวิสตี ปทสตี	เอตี วิปฺปโยเคน น ลพฺภติฯ

บทที่แสดงไม่ได้ในทสมนยนิทฺเทสนี้มี ๑๒๑ บท คือ

๑. ธิมฺมายนํ ธิมฺมธาทู ทุกขสจฺจจะ ชีวิตินทรียํ สพายนํ นามรูปํ ภพใหญ่ ๔ คือ อุปฺปตฺติภาวะ กามภาวะ สญฺญีภาวะ ปญฺจโวการภาวะ
 ๒. ชาติ ชรา มรณะ ในติก ๑๙ บท ที่ได้ชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ทั้งหมด มือพายกตปท เป็นต้น ในโคจฺจก ๕๐ บท ที่ได้ชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ทั้งหมด มี นเหตุปท อเหตุกปท เป็นต้น ในจุฬนฺตเรทุก ๘ บท ที่ได้ชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ทั้งหมด มี สปัจจยปท สังขตปท เป็นต้น
 ๓. ในมหนฺตเรทุก ๑๕ บท มี โนจิตตปท เป็นต้น ต่อจากนั้น ในปิฎกฺกุทุก ๑๖ บท ที่ได้ชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ ทั้งหมด มี นทสฺสเนนปทาทัพพท เป็นต้น
- เมื่อพระองค์ทรงแสดงทสมนยนิทฺเทสจบลงแล้ว ทรงแสดงทสมนยนิทฺเทส ต่อไป ธรรมที่พระพุทธองค์ทรงแสดงในทสมนยนิทฺเทสนี้ มีแต่วิปยุตฺตธรรม ซึ่ง ได้แก่ บทที่ทรงแสดงในฉกฺกุญฺยนิทฺเทสนั้นเอง คงเปลี่ยนแต่วิธีแสดงเท่านั้น และในทสมนยนิทฺเทสนี้ ได้ทรงแสดงกลับประธานบท พร้อมทั้งแสดง ชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ เป็นพิเศษ โดยใช้คำว่า เกหิจิ

ทสมนยนิทฺเทส มี ๒ อย่าง คือ ๑. อัปภันตรมาติกานิทฺเทส ๒. พาทิรมาติกานิทฺเทส

อัปภันตรมาติกานิทฺเทส

อัปภันตรมาติกานิทฺเทส มี ๒ อย่าง คือ ๑. ชั้นธาตุนิทฺเทส ๒. ผัสสสตัดฺตกราสีนิทฺเทส
ชั้นธาตุนิทฺเทส มี ๑๕ อย่าง คือ ๑. ชั้นธาตุนิทฺเทส เป็นต้น จนถึง ๑๕. มัคคธาตุนิทฺเทส เป็นที่สุด

๑. ชั้นธาตุนิทฺเทส

๑. รูปิกชั้นธาตุนิทฺเทส

ปุจจา รูปกฺขนฺนเรน เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตาท เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตาท
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺนเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตาท?

รูปชั้นนี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๔ อายตนะ ๓๓ ทั่ว ?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหติ เอเกนทายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนทายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒. เวทนากขันธนิตเทศ

ปุจฉา เวทนากุขนฺธเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีทายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
เวทนากขันธนี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๔ อายตนะ
ธาตุ ทั่ว ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเนน ทสทายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนทายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๓. สัญญากขันธนิตเทศ

ปุจฉา สญฺญากุขนฺธเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีทายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
สญฺญากขันธนี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๔ อายตนะ
ธาตุ ทั่ว ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเนน ทสทายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนทายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๔. สังขารกขันธนิตเทศ

ปุจฉา สังขารกุขนฺธเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีทายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
สังขารขันธนี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้

ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ
ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๕. วิญญาณกัชนันทเทส

ปุจฉา วิญญาณกขนฺธเณ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
วิญญาณชั้นนี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ
ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖. อายตนนิทเทส

อายตนนิทเทส มี ๑๑ อย่าง คือ ๑. จักขายตนนิทเทส เป็นต้น จนถึง ๑๑. มนายตนนิทเทส
เป็นที่สุด

๑. จักขายตนนิทเทส

ปุจฉา จกฺขายตเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
จักขายตนะนี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูป ๒๘
นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺธเณหิ เอเกนหายตเนน สดตฺตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒
ตั้งแต่ ๒. โสตายตนนิทเทส เป็นต้น จนถึง ๑๐. โผฏฐัพพายตนนิทเทส เป็น
ที่สุด แสดงเหมือนกับจักขายตนนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑. มนายตนนิทเทส

ปุจฉา มหายตเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? มนายตนะ นี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๓. ธาตุนิทเทศ

ธาตุนิทเทศ มี ๑๗ อย่าง คือ ๑. จักขุธาตุนิทเทศ เป็นต้น จนถึง ๑๗.มโนวิญญาณธาตุ เป็นที่สุด

๑. จักขุธาตุนิทเทศ

ปุจฉา จกฺขุธาตฺตยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? จักขุธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตฺตฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒. โสตธาตุนิทเทศ

ปุจฉา โสฺตธาตฺตยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? โสตธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตฺตฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๓. ขานธาตุนิทเทส

- ปุจฉา ขานธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? ขานธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒ ตั้งแต่ ๔. ชิวหาธาตุนิทเทส เป็นต้น จนถึง ๑๐. โผฏฐัพพธาตุนิทเทส เป็นที่สุด แสดงเหมือนกับขานธาตุนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑. จักขุวิญญานธาตุนิทเทส

- ปุจฉา จักขุวิญญานธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? จักขุวิญญานธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย จักขุวิญญานธาตุจิตตูปาทที่เหลือ รูป นิพพาน จักขุวิญญานธาตุจิตตูปาทที่เหลือ รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย จักขุวิญญานธาตุจิตตูปาท จักขุวิญญานธาตุจิตตูปาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. จักขุวิญญานธาตุจิตตูปาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญานธาตุ ๖ (เว้นจักขุวิญญานธาตุ) และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๒. โสตวิญญานธาตุนิทเทส

- ปุจฉา โสตวิญญานธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? โสตวิญญานธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย จักขุวิญญานธาตุจิตตูปาทที่เหลือ รูป นิพพาน จักขุวิญญานธาตุจิตตูปาทที่เหลือ รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โสตวิญญานธาตุจิตตูปาท โสตวิญญานธาตุจิตตูปาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โสตวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นโสตวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๓. ขานวิญญาณธาตุนิตเทส

ปุจฉา ขานวิญญาณธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
ขานวิญญาณธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย จวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน จวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขานวิญญาณธาตุจิตตูปบาท ขานวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
ขานวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นขานวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๔. ชิวหาวิญญาณธาตุนิตเทส

ปุจฉา ชิวหาวิญญาณธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
ชิวหาวิญญาณธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย จวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน จวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชิวหาวิญญาณธาตุจิตตูปบาท ชิวหาวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
ชิวหาวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นชิวหาวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๕. กายวิญญาณธาตุนิตเทส

ปุจฉา กายวิญญาณธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
กายวิญญาณธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย จวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน

ฉวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กายวิญญาณธาตุจิตตูปบาท กายวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธေန ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายนเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

กายวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นกายวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๖. มโนธาตุนิกเทศ

ปุจฉา

มโนธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเอหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

มโนธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย ฉวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน
ฉวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มโนธาตุจิตตูปบาท
มโนธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธေန ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายนเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มโนธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนธาตุ) และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ
รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๒ สุขุมรูป นิพพาน

๑๗. มโนวิญญาณธาตุนิกเทศ

ปุจฉา

มโนวิญญาณธาตุยา เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเอหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

มโนวิญญาณธาตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย ฉวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน
ฉวิญญาณธาตุจิตตูปบาทที่เหลือ รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มโนวิญญาณธาตุจิตตูปบาท
มโนวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธေန ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายนเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มโนวิญญาณธาตุจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่
ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๔. สัจจนิกเทศ

๑. สมุทยสังจณิทเทศ

- ปจฉา สมุทยสังจเณ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? สมุทยสังจจะ นี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมฺมูล-โมหมฺมูล-กุสล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมฺมูล-โมหมฺมูล-กุสล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมฺมูลจิตตูปบาท โลกมฺมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. โลกมฺมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันฺธ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอพาริกธาตุ ๑๐ วิญญฺาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญฺาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจจาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๒. นิโรธสังจณิทเทศ

- ปจฉา นิโรธสังจเณ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? นิโรธสังจจะ นี้ ไม่ประกอบด้วย นามชันฺธ ๔ นามชันฺธ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชันฺธ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญฺาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๓. มัคคสังจณิทเทศ

- ปจฉา มัคคสังจเณ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? มรรคสังจจะ นี้ ไม่ประกอบด้วย โลกีย - ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มรรคจิตตูปบาท มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย รัชมายตนะ รัชมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูปนิพพาน ๓๓ ๑๖ - 1A / 6

๕. อินทริยนิทเทส

อินทริยนิทเทส มี ๒๑ อย่าง คือ ๑. จักขุอินทริยนิทเทส เป็นต้น จนถึง ๒๑. อัญญาตาวิอินทริยนิทเทส เป็นที่สุด (เวณชิวิตินทริยนิทเทส)

๑. จักขุอินทริยนิทเทส

ปุจฉา จักขุอินทริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? จักขุอินทริยํ นี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย รัชมายตนะ รัชมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒. โสตินทริยนิทเทส

ปุจฉา โสตินทริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? โสตินทริยํ นี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย รัชมายตนะ รัชมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

(๓) ฆานินทริยนิทเทส (๔) ชิวหินทริยนิทเทส (๕) กายินทริยนิทเทส
(๖) อิตถินทริยนิทเทส แสดงเหมือนกับ โสตินทริยนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๓. ปุริสินทริยนิทเทส

ปุจฉา ปุริสินทริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

ปริสัททรีย์ นี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ๓๓ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุตฺถิ ขนฺุเรตฺถิ เอเกนํายตเนน สตฺตตฺถิ ธาตุตฺถิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนํายตนะ ๑ วิญญูณธํธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย ธมฺมายตนะ ธมฺมธํธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๘. มนินทริยนิทเทส

ปจจํ มนินทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺถิ ขนฺุเรตฺถิ กตฺถิหํายตเนหิ กตฺถิ ธาตุตฺถิ วิปฺปยุตฺตา?

มนินทรีย์ นี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ๓๓ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสํหํายตเนหิ ทสํหิ ธาตุตฺถิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธํธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ธมฺมายตนะ ธมฺมธํธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๙. สุขินทริยนิทเทส

๘ วิตถุบาท

ปจจํ สุขินทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺถิ ขนฺุเรตฺถิ กตฺถิหํายตเนหิ กตฺถิ ธาตุตฺถิ วิปฺปยุตฺตา?

สุขินทรีย์ นี้ ไม่ประกอบด้วย ทุกข-โสมนัสส-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทุกข-โสมนัสส-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุขสหคตกายวิญญูณจิตตูปบาท สุขสหคตกายวิญญูณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ๓๓ เท่าไร ?

วิสัยชา
 ๕ 2 -
 7

 ๕ 45

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสํหํายตเนหิ โสฬสํหิ ธาตุตฺถิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สุขสหคตกายวิญญูณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธํธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธํธาตุ ๑๐ วิญญูณธํธาตุ ๖ (เวณํกายวิญญูณธํธาตุ) และไม่ประกอบด้วย ธมฺมายตนะ ธมฺมธํธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐. ทุกخينทริยนิทเทส

ปจจํ ทุกฺخينทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺถิ ขนฺุเรตฺถิ กตฺถิหํายตเนหิ กตฺถิ ธาตุตฺถิ วิปฺปยุตฺตา?

ทุกขินทรีย์ นี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-โสมนัสส-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป
นิพพาน สุข-โสมนัสส-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย ทุกขสหคตกายวิญญาณจิตตูปบาท ทุกขสหคตกายวิญญาณจิตตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
ทุกขสหคตกายวิญญาณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น์ ๑ โอฬาริกายตนะ
๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นกายวิญญาณชาติ) และไม่
ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๑. โสมนัสสินทรียนิทเทศ

ปจฺจนา โสมนสฺสินทรฺเียน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา ?
โสมนัสสินทรฺเียน นี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป
นิพพาน สุข-ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย โสมนัสสสหคตจิตตูปบาท โสมนัสสสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โสมนัสสสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบ
กับ ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑
สุขุมรูป นิพพาน

*
๓๐๐๕ = ข เจตสิก ที่ ๖ -

๑๒. โทมนัสสินทรียนิทเทศ

ปจฺจนา โทมนสฺสินทรฺเียน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา ?
โทมนัสสินทรฺเียน นี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข-โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป
นิพพาน สุข-ทุกข-โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โทมนัสสหคตจิตตูปบาท ๒ | ๒ | (- ๑๖๓)

๕๒-
๒๒
๓๐ *

๕๓

โทมนัสสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ โลติกเจตสิก ๓ ปิติเจตสิก ๑ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นีพพาน

๑๓. อุเปกขินทรียนิทเทศ

ปุจฉา อุเปกขินทรียะ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? อุเปกขินทรียํ นี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข์-โสมนัสส-โทมนัสสหคตจิตตูปบาท รูป นีพพาน สุข-ทุกข์-โสมนัสส-โทมนัสสหคตจิตตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ อายตนะ ชาติ เท้าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ เอกาทสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอกเณายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๑ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ กายวิญญาณชาติ ๑ และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ ปิติเจตสิก ๑ สุขุมรูป นีพพาน

๑๔. สัทธินทรียนิทเทศ

ปุจฉา สัทธินทรียะ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? สัทธินทรียํ นี้ ไม่ประกอบด้วย อโสภณจิตตูปบาท รูป นีพพาน อโสภณจิตตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โสภณจิตตูปบาท โสภณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ อายตนะ ชาติ เท้าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอกเณายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. โสภณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ สุขุมรูป นีพพาน

๑๕. วิริยินทรียนิทเทศ

ปุจฉา วิริยินทรียะ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

๕๒-
๓๘
(๑๔) ๐๑/๒

วงกลม / ๗๓ จิตตูปบาท / ๗๓ จิตตูปบาท / ๗๓ จิตตูปบาท

วิริยอินทรีย์ นี้ ไม่ประกอบด้วย อวิริยจิตตูปบาท รูป นิพพาน อวิริยจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย จิต ๗๓ จิตตูปบาท จิต ๗๓ จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้นๆ อายตนะ ชาติๆ เท่าไร?

วิสัย

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๗๓ จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้นๆ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๖. สตินทริยนิทเทส

ปุจฉา

สตินทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? สตินทฺริยํ นี้ ไม่ประกอบด้วย อโสภณจิตตูปบาท รูป นิพพาน อโสภณจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โสภณจิตตูปบาท โสภณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้นๆ อายตนะ ชาติๆ เท่าไร?

วิสัย

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โสภณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้นๆ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ สุขุมรูป นิพพาน

52 - 38 = 14

๑๗. สมานินทริยนิทเทส

ปุจฉา

สมานินทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? สมานินทฺริยํ นี้ ไม่ประกอบด้วย อวิริย-วิจิกิจฉาสัมปยุตตจิตตูปบาท รูป นิพพาน อวิริย-วิจิกิจฉาสัมปยุตตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย จิต ๗๒ จิตตูปบาท จิต ๗๒ จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้นๆ อายตนะ ชาติๆ เท่าไร?

วิสัย

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๗๒ จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้นๆ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

๑๘. ปัญญินทริยนิทเทส

ปจฉา ปณฺณิหุทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

ปัญญินทริยํ นี้ ไม่ประกอบด้วย อโสภณ-ญาณวิปฺปยุตฺต-โลกุตฺตรจิตฺตูปบาท รูป นิปพาน อโสภณ-ญาณวิปฺปยุตฺต-โลกุตฺตรจิตฺตูปบาท รูป นิปพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกียติเหตุกจิตฺตูปบาท โลกียติเหตุกจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธํ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โลกียติเหตุกจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธํ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ สุขุมรูป นิปพาน

๑๙. อนัญญาตัญญูสสามิตินทริยนิทเทส

ปจฉา อนญญาตญญูสสามิตินุทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?

อนัญญาตัญญูสสามิตินทริยํ นี้ ไม่ประกอบด้วย โลกีย-มรรคจิตฺตูปบาทเบื่องบน ๓ ผลจิตฺตูปบาท รูป นิปพาน โลกีย-มรรคจิตฺตูปบาทเบื่องบน ๓ ผลจิตฺตูปบาท รูป นิปพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โสดาปัตติมรรคจิตฺตูปบาท โสดาปัตติมรรคจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธํ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โสดาปัตติมรรคจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธํ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิปพาน

๒๐. อัญญินทริยนิทเทส

ปจฉา อญฺญินุทฺริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อัญญินทริยํ นี้ ไม่ประกอบด้วย โลกีย-โสดาปัตติมรรค-อรหัตตผลจิตฺตูปบาท รูป นิปพาน โลกีย-โสดาปัตติมรรค-อรหัตตผลจิตฺตูปบาท รูป นิปพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มรรคจิตฺตูปบาทเบื่องบน ๓ ผลจิตฺตูปบาทเบื่องต่ำ ๓ มรรคจิตฺตูปบาทเบื่องบน ๓ ผลจิตฺตูปบาทเบื่องต่ำ ๓ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธํ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 มรรคจิตตูปบาทเบื่องบน ๓ ผลจิตตูปบาทเบื่องต่ำ ๓ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
 รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖
 (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ
 อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๒๑. อัญญาตาวิทริยนิทเทส

ปุจฉา อัญญาตาวิทริเยน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 อัญญาตาวิทริยํ นี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกีย-มรรคจิตตูปบาท-ผลจิตตูปบาทเบื่องต่ำ ๓
 รูป นิพพาน โลเกีย-มรรคจิตตูปบาท-ผลจิตตูปบาทเบื่องต่ำ ๓ รูป นิพพาน
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อรหัตตผลจิตตูปบาท อรหัตตผลจิตตูปบาท เหล่านี้
 ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อรหัตตผลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
 คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
 ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป
 นิพพาน

๖. ปฏิจจสมุปปาตนิทเทส

ปฏิจจสมุปปาตนิทเทส มี ๑๙ (เวณฺณามรูป สพายตนะ อุปัตติภาวะ กามภาวะ
 สัณฺณูภาวะ ปัญจโวการภาวะ ชาติ ชรา มรณะ)

๑. อวิชชานิทเทส

ปุจฉา อวิชฺชชย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 อวิชชา นี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน กุศล-
 วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

52-
27
25

อกุลสลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๒. สังขารนิกเทศ

ปุจฉา อวิชชาปัจจุยา สงฺขารเอหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? สังขารที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอวิชชาเป็นเหตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย วิบาก-กิริยา-มรรคจิตตูปบาท รูป นิพพาน วิบาก-กิริยา-มรรคจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุลสล-โลกียกุลสลจิตตูปบาท อกุลสล-โลกียกุลสลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น ๑ ายตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อกุลสล-โลกียกุลสลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๓. วิญญาณนิกเทศ

ปุจฉา สงฺขารปัจจุยา วิญญาเณน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? วิญญาณที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสังขารเป็นเหตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ ายตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกชาติ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๔. ผัสสนิกเทศ

ปุจฉา สฬายตนปัจจุยา ผสฺเสน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? ผัสสะที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสฬายตนะเป็นเหตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ ายตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๕. เวทนานิทเทศ

ปุจจา ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
เวทนาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยผัสสะเป็นเหตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน
รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วยขันธ์ ๕ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖. ตัณหานิทเทศ

ปุจจา เวทนาปจฺจยา ตณฺฺหาย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
ตัณหาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยเวทนาเป็นเหตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-
วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท
รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมูลจิตตูปบาท โลกมูลจิตตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ ๕ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก
๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๗. อุปาทานิทเทศ

ปุจจา ตณฺฺหาปจฺจยา อุปาทาเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?

อุปาทานที่เกิดขึ้นโดยอาศัยตณฺหาเป็นเหตุ นี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-
 วิชา-ก-ริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-วิชา-ก-ริยาจิตตูปบาท
 รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมูลจิตตูปบาท โลกมูลจิตตูปบาท
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันฺธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
 คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญฺญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญฺญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
 รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกจนาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก
 ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๘. กัมมภาวนิทเทศ

ปุจฺฉา กมฺมภาเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 กัมมภาเว นี้ ไม่ประกอบด้วย วิชา-ก-ริยา-มรรคจิตตูปบาท รูป นิพพาน วิชา-
 ก-ริยา-มรรคจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศล-โลภียกุศลจิต-
 ตูปบาท อกุศล-โลภียกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ
 ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อกุศล-โลภียกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชันฺธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญฺญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญฺญาณธาตุ) และไม่ประกอบ
 กับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๙. รูปภาวนิทเทศ

ปุจฺฉา รูปภาเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 รูปภาเว นี้ ไม่ประกอบด้วย จิต เจตสิกที่เป็นกามภาเว อรูปภาเว กุศล- อกุศล-ก-ริยา-
 ผลจิตตูปบาท จิต เจตสิกที่เป็นกามภาเว อรูปภาเว กุศล- อกุศล-ก-ริยา-ผลจิตตูปบาท
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปภาเว รูปภาเว เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ
 ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺฺเรหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
 รูปภาเว เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับชันฺธ อายตนะ อยางใดอยางหนึ่ง แต่เป็น
 วิปฺปยุตฺตกับธาตุ ๓ คือ ฆานวิญฺญาณธาตุ ชิวหาวิญฺญาณธาตุ กายวิญฺญาณธาตุ

๑๐. อรูปภวนิทเทศ

- ปุจฉา อรูปภเวณ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ ये ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? อรูปภวะ นี้ ไม่ประกอบด้วย กามภวะ อรูปภวะ กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท ดิชรูป นิพพาน กามภวะ อรูปภวะ กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท ดิชรูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อรูปภวะ อรูปภวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อรูปภวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๒ สุขุมรูป นิพพาน

๑๑. เหนวสัณฺญีนาสัณฺญีภวนิทเทศ

- ปุจฉา เหนวสัณฺญีนาสัณฺญีภเวณ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ ये ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? เหนวสัณฺญีนาสัณฺญีภวะ นี้ ไม่ประกอบด้วย สัณฺญีภวะ อสัณฺญีภวะ กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท ดิชรูป นิพพาน สัณฺญีภวะ อสัณฺญีภวะ กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท ดิชรูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย เหนวสัณฺญีนาสัณฺญีภวะ เหนวสัณฺญีนาสัณฺญีภวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. เหนวสัณฺญีนาสัณฺญีภวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๒ สุขุมรูป นิพพาน

๑๒. จตุโวการภวนิทเทศ

- ปุจฉา จตุโวการภเวณ ये ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ ये ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? จตุโวการภวะ นี้ ไม่ประกอบด้วย ปัญจโวการภวะ เอกโวการภวะ กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท ดิชรูป นิพพาน ปัญจโวการภวะ เอกโวการภวะ กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท ดิชรูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย จตุโวการภวะ จตุโวการภวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จตุโวการภาวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปชั้น ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอพาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๒ สุขุมรูป นิพพาน

๑๓. อสัณฺณิภาวนิทเทศ

ปจฺจนา อสณฺณิภาเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อสัณฺณิภาวะ นี้ ไม่ประกอบกับ จิต เจตสิกที่เป็นสัณฺณิภาวะ เหนวสัณฺณินาสัณฺณิภาวะ กุศล-อกุศล-กริยา-ผลจิตตูปบาท จิต เจตสิกที่เป็นสัณฺณิภาวะ เหนวสัณฺณินาสัณฺณิภาวะ กุศล-อกุศล-กริยา-ผลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ อสัณฺณิภาวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตฺตฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อสัณฺณิภาวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๔. เอกโวการภาวนิทเทศ

ปจฺจนา เอกโวการภาเวน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

เอกโวการภาวะ นี้ ไม่ประกอบกับ จิต เจตสิกที่เป็นปัญจโวการภาวะ จตุโวการภาวะ กุศล-อกุศล-กริยา-ผลจิตตูปบาท จิต เจตสิกที่เป็นปัญจโวการภาวะ จตุโวการภาวะ กุศล-อกุศล-กริยา-ผลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ เอกโวการภาวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตฺตฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

เอกโวการภาวะ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๕. โสภนิตเทศ

ปจฺจนา โสภเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โสภะ นี้ ไม่ประกอบกับ สุข-ทุกข์-โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน สุข-ทุกข์-โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบ

โสภะ = > โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท
โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท

กับ โทมัสสสหคตจิตตูปบาท โทมัสสสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบ
กับชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โทมัสสสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณชาติ) และไม่
ประกอบกับธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ โลติกเจตสิก ๓ ปิตฺติเจตสิก ๑
วิจิกิจฺจนาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นินฺพพาน

๑๖. ปริเทวนิทเทศ

ปฺจฉา

ปริเทเวณฺ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา?

ปริเทเว นี้ ไม่ประกอบกับ นามชั้น์ ๔ นามชั้น์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูป ๒๘
นินฺพพาน รูป ๒๘ นินฺพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัยชา

เต ธมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺฺเรหิ เอเกนายตเนน สดตฺตฺหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

รูป ๒๘ นินฺพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น์ ๔ มนายตนะ ๑
วิญญาณชาติ ๗ และไม่ประกอบกับธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๗. ทุกขนิทเทศ

ทุกข → ทุกขนิทเทศ

ปฺจฉา

ทุกฺขเณ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา?

ทุกฺข นี้ ไม่ประกอบกับ สุข- โสมนัสส- โทมัสส- อุกฺเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป
นินฺพพาน สุข- โสมนัสส- โทมัสส- อุกฺเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นินฺพพาน

เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ทุกฺขสหคตกายวิญญาณจิตตูปบาท ทุกฺขสหคตกาย-
วิญญาณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ทุกฺขสหคตกายวิญญาณจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น์ ๑ โอปาริกายตนะ
๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺกกายวิญญาณชาติ) และไม่
ประกอบกับธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๕ สุขุมรูป นินฺพพาน

๑๘. โทมัสสนิทเทศ

ปุจฉา โทมนสุเสน เย ธมฺมา วิปฺยยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยยุตฺตา?

โทมนัสสะ นี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข์-โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป
นิพพาน สุข-ทุกข์-โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วยขันธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺยยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยยุตฺตา.

โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่
ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โลติกเจตสิก ๓ ปิตีเจตสิก ๑
วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๙. อุปายาสนิตทเทส

ปุจฉา อุปายาเสน เย ธมฺมา วิปฺยยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยยุตฺตา?

โทสมูลจิตต

อุปายาสะ นี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป
นิพพาน โลกมมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย โทสมูลจิตตูปบาท โทสมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
ขันธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺยยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยยุตฺตา.

โทสมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โลติกเจตสิก ๓ ปิตีเจตสิก ๑ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑
โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

จบปฏิจจสมุปปาตนิทเทส

๗. สติปฏฐานนิตทเทส

ปุจฉา สติปฏฐาเนน เย ธมฺมา วิปฺยยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยยุตฺตา?

สติปฏฐาน นี้ ไม่ประกอบด้วย โลกียจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกียจิต-

ตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท โลกุตตรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โลกุตตรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖
คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป
นิพพาน

๘. สัมมปฺปธานนิตฺเทส

ปจฺจนา

สมฺมปฺปธานเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

สัมมปฺปธาน นี้ ไม่ประกอบด้วย โลกีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มรรคจิตตูปบาท มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖
คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป
นิพพาน

๙. อธิธิปาถนิตฺเทส

ปจฺจนา

อิทธิปาถเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

อิทธิปาถ นี้ ไม่ประกอบด้วย โลกีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มรรคจิตตูปบาท มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖
คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป
นิพพาน

๑๐. ฌานนิตเทศ

- ปัจจุบัน ฌานเนน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
ฌาน นี้ ไม่ประกอบด้วย กามจิตตูปบาท รูป นิพพาน กามจิตตูปบาท รูป
นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ฌานจิตตูปบาท ฌานจิตตูปบาท เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
ฌานจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อุกุศลเจตสิก ๑๔ สุขุมรูป นิพพาน

๑๑. อัปป์มัญญานิตเทศ

- ปัจจุบัน อปป์มณฺเฑยเย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
อัปป์มัญญา นี้ ไม่ประกอบด้วย กาม-อรูป-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน
กาม-อรูป-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปาวจรจิตตูปบาท
รูปาวจรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
รูปาวจรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อุกุศลเจตสิก ๑๔ วิรตีเจตสิก ๓ สุขุมรูป นิพพาน

๑๒. ปญฺจินทรียนิตเทศ

- ปัจจุบัน ปญฺจหิ อินฺุทฺริเยหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
ปญฺจอินฺุทฺริย นี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกียจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลเกียจิตตูปบาท
รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท โลกุตตรจิตตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกุตตรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย

ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปปมัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๑๓. พลนิตเทศ

- ปุจฉา **ปญฺจหิ พลลหิ** เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? พลลหิ นี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกียจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลเกียจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท โลกุตตรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปปมัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๑๔. โพชฌงค์นิตเทศ

- ปุจฉา **สตฺตหิ โพชฌงฺคหิ** เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. โพชฌงฺคฺ นี้ คำแปลเหมือนกับ พลนิตเทศ คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๕. มัคคนิตเทศ

- ปุจฉา **อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺคเณ** เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? มัคคเณ นี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกียจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลเกียจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท โลกุตตรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย

ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป
นิพพาน

จบชั้นธาทินิทเทศ

ผัสสสัตตการาสีนิทเทศ

ผัสสสัตตการาสีนิทเทศ มี ๗ คือ ๑. ผัสสนิทเทศ เป็นต้น จนถึง ๗ มนสิการนิทเทศ

๑. ผัสสนิทเทศ

ปุจฉา ผัสเสน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
ผัสสะ นี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ
เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วย ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๒. เวทนานิทเทศ

ปุจฉา เวทนาย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
เวทนา นี้ คำแปลเหมือนกับ ผัสสนิทเทศ คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๓. สัญญานิทเทศ

ปุจฉา สัญญาย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สัญญา นี้ คำแปลเหมือนกับ ผัสสนิทเทศ คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔. เจตνανิทเทศ

ปุจฉา เจตนาย เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

เจตนา นี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ๓๓
เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๕. จิตตนิทเทส

ปุจฉา จิตฺเตน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
จิต นี้ คำแปลเหมือนกับ เจตนา นิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๖. อธิโมกขนิทเทส

ปุจฉา อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อธิโมกข์ นี้ ไม่ประกอบด้วย ทวิปัญญาวิญญูณ - วิจิกิจฉาสัมปยุตตจิตตูปบาท รูป
นิพพาน ทวิปัญญาวิญญูณ - วิจิกิจฉาสัมปยุตตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย สาทิมอกข์ ๗๘ จิตตูปบาท สาทิมอกข์ ๗๘ จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วย ขันธ์ อายตนะ ๓๓ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ปญฺุณรสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สาทิมอกข์ ๗๘ จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
ธาตุ ๑๕ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ ปัญญาวิญญูณธาตุ ๕ และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ
รัมมธาตุ บางส่วน คือ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

จบผัสสสัตตการานิทเทส

จบอัภักันตรมาติกานิทเทส

พาหิรมาติกานิทเทส

พาทิรมาติกานิทเทศมี ๒ อย่าง คือ ๑. ดิกมาติกานิทเทศ ๒. ทุกมาติกานิทเทศ

ดิกมาติกานิทเทศ

ดิกมาติกานิทเทศ มี ๔๗ คือ

๑. กุสลปทนิทเทศ

- ปุจฉา กุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? กุสลธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน อกุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศลจิตตูปบาท กุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. กุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชันฺธ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญูณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญูณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ สุขุมรูป นิพพาน

๒. อกุสลปทนิทเทศ

- ปุจฉา อกุสเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? อกุสลธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชันฺธ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญูณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญูณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๓. สุขายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทศ

- ปุจฉา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? สุขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคต-จิตตูปบาท รูป นิพพาน ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน

เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุขสหคตจิตตูปบาท สุขสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ปณฺณรสฺหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สุขสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๕ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๕ (เว้นกายวิญญาณชาติ,มโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ สุขุมรูป นีพพาน

๔. ทุกชายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา ทุกชาย เวทนาย สัมปยุตเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?

ทุกชายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-โสมนัสส-อุเบกขาสหคต-จิตตูปบาท รูป นีพพาน สุข-โสมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทุกขสหคตจิตตูปบาท ทุกขสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ปณฺณรสฺหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ทุกขสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๕ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๕ (เว้นกายวิญญาณชาติ,มโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ โลติกเจตสิก ๓ ปิตีเจตสิก ๑ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นีพพาน

๕. อทุกขมสุขชายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อทุกขมสุขชาย เวทนาย สัมปยุตเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?

อทุกขมสุขชายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข-โสมนัสส-โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท รูป นีพพาน สุข-ทุกข-โสมนัสส-โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท อุเบกขาสหคต-จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ เอกาทสฺหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อุเบกขาสหคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๑ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ กายวิญญูณชาติ ๑ และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ ปิตเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

๖. วิปากปทนิทเทส

- ปุจฉา วิปากเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 วิปากธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-อกุศล-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน กุศล-อกุศล-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย วิปากจิตตูปบาท วิปากจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 วิปากจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกชาติ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คืออกุศลเจตสิก๑๔ สุขุมรูป นิพพาน

๗. วิปากธมฺมปทนิทเทส

- ปุจฉา วิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 วิปากธมฺมธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย วิปาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน วิปาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศล-กุศลจิตตูปบาท อกุศล-กุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อกุศล-กุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญูณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญูณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๘. เหววิปากนวิปากธมฺมปทนิทเทส

- ปุจฉา เหววิปากนวิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
 เหววิปากนวิปากธมฺมธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-อกุศล-วิปากจิตตูปบาท กุศล-อกุศล-วิปากจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับขันธ์ आयตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ ปัญจวิญญาณธาตุ ๕

๙. อนุปาทินอนุปาทานิยปทนิทเทส

รูป-อรูป-วิญ-ฉล

ปุจฉา

อนุปาทินอนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปยุตฺตา?

อนุปาทินอนุปาทานิยธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย วิบาก-มรรคจิตตูปบาท วิบาก-มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศล-โลภียกุศล-กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน อกุศล-โลภียกุศล-กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา

เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ आयตเนหิ ปญฺจหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา. อกุศล-โลภียกุศล-กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับขันธ์ आयตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ ปัญจวิญญาณธาตุ ๕

๑๐. อนุปาทินอนุปาทานิยปทนิทเทส

ปุจฉา

อนุปาทินอนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปยุตฺตา?

อนุปาทินอนุปาทานิยธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา

เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ आयตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับขันธ์ आयตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ)

๑๑. สังกิลิฏฐสังกิลิสิกปทนิทเทส

ปุจฉา

สังกิลิฏฐสังกิลิสิกเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปยุตฺตา?

สังกิลิฏฐสังกิลิสิกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน กุศล-วิบาก-กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา. เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.

อภุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๒. อสังกิลิฏฐอสังกิลิสิกปทนิทเทส

- ปุจฉา อสังกิลิฏฐาสงกิลิสิกเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? อสังกิลิฏฐอสังกิลิสิกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกยจิตตูปบาท โลเกยจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับชั้น อายตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ)

๑๓. สวิตักกสวิจารปทนิทเทส

- ปุจฉา สวิตักกสวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา? สวิตักกสวิจารธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทวิปัญญาวิญญาณ-หุติยมาน-ตติยมาน-จตุตถมาน-ปัญจมานจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทวิปัญญาวิญญาณ-หุติยมาน-ตติยมาน-จตุตถมาน-ปัญจมานจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สวิตักกสวิจารจิตตูปบาท สวิตักกสวิจารจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ปณฺุณฺรสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. สวิตักกสวิจารจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๕ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ ปัญญาวิญญาณชาติ ๕ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๔. อวิตักกวิจาร์มัตตปทนิทเทส

- ปุจฉา อวิตักกวิจาร์มตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา? อวิตักกวิจาร์มัตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยทวิปัญญาวิญญาณ-ตติยมาน-จตุตถมาน-ปัญจมานจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทวิปัญญาวิญญาณ-ตติยมาน-จตุตถมาน-ปัญจมานจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อวิตักกวิจาร์มัตต-

จิตตูปบาท อวิตกกถิการมัตตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น
อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อวิตกกถิการมัตตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย
กับธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ สุขุมรูป นิพพาน

๑๕. อวิตกกถิการปทนิทเทส

ปุจฉา

อวิตกกถิการเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กติหิ ขนฺธเวหิ กติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?

อวิตกกถิการธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สวิตกกถิการจิตตูปบาท สวิตกก-
ถิการจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อวิตกกถิการมัตตจิตตูปบาท อวิตกกถิการ-
จิตตูปบาท รูป นิพพาน อวิตกกถิการมัตตจิตตูปบาท อวิตกกถิการจิตตูปบาท
รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยนา

เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธเวหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ชาติยา วิปฺปยุตฺตา.
อวิตกกถิการมัตตจิตตูปบาท อวิตกกถิการจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่
เป็นวิปฺปยุตฺตํกับชั้น อายตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ มโนชาติ ๑

๑๖. ปิติสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา

ปิติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กติหิ ขนฺธเวหิ กติหายตเนหิ กติหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

ปิติสหคตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคต-จตุตถฌาน-
จิตตูปบาท รูป นิพพาน สุข-ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคต-จตุตถฌานจิตตูปบาท
รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ปิติสหคตจิตตูปบาท ปิติสหคตจิตตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ปิติสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖
คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย
ธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกจนาเจตสิก ๑ สุขุมรูป
นิพพาน

๑๗. สุขสหคตปทนิทเทส

ปัจจุบัน สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 สุขสหคตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่
 ประกอบด้วย สุขสหคตจิตตูปบาท สุขสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
 ขันฺธิ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ปณฺุณรสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สุขสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันฺธิ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๕
 คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญูณธาตุ ๕ (เว้นกายวิญญูณธาตุ, มโนวิญญูณธาตุ) และไม่
 ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกจจาเจตสิก ๑
 สุขุมรูป นิพพาน

๑๘. อุเบกขาสหคตปทนิทเทส

ปัจจุบัน อุเบกขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 อุเบกขาสหคตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข-โสมนัสส-โทมนัสสสหคตจิต-
 ตูปบาท รูป นิพพาน สุข-ทุกข-โสมนัสส-โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันฺธิ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันฺธิ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 ธาตุ ๑๑ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ กายวิญญูณธาตุ ๑ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ
 ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ ปิตีเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

๑๙. ทัสสเนนปหาดัพพทนิทเทส

ปัจจุบัน ทสฺสเนน ปหาดพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 ทัสสเนนปหาดัพพธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต์และโทสมฺมุจิตตูปบาท
 (ที่นอกจากอปายคมนิยะ) อุทจฺจสํปยุตต-กุศล-วิบาก-กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต์และโทสมฺมุจิตตูปบาท (ที่นอกจากอปายคมนิยะ) อุทจฺจสํปยุตต-
 กุศล-วิบาก-กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทัสสเนน-
 ปหาดัพพธรรม ทัสสเนนปหาดัพพธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันฺธิ์ आयตนะ

ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ทัสเสนนปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ
๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
กับ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๒๐. กาวนายปหาดัตถัพพทนิทเทส

ปุจฉา

กาวนาย ปหาดพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

กาวนายปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิคตสัมปยุตต-วิจิกจนาสัมปยุตต-
จิตตูปบาท ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต์และโทสมมูลจิตตูปบาท (ที่นอกจากอปรายคณินิยะ) กุศล-
วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทิฏฐิคตสัมปยุตต-วิจิกจนาสัมปยุตตจิตตูปบาท
ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต์และโทสมมูลจิตตูปบาท (ที่นอกจากอปรายคณินิยะ) กุศล-วิบาก-กิริยา-
จิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กาวนายปหาดัตถัพพธรรม

กาวนายปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อยตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

กาวนายปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ
๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
กับ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ ทิฏฐิเจตสิก ๑ วิจิกจนาเจตสิก ๑ โสภณ-
เจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๒๑. ทัสเสนนปหาดัตถัพพเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา

ทสฺเสนน ปหาดพฺเพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?

ทัสเสนนปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ทัสเสนนปหาดัตถัพพทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๒๒. กาวนายปหาดัตถัพพเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา

กาวนาย ปหาดพฺเพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?

กาวนายปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ กาวนายปหาดัตถัพพทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๒๓. อัจฉคามิปทานิทเทส

ปัจจุบัน อัจฉคามีมิถิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
อัจฉคามิธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย วิบาก-กิริยา-มรรคจิตตูปบาท รูป นิพพาน
วิบาก-กิริยา-มรรคจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศล-โลภีย-
กุศลจิตตูปบาท อกุศล-โลภียกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น
อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชานา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
อกุศล-โลภียกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่
ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๒๔. อปจยคามิปทานิทเทส

ปัจจุบัน อปจยคามีมิถิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
อปจยคามิธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน
โลภีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มรรคจิตตูปบาท
มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชานา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปมัณฺญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป
นิพพาน

๒๕. เสกขปทานิทเทส

ปัจจุบัน เสกฺขเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
เสกขธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภีย-อหัตตผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน
โลภีย-อหัตตผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิต-
ตูปบาท ๗ (เวณฺมโนหัตตผลจิต ๑) โลกุตตรจิตตูปบาท ๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบ
กับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชานา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอภนายนตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โลกุตตรจิตตูปบาท ๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๒๖. อเสกขปทนิทเทส

ปจฺจนา อเสกฺเขหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อเสกขธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภี-โลกุตตรจิตตูปบาท ๗ (เวณฺมโนจิตตูปบาท ๑) รูป นิพพาน โลภี-โลกุตตรจิตตูปบาท ๗ รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อรหัตตผลจิตตูปบาท อรหัตตผลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสฺสัณฺหา เต ธมฺมา เอภเนน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสฺสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอภนายนตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อรหัตตผลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๒๗. มหัคคตปทนิทเทส

ปจฺจนา มหคฺคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

มหัคคตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กาม-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน กาม-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มหัคคตจิตตูปบาท มหัคคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสฺสัณฺหา เต ธมฺมา เอภเนน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสฺสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอภนายนตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มหัคคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ วิรตีเจตสิก ๓ สุขุมรูป นิพพาน

๒๘. อัปป์มาณปทนิทเทส

ปจฺจนา อปป์มาณเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา

เต ฐมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนติ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อัปฺปมาณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ โลกียจิตตูปบาท โลกียจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธฺ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ฐมา น เกหิจิ ขนฺธเหติ น เกหิจิ อายตเนติ ฉหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับขันธฺ์ อายตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ)

๒๙. ปริตตารมฺมณปทนิทเทส

ปุจฺฉา

ปริตตารมฺมณเหติ ฐเมหิ เย ฐมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปฺปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนติ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

ปริตตารมฺมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ มหัคคตารมฺมณธรรม อัปฺปมาณารมฺมณธรรม บัญญัติตารมฺมณธรรม รูป นิพพาน มหัคคตารมฺมณธรรม อัปฺปมาณารมฺมณธรรม บัญญัติตารมฺมณธรรม รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ปริตตารมฺมณธรรม ปริตตารมฺมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธฺ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ฐมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนติ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ปริตตารมฺมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธฺ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาตุ บางส่วน คือ อัปฺปมัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๓๐. มหัคคตารมฺมณปทนิทเทส

ปุจฺฉา

มหัคคตารมฺมณเหติ ฐเมหิ เย ฐมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปฺปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนติ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

มหัคคตารมฺมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ปริตตารมฺมณธรรม อัปฺปมาณารมฺมณธรรม บัญญัติตารมฺมณธรรม รูป นิพพาน ปริตตารมฺมณธรรม อัปฺปมาณารมฺมณธรรม บัญญัติตารมฺมณธรรม รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ มหัคคตารมฺมณธรรม มหัคคตารมฺมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธฺ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ฐมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนติ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มหัคคตารมฺมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธฺ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบกับ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาตุ บางส่วน คือ วิรตีเจตสิก ๓ อัปฺปมัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๓๑. อัปมาณารัมมณปทนิทเทส

ปัจจุบัน ปริตตารัมมณเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 อัปมาณารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ มหัคคตารัมมณธรรม ปริตตารัมมณ-
 ธรรม บัญญัติตารัมมณธรรม รูป นิพพาน มหัคคตารัมมณธรรม ปริตตารัมมณ-
 ธรรม บัญญัติตารัมมณธรรม รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ อัปมาณารัมมณ-
 ธรรม อัปมาณารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อัปมาณารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
 คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบกับ
 รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปมัญญเจตสิก ๒ สุขุมรูป
 นิพพาน

๓๒. หีนปทนิทเทส

ปัจจุบัน หีนเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 หีนะธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ กุศล-วิบาก- กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ อกุศลจิตตูปบาท
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
 โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ
 รัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๓๓. ปณีตปทนิทเทส

ปัจจุบัน ปณีเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 ปณีตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ โลเกยจิตตูปบาท โลเกยจิตตูปบาท
 เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท
 รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับชั้น ๓ อายุตนะ

อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๓๔. มิจฉัตตนิยตปทนิทเทส

- ปจจา มิจฉัตตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา ?
มิจฉัตตนิยตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ สัมมัตตนิยตธรรม อนียตธรรม สัมมัตตนิยตธรรม อนียตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ มิจฉัตตนิยตธรรม มิจฉัตตนิยตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.
มิจฉัตตนิยตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ มานเจตสิก ๑ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๓๕. สัมมัตตนิยตปทนิทเทส

- ปจจา สมฺมตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา ?
สัมมัตตนิยตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ โลภีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลภีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ มรรคจิตตูปบาท มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.
มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ อุกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๓๖. มัคคารัมมณปทนิทเทส

- ปจจา มคฺคการมฺมณเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา ?
มัคคารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ จิต ๘๕ จิตตูปบาท (เว้นมหากริยา-ญาณสัมปยุตต์ กริยาภิญา และมโนทวาราวัชชนะ มหากุศลญาณสัมปยุตต์ อภิญากุศล ของผลเสกขบุคคล) รูป นิพพาน จิต ๘๕ จิตตูปบาท (เว้นมหากริยา-

ญาณสัมปยุตต์ กิริยาอภิญา และ มโนทวาราวชชนะ มหากุศลญาณสัมปยุตต์ อภิญาอนุสสของผลเสกขบุคคล) รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ มัคคารัมมณธรรม มัคคารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ชั้น์ आयตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มัคคารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอพาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๓๗. มัคคเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา

มคฺคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

มัคคเหตุกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ โลกีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน
โลกีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ มรรคจิตตูปบาท
มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ชั้น์ आयตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอพาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๓๘. มัคคาธิปติปทนิทเทส

ปุจฉา

มคฺคาธิปติหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

มัคคาธิปติธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ จิต ๘๑ จิตตูปบาท (เว้นมหากิริยาญาณ-
สัมปยุตตจิต ๔ มรรคจิต ๔ และมหากุศลญาณสัมปยุตตจิต ๔ ของผลเสกขบุคคล)
รูป นิพพาน จิต ๘๑ จิตตูปบาท (เว้นมหากิริยาญาณสัมปยุตตจิต ๔ มรรคจิต
๔ และมหากุศลญาณสัมปยุตตจิต ๔ ของผลเสกขบุคคล) รูป นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบกับ มัคคาธิปติธรรม มัคคาธิปติธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ
ชั้น์ आयตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

มัคคาธิปติธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายณะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายณะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ อุกุศลเจตสิก ๑๔ อัปปมัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๓๙. อนุปปันนปทนิทเทส

- ปุจฉา อนุปปนุเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? อนุปปันนธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย จิต ๘๘ เจตสิก ๕๒ ที่เป็นปัจจุบัน อดีต และวิปากจิตตูปบาท ที่เป็นอนาคต จิต ๘๘ เจตสิก ๕๒ ที่เป็นปัจจุบัน อดีต และวิปากจิตตูปบาท ที่เป็นอนาคต เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อนุปปันนธรรม อนุปปันนธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญฺจหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. อนุปปันนธรรม เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับชั้น อายตนะ ใดๆอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ ปัญจวิญญาณชาติ ๕

๔๐. อตีตารัมมณปทนิทเทส

- ปุจฉา อตีตารมฺมณเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? อตีตารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อนาคตารัมมณธรรม ปัจจุบันนารัมมณธรรม อัปปมาณารัมมณธรรม บัญญัติตารัมมณธรรม รูป นิพพาน อนาคตารัมมณธรรม ปัจจุบันนารัมมณธรรม อัปปมาณารัมมณธรรม บัญญัติตารัมมณธรรม รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อตีตารัมมณธรรม อตีตารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อตีตารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายณะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายณะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ วิรตีเจตสิก ๓ อัปปมัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๔๑. อนาคตารัมมณปทนิทเทส

- ปุจฉา อนาคตารมฺมณเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อนาคตารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อตัตตารัมมณธรรม ปัจจุบันนารัมมณ-
 ธรรม อัปมาณารัมมณธรรม บัญญัติตารัมมณธรรม รูป นิพพาน อตัตตารัมมณ-
 ธรรม ปัจจุบันนารัมมณธรรม อัปมาณารัมมณธรรม บัญญัติตารัมมณธรรม รูป
 นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อนาคตารัมมณธรรม อนาคตารัมมณธรรม
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ आयตนะ ชาติ เทาไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อนาคตารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖
 คือ โอพาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย
 รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ อัปมัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๔๒. ปัจจุบันนารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา

ปฺจจุปฺปนฺนารมฺมณเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

ปัจจุบันนารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อตัตตารัมมณธรรม อนาคตารัมมณ-
 ธรรม อัปมาณารัมมณธรรม บัญญัติตารัมมณธรรม รูป นิพพาน อตัตตารัมมณ-
 ธรรม อนาคตารัมมณธรรม อัปมาณารัมมณธรรม บัญญัติตารัมมณธรรม รูป
 นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ปัจจุบันนารัมมณธรรม ปัจจุบันนารัมมณธรรม
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ आयตนะ ชาติ เทาไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ปัจจุบันนารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐
 โอพาริกชาติ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ อัปมัญญา-
 เจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๔๓. อัชฉัตตารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา

อชฺฉตฺตารมฺมณเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

อัชฉัตตารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย พหิทถารัมมณธรรม นัตถิกาวบญญัติ-
 ตารัมมณธรรม รูป นิพพาน พหิทถารัมมณธรรม นัตถิกาวบญญัติตารัมมณ-
 ธรรม รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อัชฉัตตารัมมณธรรม

อัชฉัตตารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ आयตนะ ชาติ เทาไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อัมมัตตารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อิสสาเจตสิก
๑ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๔๔. พหิทถารัมมณปทนิทเทส

- ปุจฉา พหิทถารมมณเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
พหิทถารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อัมมัตตารัมมณธรรม นัตถิกาวบฺัญญุตติ-
ตารัมมณธรรม รูป นิพพาน อัมมัตตารัมมณธรรม นัตถิกาวบฺัญญุตติ ตารัมมณ-
ธรรม รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย พหิทถารัมมณธรรม พหิทถารัมมณธรรม
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น ๑ ายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
พหิทถารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๔๕. อัมมัตตพหิทถารัมมณปทนิทเทส

- ปุจฉา อชฺชุตตพหิทถารมมณเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
อัมมัตตพหิทถารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อัมมัตตารัมมณธรรม (แน่นอน)
พหิทถารัมมณธรรม (แน่นอน) นัตถิกาวบฺัญญุตติ ตารัมมณธรรม รูป นิพพาน
อัมมัตตารัมมณธรรม (แน่นอน) พหิทถารัมมณธรรม (แน่นอน) นัตถิกาวบฺัญญุตติ ตา-
รามมณธรรม รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อัมมัตตพหิทถารัมมณธรรม
อัมมัตตพหิทถารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น ๑ ายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
อัมมัตตพหิทถารัมมณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อิสสาเจตสิก
๑ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๔๖. สนิทฺสสนสฺปปฏิมปทนิทเทส

- ปุจฉา สนิทฺสสนสฺปปฏิเมหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

สนธิ์สนสัปปภูมิธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ ๕ อายตนะ ๖ ธาตุ ๕ ไร ?

วิสัยชา

เต ฐมา จตุหิ ขนุเหหิ เอเกนายตเนน สดตหิ ธาตุหิ วิปยุตตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตตา.

รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย ฐมายนะ ฐมธธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๔๘. อนิหัสสนสัปปภูมิพทนิทเทส

ปุจฉา

อนิหัสสนสัปปภูมิเมหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุตตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมา
วิปยุตตา เต ฐมา กตตีหิ ขนุเหหิ กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ วิปยุตตา ?
อนิหัสสนสัปปภูมิธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สนธิ์สนสัปปภูมิพทนิทเทส คง
เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

จบติกมาติกานิทเทส

ทุกมาติกานิทเทส

ทุกมาติกานิทเทส มี ๑๑๑ บท คือ

๑. เหตุพทนิทเทส

ปุจฉา

เหตุหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุตตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุตตา
เต ฐมา กตตีหิ ขนุเหหิ กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ วิปยุตตา ?
เหตุธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อเหตุกจิตตูปบาท รูป นิพพาน อเหตุกจิตตูปบาท
รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สเหตุกจิตตูปบาท สเหตุกจิตตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ ๕ อายตนะ ๖ ธาตุ ๕ ไร ?

วิสัยชา

เต ฐมา เอเกน ขนุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปยุตตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตตา.
สเหตุกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญานธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญานธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ฐมายนะ ฐมธธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน
(๒) สเหตุกพทนิทเทส (๓) เหตุสัมปยุตตพทนิทเทส แสดงเหมือนกับเหตุพทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔. เหตุสเหตุกพทนิทเทส

ปุจฉา เหตุติ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
 เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ๗ลฺย วิปฺปยุตฺตา?
 เหตุสเหตุกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โมหมูล - อเหตุกจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 โมหมูล - อเหตุกจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สเหตุกจิต-
 ตูปบาท ๖๙ (เว้นโมหมูลจิต ๒) สเหตุกจิตตูปบาท ๖๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบ
 กับขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สเหตุกจิตตูปบาท ๖๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่
 ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ วิจิกิจณาเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

๕. สเหตุกนเหตุปทนิทเทส

ปุจฉา สเหตุเกหิ เจว น จ เหตุติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
 เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ๗ลฺย วิปฺปยุตฺตา?
 สเหตุกนเหตุธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อเหตุกจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 อเหตุกจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สเหตุกจิตตูปบาท
 สเหตุกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สเหตุกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
 คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
 ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖. เหตุเหตุสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา เหตุติ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
 เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ๗ลฺย วิปฺปยุตฺตา?
 เหตุเหตุสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ เหตุสเหตุกปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗. เหตุสัมปยุตตนเหตุปทนิทเทส

ปุจฉา เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตุติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
 ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ
 กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

เหตุสัมปยุตตนเหตุกรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อเหตุกจิตตูปบาท รูป นิพพาน
อเหตุกจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สเหตุกจิตตูปบาท
สเหตุกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัย

เต ฐมา เอเกน ขนุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ฐาตุหิ วิปยุตตา
เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปยุตตา.
สเหตุกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ฐาตุ ๑๖
คือ โอพาริกฐาตุ ๑๐ วิญญาณฐาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณฐาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมฐาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๘. นเหตุสเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา

น เหตุสเหตุเกหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุตตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมา
วิปยุตตา เต ฐมา กติหิ ขนุเธหิ กติหายตเนหิ กติหิ ฐาตุหิ วิปยุตตา ?
เหตุสเหตุกรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ เหตุสัมปยุตตนเหตุกปทนิทเทส คง
เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๙. อัจฉยปทนิทเทส

ปุจฉา

อปัจฉยเอหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุตตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุ
ตตา เต ฐมา กติหิ ขนุเธหิ กติหายตเนหิ กติหิ ฐาตุหิ วิปยุตตา ?
อปัจฉยกรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น
อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัย

เต ฐมา จตุหิ ขนุเธหิ เอเกนายตเนน สตุตหิ ฐาตุหิ วิปยุตตา
เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปยุตตา.
รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณฐาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมฐาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๐. อสังขตปทนิทเทส

ปุจฉา

อสังขเตหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุตตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุตตา
เต ฐมา กติหิ ขนุเธหิ กติหายตเนหิ กติหิ ฐาตุหิ วิปยุตตา ?
อสังขตกรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อัจฉยปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑. สนิทสนนปทนิทเทส

ปุจฉา

สนิทสนเนหิ ฐมเมหิ เย ฐมา วิปยุตตา เตหิ ฐมเมหิ เย ฐมา
วิปยุตตา เต ฐมา กติหิ ขนุเธหิ กติหายตเนหิ กติหิ ฐาตุหิ วิปยุตตา ?

สนิทัสนธรรม นี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนน สตุตฺทหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๒. สปัฏฐิตปทนิทเทส

ปุจฉา สปัฏฐิตเมหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
สปัฏฐิตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สนิทัสนปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๓. รูปีปทนิทเทส

ปุจฉา รูปีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
รูปีธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สนิทัสนปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๔. โลกุตตรปทนิทเทส

ปุจฉา โลกุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
โลกุตตรธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกียจิตตูปบาท โลกียจิตตูปบาท เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธเหหิ น เกหิจิ อายุตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับชั้น ๓ อายุตนะ
อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ)

๑๕. อาสวปทนิทเทส

ปุจฉา อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
อาสวธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท
อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
อกุสลจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๖. อนาสวปทนิทเทส

ปุจฉา อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺป-
ยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
อนาสวธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตฺตูปบาท โลภียจิตฺตูปบาท เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ ยายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธเหหิ น เกหิจิ ยายตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับชั้น ๑ ยายตนะ
อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๑๗. อาสวสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
อาสวสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุสล-วิบาก-กิริยาจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน
กุสล-วิบาก-กิริยาจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุสลจิตฺตูปบาท
อกุสลจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ ยายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
อกุสลจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๑๘. อาสวสาสวปทนิทเทส

ปุจฉา อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
อาสวสาสวธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อาสวสัมปยุตตปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
เท่านั้น

๑๙. อาสวอาสวสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อาสเวหิ เจว อาสวสัมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
 ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธฺเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ
 กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อาสวอาสวสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยา-
 จิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมูลจิตตูปบาท โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่
 ประกอบด้วย ชันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธฺเณ ทสหายตเนหิ โสฬสฺสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
 คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญานธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญานธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
 ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก
 ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๒๐. อาสวสัมปยุตตโนอาสวปทนิทเทส

ปุจฉา อาสวสัมปยุตเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
 ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธฺเหหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?

อาสวสัมปยุตตโนอาสวธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
 อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชันธ์ อายตนะ
 ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธฺเณ ทสหายตเนหิ โสฬสฺสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
 โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญานธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญานธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธรรมายตนะ
 ธรรมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๒๑. อาสววิปฺปยุตตอนาสวปทนิทเทส

ปุจฉา อาสววิปฺปยุตเตหิ อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
 ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธฺเหหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?

อาสววิปฺปยุตตอนาสวธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิต-
 ตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิต-
 ตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธฺเหหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.

โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับขันธ์ आयตนะ
อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๒๒. สัจญโณชนปทนิทเทส

ปุจฉา สญโณชนเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา ?

สัจญโณชนธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
กุศล -วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท
อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.

อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๒๓. อสัจญโณชนียปทนิทเทส

ปุจฉา อสญฺโณชนิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา ?

อสัจญโณชนียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิตตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป
นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ आयตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา.

โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับขันธ์ आयตนะ
อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๒๔. สัจญโณชนสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา สญฺโณชนสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา ?

สัจญโณชนสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป
นิพพาน กุศล -วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ
เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.

เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺฺเรหิ ฺขลฺข วิปฺปยุตฺตา ?
 สัณฺโณชนสัมฺปยุตฺตโนสัณฺโณชนธรรมฺ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูป-
 ปาท รูป นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่
 ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปาท อกุศลจิตตูปาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น
 อายตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อกุศลจิตตูปาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖
 คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วย
 รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๒๘. สัณฺโณชนวิปฺปยุตฺตอสัณฺโณชนียปทนิทเทส

ปุจฉา สณฺโณชนวิปฺปยุตฺเตหิ อสณฺโณชนียเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
 ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺฺเรหิ ฺขลฺข วิปฺปยุตฺตา ?
 สัณฺโณชนวิปฺปยุตฺตอสัณฺโณชนียธรรมฺ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกยจิตตูปาท
 โลเกยจิตตูปาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปาท รูป นิพพาน
 โลกุตตรจิตตูปาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ
 เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺฺเรหิ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตตูปาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับชั้น อายตนะ
 อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตกับ วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณชาติ)

๒๙. คัณถปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺฺเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 คัณถธรรมฺ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปาท รูป
 นิพพาน โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบ
 กับ โลกมฺูล-โทสมฺูลจิตตูปาท โลกมฺูล-โทสมฺูลจิตตูปาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
 ชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกมฺูล-โทสมฺูลจิตตูปาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบ
 กับรัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕

สุขุมรูป นีพพาน

๓๐. อคันถนียปทนิทเทส

- ปจจา อคณฺถนียเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 อคันถนียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นีพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ आयตเนหิ ฉหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับขันธ์ आयตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๓๑. คันถสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปจจา คณฺุสสัมปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
 คันถสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นีพพาน โมหมูล-กุศล -วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภมูล-โทสมูลจิตตูปบาท โลภมูล-โทสมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. โลกมูล-โทสมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอพาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นีพพาน

๓๒. คันถคันถนียปทนิทเทส

- ปจจา คณฺุเถหิ เจว คณฺุถนียเยหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
 คันถคันถนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ คันถสัมปยุตตปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๓๓. คันถคันถสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปจจา คณฺุเถหิ เจว คณฺุสสัมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ

ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
คันถคันถสัมฺปยุตฺตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิตวิปฺปยุตฺต-โทสมูล-โมหมูล-
กุศล-วิบาก-กริยาจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน ทิฏฐิตวิปฺปยุตฺต-โทสมูล-โมหมูล-กุศล -
วิบาก-กริยาจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิตสัมฺปยุตฺตจิต-
ตูปบาท ทิฏฐิตสัมฺปยุตฺตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ
ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
ทิฏฐิตสัมฺปยุตฺตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบ
กับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ มานเจตสิก ๑ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉา-
เจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๓๔. คันถสัมฺปยุตฺตโนคันถปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺุถสฺมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ คนฺุถेหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
คันถสัมฺปยุตฺตโนคันถธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โมหมูล-กุศล-วิบาก-กริยาจิตฺตูป-
บาท รูป นิพพาน โมหมูล-กุศล -วิบาก-กริยาจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย โลกมูล-โทสมูลจิตตูปบาท โลกมูล-โทสมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกมูล-โทสมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบ
กับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕
สุขุมรูป นิพพาน

๓๕. คันถวิปฺปยุตฺตอคันถนียปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺุถวิปฺปยุตฺเตหิ อคนฺุถนียेหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
คันถวิปฺปยุตฺตอคันถนียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกียจิตตูปบาท
โลเกียจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน
โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ
เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธเหติ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับขันฺธ อายตนะ
 อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ)

๓๖. โอฆปทนิทเทส

ปุจฉา โอฆเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 โอฆะธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน
 กุศล-วิบาก-กิริยาจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตฺตูปบาท
 อกุศลจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อกุศลจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันฺธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
 โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ
 ธมฺมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๓๗. อโนฆนียปทนิทเทส

ปุจฉา อโนฆนียเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 อโนฆนียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกยจิตฺตูปบาท โลเกยจิตฺตูปบาท
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป
 นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธเหติ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับขันฺธ อายตนะ
 อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ)

๓๘. โอมสัมฺปยุตฺตปทนิทเทส

ปุจฉา โอมสัมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
 โอมสัมฺปยุตฺตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตฺตูปบาท รูป
 นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตฺตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
 อกุศลจิตฺตูปบาท อกุศลจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันฺธ อายตนะ
 ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๓๙. โอมโอมนียปทนิทเทส

ปุจฉา

โอเมหิ เจว โอมนียะหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?

โอมโอมนียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท
อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้นที่ ๑ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๔๐. โอมโอมสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา

โอเมหิ เจว โอมสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอมโอมสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยา-
จิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมุลจิตตูปบาท โลกมุลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่
ประกอบด้วย ชั้นที่ ๑ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โลกมุลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โทเจตสิกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก
๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๔๑. โอมสัมปยุตตโนโอมปทนิทเทส

ปุจฉา

โอมสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โอเมหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ

ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
 โอมสํปยุตฺตโนโอมธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
 อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ
 ชาติ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ
 โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญานชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญานชาติ) และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ
 ธมฺมชาติ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๔๒. โอมวิปฺปยุตฺตโนหฺมณิยปทนิทเทส

ปจฺจา โอมวิปฺปยุตฺเตหิ อโนหฺมณิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
 ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
 โอมวิปฺปยุตฺตโนหฺมณิยธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลเกยจิตตูปบาท โลเกยจิต-
 ตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิต-
 ตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ จฺหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับชั้น อายตนะ
 อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตกับ วิญญานชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญานชาติ)

๔๓. โยคปทนิทเทส

ปจฺจา โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา?
 โยคธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ชาติฺหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ
 โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญานชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญานชาติ) และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ
 ธมฺมชาติ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๔๔. อโยคณิยปทนิทเทส

- ปุจฉา อโยคินิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? อโยคินิยธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ आयตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับขันธ आयตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตกับ วิญญานธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญานธาตุ)

๔๕. โยคสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา โยคสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? โยคสมฺปยุตฺตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญานธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญานธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๔๖. โยคโยคินิยปทนิทเทส

- ปุจฉา โยเคหิ เจว โยคินิเยหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? โยคโยคินิยธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ โยคสมฺปยุตฺตปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๗. โยคโยคสมฺปยุตฺตปทนิทเทส

- ปุจฉา โยเคหิ เจว โยคสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? โยคโยคสมฺปยุตฺตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมฺมูล-โมหฺมูล-กุศล-วิบาก-กิริยา-จิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมฺมูล-โมหฺมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน

เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมูลจิตตูปบาท โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น์ आयตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖
คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญานชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญานชาติ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกจนาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก
๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๔๘. โยคสัมปยุตตโนโยคปทนิทเทส

ปุจฉา โยคสัมปยุตเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺธเนหิ ๗ลย วิปฺปยุตฺตา ?
โยคสัมปยุตตโนโยคธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป
นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น์ आयตนะ
ชาติ เท้าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ
โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญานชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญานชาติ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
ธัมมชาติ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๔๙. โยควิปฺปยุตตอโยคนียปทนิทเทส

ปุจฉา โยควิปฺปยุตเตหิ อโยคนียเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺธเนหิ กตีหายตเนหิ ๗ลย วิปฺปยุตฺตา ?
โยควิปฺปยุตตอโยคนียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิต-
ตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิต-
ตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น์ आयตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธเนหิ น เกหิจิ आयตเนหิ จหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตต์กับชั้น์ आयตนะ
อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตต์กับ วิญญานชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญานชาติ)

๕๐. นีวรณปทนิทเทส

ปุจฉา นีวรณเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา

เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 นีวรณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันฺธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
 โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
 ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๕๑. อนีวรณียปทนิทเทส

ปุจฉา

อนีวรณียเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อนีวรณียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิตตูปบาท
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับขันฺธ์ อายตนะ
 ใดๆอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๕๒. นีวรณสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา

นีวรณสัมปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 นีวรณสัมปยุตฺตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นีวรณปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
 เท่านั้น

๕๓. นีวรณนีวรณียปทนิทเทส

ปุจฉา

นีวรณเอหิ เจว นีวรณียเอหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
 เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
 นีวรณนีวรณียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๕๔. นีวรณนีวรณสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา นีวรณเหติ เจว นีวรณสมฺปยุตฺเตติ จ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? นีวรณนีวรณสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นีวรณนีวรณียปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๕๕. นีวรณสัมปยุตตโนนีวรณปทนิทเทส

ปุจฉา นีวรณสมฺปยุตฺเตติ เจว โน จ นีวรณเหติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? นีวรณสัมปยุตตโนนีวรณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๕๖. นีวรณวิปฺปยุตตอเนีวรณียปทนิทเทส

ปุจฉา นีวรณวิปฺปยุตฺเตติ อนีวรณียเหติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา? นีวรณวิปฺปยุตตอเนีวรณียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภีย-จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ อายุตเนหิ ฉหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตต์กับชั้น ๑ อายุตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตต์กับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ)

๕๗. ปรามาสปทนิทเทส

- ปจจา ปรามาสเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 ปรามาสธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต-โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-
 กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต-โทสมมูล-โมหมูล-กุศล -วิบาก-
 กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิตตูปบาท
 ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบ
 กับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ มานเจตสิก ๑ โทเจตสิก ๔ วิจิกิจฉา-
 เจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๕๘. อปรามัฏฐรูปทนิทเทส

- ปจจา อปรามภูเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 อปรามัฏฐธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกียจิตตูปบาท โลกียจิตตูปบาท
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๓ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตต์กับชั้น ๓ อายตนะ
 อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตต์กับ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๕๙. ปรามาสสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปจจา ปรามาสสมฺปยุตเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 ปรามาสสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ปรามาสปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่
 ชื่อเท่านั้น

๖๐. ปรามาสปรามัฏฐรูปทนิทเทส

- ปจจา ปรามาสเอหิ เจว ปรามภูเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
 เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ขลย วิปฺปยุตฺตา?
 ปรามาสปรามัฏฐธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต-โทสมมูล-โมหมูล-
 กุศล-วิบาก-กริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต-โทสมมูล-โมหมูล-กุศล-

วิบาก- กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิคติสัมปยุตตจิตตูปบาท ทิฏฐิคติสัมปยุตตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ชาติฺหิ วิปฺยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.
 ทิฏฐิคติสัมปยุตตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอพาริกชาติ ๑๐ วิทยญาณชาติ ๖ (เว้นมนโวินวิทยญาณชาติ) และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ มานเจตสิก ๑ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๖๑. ปรามาสวิปยุตตอปรามัญฐูปทนิทเทส

ปุจฉา ปรามาสวิปยุตเตหิ อปฺรามญฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ วิปฺยุตฺตา ?
 ปรามาสวิปยุตตอปรามัญฐุธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกียจิตตูปบาท โลกียจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ชาติฺหิ วิปฺยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับชั้น อายตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ วิทยญาณชาติ ๖ (เว้นมนโวินวิทยญาณชาติ)

๖๒. สारम्मณปทนิทเทส

ปุจฉา สารम्मณเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ชาติฺหิ วิปฺยุตฺตา ?
 สารम्मณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสฺหิ ชาติฺหิ วิปฺยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.
 นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ โอพาริกชาติ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖๓. อนารम्मณปทนิทเทส

ปุจฉา อนารम्मณเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา

วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
อนาริมนฺณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
ขันธ์ อายตนะ ฐาตุ เท่าไร?

วิสัชนา

เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺฺเรหิ เอเกหายตเนน สุตฺตหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกหายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญานฐาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมฐาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๖๔. จิตตปทนิทเทส

ปุจฉา

จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
จิตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้
ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ
ฐาตุ เท่าไร?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกหายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
นามขันธ์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกฐาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมฐาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖๕. เจตสิกปทนิทเทส

ปุจฉา

เจตสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
เจตสิกธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ จิตตปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๖๖. จิตตสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา

จิตตสัมปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
จิตตสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ จิตตปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๖๗. จิตตวิปฺปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา

จิตตวิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺฺเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
จิตตวิปฺปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามขันธ์ ๔ นามขันธ์ ๔ เหล่านี้

ไม่ประกอบกับ รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ
 ชันท์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชานา เต ธมฺมา จตฺตฺติ ขนฺธฺเรติ เอเกนํายตเนน สดตฺตฺติ ชาติตฺติ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนํายตเนน เอกาย ชาติตฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชันท์ ๔ มนํายตนะ ๑ วิญญานชาติ ๗
 และไม่ประกอบกับ ธรรมํายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๖๘. จิตตสังสังฺกฺฐรูปทนิทเทส

ปฺจณา จิตฺตสังฺกฺฐเจติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธฺเรติ กตฺติหํายตเนติ กตฺติ ชาติตฺติ วิปฺปยุตฺตา ?
 จิตตสังสังฺกฺฐธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน
 เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ นามชันท์ ๔ นามชันท์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชันท์
 อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชานา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธฺเรน ทสหายตเนติ ทสสิ ชาติตฺติ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนํายตเนน เอกาย ชาติตฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 นามชันท์ ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชันท์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกชาติ ๑๐
 และไม่ประกอบกับ ธรรมํายตนะ ธรรมชาติ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖๙. จิตตวิสังสังฺกฺฐรูปทนิทเทส

ปฺจณา จิตฺตวิสังสังฺกฺฐเจติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺป-
 ยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธฺเรติ กตฺติหํายตเนติ กตฺติ ชาติตฺติ วิปฺปยุตฺตา ?
 จิตตวิสังสังฺกฺฐธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ จิตตวิปฺปยุตตปทนิทเทส คงเปลี่ยน
 แต่ชื่อเท่านั้น

๗๐. จิตตสังสังฺกฺฐสมฺภูจํานปทนิทเทส

ปฺจณา จิตฺตสังสังฺกฺฐสมฺภูจํานเนติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธฺเรติ กตฺติหํายตเนติ กตฺติ ชาติตฺติ วิปฺปยุตฺตา ?
 จิตตสังสังฺกฺฐสมฺภูจํานธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ จิตตสังสังฺกฺฐรูปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๑. จิตตสังสังฺกฺฐสมฺภูจํานสหภุทนิทเทส

ปฺจณา จิตฺตสังสังฺกฺฐสมฺภูจํานสหภุติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา
 วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธฺเรติ กตฺติหํายตเนติ กตฺติ ชาติตฺติ วิปฺปยุตฺตา ?
 จิตตสังสังฺกฺฐสมฺภูจํานสหภุธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘

นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ๓๓ เท่าไร ?

วิสัย

เต ฐมา เอเกน ขนุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.

นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๗๒. จิตตสังสังฆฐสมุฏฐานานุปริวัตติปทนิทเทส

ปัจจุบัน

จิตตสังสังฆฐสมุฏฐานานุปริวัตติหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย
ฐมา วิปยุตฺตา เต ฐมา กตฺติหิ ขนุเธหิ กตฺติหายตเนหิ ฯลฯ วิปยุตฺตา ?
จิตตสังสังฆฐสมุฏฐานานุปริวัตติธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ จิตตสังสังฆฐสมุฏฐานาน-
สหุสพทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๓. อุปาทาปทนิทเทส

ปัจจุบัน

อุปาทาฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา
เต ฐมา กตฺติหิ ขนุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ วิปยุตฺตา ?

อุปาทาธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย นามชั้น ๔ นามชั้น ๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูป ๒๘ นิพพาน รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ๓๓ เท่าไร ?

วิสัย

เต ฐมา จตุหิ ขนุเธหิ เอเกนายตเนน สตตหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.

รูป ๒๘ นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วย ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๗๔. อนุปาทินนปทนิทเทส

ปัจจุบัน

อนุปาทินเนหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา
เต ฐมา กตฺติหิ ขนุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ วิปยุตฺตา ?

อนุปาทินนธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกียวิปากจิตตูปบาท โลกียวิปาก-
จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน
กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น
อายตนะ ๓๓ เท่าไร ?

วิสัย

เต ฐมา น เกหิจิ ขนุเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ปญจหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา.
กุศล-อกุศล-กิริยา-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับชั้น
อายตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ ปญจวิญญาณธาตุ ๕

๗๕. อุปาทานปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ? อุปาทานธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมูลจิตตูปบาท โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันฺธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๗๖. อนุปาทานิยปทนิทเทส

ปุจฉา อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ? อนุปาทานิยธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกียจิตตูปบาท โลกียจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ ฉนฺิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับชันฺธ์ อายตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ)

๗๗. อุปาทานสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ? อุปาทานสมฺปยุตฺตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกมูลจิตตูปบาท โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. โลกมูลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันฺธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖

คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก
๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๗๘. อุปาทานอุปาทานียปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานเหติ เจว อุปาทานียเหติ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ
วิปฺปยุตฺตา ?

อุปาทานอุปาทานียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อุปาทานสัมปยุตตปทนิทเทส คง
เปลี่ยนแปลที่นั่น

๗๙. อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานเหติ เจว อุปาทานสัมปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?

อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต-โทสมูล-
โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทิฏฐิคตวิปฺปยุตต-โทสมูล-
โมหมูล-กุศล -วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิตตูปบาท ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบ
กับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบ
กับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ มานเจตสิก ๑ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจฉา-
เจตสิก ๑ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๘๐. อุปาทานสัมปยุตตโนอุปาทานปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานสัมปยุตฺเตหิ เจว โน จ อุปาทานเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

อุปาทานสัมปยุตตโนอุปาทานธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โทสมูล-โมหมูล-กุศล-
วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน โทสมูล-โมหมูล-กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท
รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภมูลจิตตูปบาท โลภมูลจิตตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยทัศน์ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเนน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายนตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกมฺลูจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกจฉาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก
๒๕ สุขุมรูป นีพพาน

๘๑. อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานียปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานวิปฺปยุตฺตเตหิ อนุปาทานียเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเอหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานียธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตฺตูปบาท
โลภียจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นีพพาน
โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้นที่ ๑ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
วิสัยทัศน์ เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธเอหิ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับชั้นที่ ๑ อายุตนะ
อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๘๒. กิเลสปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเอหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
กิเลสธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตฺตูปบาท รูป นีพพาน
กุศล-วิบาก-กิริยาจิตฺตูปบาท รูป นีพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตฺตูปบาท
อกุศลจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้นที่ ๑ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
วิสัยทัศน์ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเนน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายนตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
อกุศลจิตฺตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นีพพาน

๘๓. อสังกิเลสีกปทนิทเทส

ปุจฉา อสังกิเลสีกเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเอหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
อสังกิเลสีกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตฺตูปบาท โลภียจิตฺตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป นีพพาน โลกุตตรจิตฺตูปบาท รูป

นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต ฐมา น เกหิจิ ขนุเธหิ น เกหิจิ อายตเนหิ จหิ ชาติหิ วิปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปยุตต์กับชั้น อายตนะ
 อย่างไม่อย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตต์กับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ)

๘๔. สังกิลิฏฐูปาทนิตเทศ

ปุจฉา สงกิลิฏฐเจหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา
 เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปยุตฺตา?
 สังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัชนา เต ฐมา เอเกน ขนุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.
 อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ
 โอพาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
 ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๘๕. กิเลสสัมปยุตตปาทนิตเทศ

ปุจฉา กิเลสสัมปยุตเตหิ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย ฐมา
 วิปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปยุตฺตา?
 กิเลสสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สังกิลิฏฐูปาทนิตเทศ คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
 เท่านั้น

๘๖. กิเลสสังกิลิฏฐูปาทนิตเทศ

ปุจฉา กิเลสเอหิ เจว สงกิลิฏฐเจหิ จ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย
 ฐมา วิปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเธหิ ฆลย วิปยุตฺตา?
 กิเลสสังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สังกิลิฏฐูปาทนิตเทศ คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
 เท่านั้น

๘๗. กิเลสสังกิลิฏฐูปาทนิตเทศ

ปุจฉา กิเลสเอหิ เจว สงกิลิฏฐเจหิ จ ฐเมหิ เย ฐมา วิปยุตฺตา เตหิ ฐเมหิ เย
 ฐมา วิปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเธหิ ฆลย วิปยุตฺตา?
 กิเลสสังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย

อกุลลจิตตูปบาท อกุลลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ
ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อกุลลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๘๘. สังกิลิฏฐโนกิเลสปทนิทเทส

ปจฺจนา สงฺกิลิฏฺฐเจหิ เจว โน จ กิเลสฺหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธฺเหหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
สังกิลิฏฐโนกิเลสธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ กิเลสสังกิลิฏฐปทนิทเทส คงเปลี่ยน
แต่ชื่อเท่านั้น

๘๙. กิเลสกิเลสสัมปยุตตปทนิทเทส

ปจฺจนา กิเลสฺหิ เจว กิเลสฺสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธฺเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี
ธาตฺวหิ วิปฺปยุตฺตา ?
กิเลสกิเลสสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ กิเลสสังกิลิฏฐปทนิทเทส คง
เปลี่ยนแต่ชื่อ

๙๐. กิเลสสัมปยุตตโนกิเลสปทนิทเทส

ปจฺจนา กิเลสฺสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ กิเลสฺหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ
ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธฺเหหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา ?
กิเลสสัมปยุตตโนกิเลสธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท
รูป นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบ
กับ อกุลลจิตตูปบาท อกุลลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ
ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อกุลลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ
โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ
ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๙๑. กิเลสวิปฺปยุตฺตอสังกิลิฏฐปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสวิปยุตเตติ อสงฺกิเลสํเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ
 เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ
 ธาตุหิ วิปยุตฺตา?

วิสัชนา กิเลสวิปยุตตอสงฺกิเลสจฺจรรณฺ เله่านึ่ ไม่ประกอบกับ โลกียจิตตูปบาท โลกีย-
 จิตตูปบาท เله่านึ่ ไม่ประกอบกับ โลกุตฺตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 โลกุตฺตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เله่านึ่ ไม่ประกอบกับขันฺธ์ ายตนะ ธาตุ เท่าไร?
 เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ ายตเนหิ ฉหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา.
 โลกุตฺตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เله่านึ่ ไม่เป็นวิปยุตฺตกับขันฺธ์ ายตนะ
 อย่งใดอย่งหนึ่ง แต่เป็นวิปยุตฺตกับ วิญญานธาตฺ ๖ (เว่นมโนวิญญานธาตฺ)

๙๒. ทสฺสเนนปหาดัพฺพทนิทเทส

ปุจฉา ทสฺสเนน ปหาดพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา?

วิสัชนา ทสฺสเนนปหาดัพฺพจฺจรรณฺ เله่านึ่ ไม่ประกอบกับ ทิฏฺฐิตวิปยุตต และ โทสมฺมูลจิต-
 ตูปบาท (ที่ไมเป็นนอปลายคฺมณียะ) อุทฺธจจสํปยุตต-กฺุสล-วิปาก-กรียจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน ทิฏฺฐิตวิปยุตต และ โทสมฺมูลจิตตูปบาท (ที่ไมเป็นนอปลายคฺมณียะ)
 อุทฺธจจสํปยุตต-กฺุสล-วิปาก-กรียจิตตูปบาท รูป นิพพาน เله่านึ่ ไม่ประกอบกับ
 ทสฺสเนนปหาดัพฺพจฺจรรณฺ ทสฺสเนนปหาดัพฺพจฺจรรณฺ เله่านึ่ ไม่ประกอบกับ ขันฺธ์
 ายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสฺสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.

ทสฺสเนนปหาดัพฺพจฺจรรณฺ เله่านึ่ ไม่ประกอบกับรูปขันฺธ์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ
 ๑๖ คือ โอพาริกธาตฺ ๑๐ วิญญานธาตฺ ๖ (เว่นมโนวิญญานธาตฺ) และไม่ประกอบกับ
 รัมมายตนะ รัมมธาตฺ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๙๓. ภวานายปหาดัพฺพทนิทเทส

ปุจฉา ภวานาย ปหาดพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา
 วิปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา?

วิสัชนา ภวานายปหาดัพฺพจฺจรรณฺ เله่านึ่ ไม่ประกอบกับ ทิฏฺฐิตสํปยุตต-วิจิกิจจาสํปยุตต-
 จิตตูปบาท ทิฏฺฐิตวิปยุตต และ โทสมฺมูลจิตตูปบาท (ที่เป็นนอปลายคฺมณียะ) กฺุสล-
 วิปาก- กรียจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทิฏฺฐิตสํปยุตต-วิจิกิจจาสํปยุตตจิตตูปบาท
 ทิฏฺฐิตวิปยุตต และ โทสมฺมูลจิตตูปบาท (ที่เป็นนอปลายคฺมณียะ) กฺุสล-วิปาก-กรียจิต-
 ตูปบาท รูป นิพพาน เله่านึ่ ไม่ประกอบกับ ภวานายปหาดัพฺพจฺจรรณฺ
 ภวานายปหาดัพฺพจฺจรรณฺ เله่านึ่ ไม่ประกอบกับ ขันฺธ์ ายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยทัศน์ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
ภาวนายปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ
๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ ทิฏฐิจิตตสิก ๑ วิจิกิจณาเจตสิก ๑ โสภณเจตสิก
๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๙๔. ทัสสเนนปหาดัตถัพพเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา ทสฺสเนน ปหาดตฺตัพพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ วิปฺปยุตฺตา?
ทัสสเนนปหาดัตถัพพเหตุกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทิฏฐิจิตตวิปฺปยุตต และ โทสมฺมูล-
จิตตูปบาท (ที่ไม่เป็นอปรายคมนิยะ) อุทฺธจฺจสํปยุตต-กฺุศล-วิปาก-กรียจิตตูปบาท รูป
นิพพาน ทิฏฐิจิตตวิปฺปยุตต และ โทสมฺมูลจิตตูปบาท (ที่ไม่เป็นอปรายคมนิยะ)
อุทฺธจฺจสํปยุตต-กฺุศล-วิปาก-กรียจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย
ทัสสเนนปหาดัตถัพพเหตุกธรรม ทัสสเนนปหาดัตถัพพเหตุกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบ
กับ ชั้น ๑ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยทัศน์ เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
ทัสสเนนปหาดัตถัพพเหตุกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่
ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

๙๕. ภาวนายปหาดัตถัพพเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา ภาวนาย ปหาดตฺตัพพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย
ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ
วิปฺปยุตฺตา?
ภาวนายปหาดัตถัพพเหตุกธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ภาวนายปหาดัตถัพพทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๙๖. สวิตักกปทนิทเทส

ปุจฉา สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สวิตักกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยทวิปัญญาวิญญาณ-หุติยฌาน-ตติยฌาน-จตุตถฌาน-
ปัญจฌานจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทวิปัญญาวิญญาณ-หุติยฌาน-ตติยฌาน-จตุตถ-

ฉาน-ปัญจมนจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สวิตักกจิตตูปบาท
สวิตักกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ปณฺณรสสิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายนเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สวิตักกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๕
คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ ปัญจวิญญาณชาติ ๕ และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ
บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๙๗. อวิตักกปทนิทเทส

ปุจฉา อวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

อวิตักกกรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สวิตักกจิตตูปบาท สวิตักกจิตตูปบาท
เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อวิตักกจิตตูปบาท รูป นิพพาน อวิตักกจิตตูปบาท
รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺธเณหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ชาติยา
วิปฺปยุตฺตา.

อวิตักกจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับชั้น อายตนะ
อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตกับ มโนชาติ ๑

๙๘. สวิจาร์ปทนิทเทส

ปุจฉา สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

สวิจาร์กรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทวิปัญจวิญญาณ-ตติยมน-จตุตถมน-
ปัญจมนจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทวิปัญจวิญญาณ - ตติยมน-จตุตถมน-
ปัญจมนจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สวิจาร์จิตตูปบาท
สวิจาร์จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ปณฺณรสสิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายนเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สวิจาร์จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๕
คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ ปัญจวิญญาณชาติ ๕ และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ
บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๙๙. อวิจาร์ปทนิทเทส

ปุจฉา อวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา

เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อวิจาร์ธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สวิจาร์จิตตูปบาท สวิจาร์จิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อวิจาร์จิตตูปบาท รูป นิพพาน อวิจาร์จิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ อายตเนหิ เอกาย ธาตุยา วิปฺปยุตฺตา.

อวิจาร์จิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตกับชันฺธ์ อายตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตกับ มโนธาตุ ๑

๑๐๐. สัปปิติกปทนิทเทส

ปุจจา

สัปปิติกเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สัปปิติกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข์-โทมนัสส-อุเบกขาสหคต-จตุตถมาน-จิตตูปบาท รูป นิพพาน สุข-ทุกข์-โทมนัสส-อุเบกขาสหคต-จตุตถมานจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สัปปิติกจิตตูปบาท สัปปิติกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ธมฺมา เอกเน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สัปปิติกจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันฺธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจจาเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๑. ปิติสหคตปทนิทเทส

ปุจจา

ปิติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

ปิติสหคตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข์-โทมนัสส-อุเบกขาสหคต-จตุตถมาน-จิตตูปบาท รูป นิพพาน สุข-ทุกข์-โทมนัสส-อุเบกขาสหคต-จตุตถมานจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ปิติสหคตจิตตูปบาท ปิติสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ธมฺมา เอกเน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ปิติสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันฺธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย

ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจจาเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๒. สุขสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? สุขสหคตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน ทุกข-โทมนัสส-อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุขสหคตจิตตูปบาท สุขสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ปณฺณรสนฺธิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. สุขสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันฺธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๕ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๕ (เวินกายวิญญาณธาตุ, มโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ วิจิกิจจาเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๓. อุเบกขาสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา อุเบกขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? อุเบกขาสหคตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย สุข-ทุกข-โสมนัสส-โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน สุข-ทุกข-โสมนัสส-โทมนัสสสหคตจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ชันฺธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ เอกาทสฺสฺธิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อุเบกขาสหคตจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชันฺธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๑ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ กายวิญญาณธาตุ ๑ และไม่ประกอบด้วย ธัมมายนะ ธัมมชาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ ปิตีเจตสิก ๑ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๔. น กามาวจรปทนิทเทส

ปุจฉา น กามาวจรเทหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? นกามาวจรธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กามาวจรจิตตูปบาท กามาวจรจิตตูปบาท

เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ มหัคคต-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน มหัคคต-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ชาติเท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ आयตनेหิ จหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา. มหัคคต-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตต์กับขันธ์ आयตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตต์กับวิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ)

๑๐๕. รูปาวจรปทนิทเทส

ปุจฉา

รูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ ye ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ ye ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตनेหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

รูปาวจรธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ กามาวจร-อรูปาวจร-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน กามาวจร-อรูปาวจร-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปาวจรจิตตูปบาท รูปาวจรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ขันธ์ आयตนะ ชาติเท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตनेหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

รูปาวจรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ วิตีเจตสิก ๓ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๖. อรูปาวจรปทนิทเทส

ปุจฉา

อรูปาวจเรหิ ธมฺเมหิ ye ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ ye ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตनेหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?

อรูปาวจรธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ กามาวจร-อรูปาวจร-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน กามาวจร-อรูปาวจร-โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ อรูปาวจรจิตตูปบาท อรูปาวจรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ ขันธ์ आयตนะ ชาติเท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตनेหิ โสฬสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

อรูปาวจรจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ) และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๒๒ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๗. อปริยาป็นนปทนิทเทส

- ปจฉา อปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺ-
 ตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 อปริยาปนฺนธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิตตูปบาท
 เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเรหิ น เกหิจิ आयตเนหิ จหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา.
 โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับขันธ आयตนะ
 อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ)

๑๐๘. นียยานิกปทนิกเทส

- ปจฉา นียยานิกเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 นียยานิกธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน
 โลภีย-ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย มรรคจิตตูปบาท
 มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย ขันธ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 มรรคจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖
 คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วย
 รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ อกุศลเจตสิก ๑๔ อัปมัณฺญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป
 นิพพาน

๑๐๙. นียตปทนิกเทส

- ปจฉา นียเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 นียตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท (เวณฺชวณะที่ ๗ ของทิกฺกุจฺจิต-
 สัมปยุตตจิตตูปบาท ที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจนียตมิจฉาทิกฺกุจฺจกรรม และชวณะที่ ๗ ของ
 โทสมฺมูลจิตตูปบาท ที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจปัญจानันตริยกรรม) ผลจิตตูปบาท รูป
 นิพพาน โลภียจิตตูปบาท (เวณฺชวณะที่ ๗ ของทิกฺกุจฺจิตตสัมปยุตตจิตตูปบาท ที่
 เกิดขึ้นด้วยอำนาจนียตมิจฉาทิกฺกุจฺจกรรม และชวณะที่ ๗ ของโทสมฺมูลจิตตูปบาท ที่
 เกิดขึ้นด้วยอำนาจปัญจानันตริยกรรม) ผลจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้
 ไม่ประกอบด้วย นียตธรรม นียตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ आयตนะ
 ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอภายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

นียตธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกธาตุ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ มานเจตสิก ๑ วิจิกจนาเจตสิก ๑ อัปป์มัญญาเจตสิก ๒ สุขุมรูป นิพพาน

๑๑๐. อนุตตรปทนิทเทส

ปุจฉา อนุตฺตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? อนุตตรธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลภียจิตตูปบาท โลภียจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้นที่ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

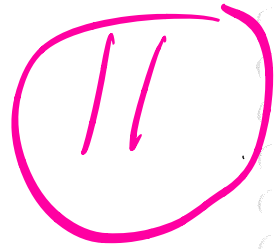
วิสัชนา เต ธมฺมา น เกหิจิ ขนฺุเธหิ น เกหิจิ อายุตเนหิ ฉหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา. โลกุตตรจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับชั้นที่ อายุตนะ อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิปฺปยุตฺตํกับ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ)

๑๑๑. สรณปทนิทเทส

ปุจฉา สรณฺเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา วิปฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? สรณธรรม เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน กุศล-วิบาก-กิริยาจิตตูปบาท รูป นิพพาน เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย อกุศลจิตตูปบาท อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้นที่ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอภนฺ ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสฺสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอภนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา. อกุศลจิตตูปบาท เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้นที่ ๑ โอฬาริกธาตุ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณธาตุ) และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โสภณเจตสิก ๒๕ สุขุมรูป นิพพาน

จบทสมนยนิทเทส

๑๑. เอกาทสมนยสงคหิตนสมุပ္ยตุตวิปยุตตปทนิทเทส

คาถาแสดงบทที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงในเอกาทสมนยนิทเทส

เทว สจจา ปนุทธสิทริยา

เอกาทส ปฏิจสมุปาทา

อุทฺธึ ปุณ เอกาทส

โคจจกปท เมตฺถ ตัสสิวึชฺช

พระพุทธรองค์ทรงแสดงบทที่อยู่ในเอกาทสมนยนิทเทส รวม ๖๙ บท คือ สัจจะ ๒ ได้แก่ สมุทยสัจจะ มรรคสัจจะ อินทริย ๑๕ (เวณีสปาทอินทริย ๕ ชีวิตินทริย ๑ มนินทริย ๑) ปฏิจสมุปาทา ๑๑ บท (เวณีสปาทอินทริย ๕ ชีวิตินทริย ๑ มนินทริย ๑) ขรา มรณะ) บทที่ต่อจากปฏิจสมุปาทาอีก ๑๑ บท คือ สติปัฏฐาน สัมมัปปธาน อปัมมัญญา ปัญจอินทริย พละ โพชฌงค์ มัคคะ ผัสสะ เจตนา อธิโมกข์ มนสิการ บทที่อยู่ในโคจจก ๓๐ บท

เมื่อพระองค์ทรงแสดงทสมนยนิทเทสจบลงแล้ว ทรงแสดงเอกาทสมนยนิทเทส ต่อไป ธรรมที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงในเอกาทสมนยนิทเทสนี้ เป็นธรรมที่มีชั้นร้ออายุตนะ ธาตุ เหมือนกัน ได้แก่ บทที่ทรงแสดงในจตุตถนยนิทเทสนั้นเอง คงเปลี่ยนแต่วิธีแสดง

เอกาทสมนยนิทเทสมิ ๒ อย่างคือ ๑. อัปกันตรมาติกานิทเทส ๒. พาทิรมาติกานิทเทส อัปกันตรมาติกานิทเทส มี ๒ อย่าง คือ ๑. สัจจาทิทเทส ๒. ผัสสสัตตการาสีนิทเทส สัจจาทิทเทส มี ๑๐ อย่าง คือ ๑. สัจจนิทเทส เป็นต้น จนถึง ๑๐. มัคคนิทเทส เป็นที่สุด

๑. สมุทยสัจจนิทเทส

ปุจฉา

สมุทยสจฺเจน เย ธมฺมา ขนุทธสงฺคเหณ สงฺคหิตา อายุตนสงฺคเหณ สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหณ สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนุทธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมุပ္ยตุตทา ?

สมุทยสัจจะ นี้ นับสงเคราะห์สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เวณีสปาท) โดยความเป็นสังขารชั้นร้อมัมายตนะ ร้อมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับชั้นอายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนุทธเหหิ เอเกนายตเนน สตุตฺตีหิ ธาตุหิ สมุပ္ยตุตทา เอเกน ขนุทธเณ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมุပ္ยตุตทา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน คือ โลกเจตสิก ร้อมมัมายตนะ ร้อมธาตุ บางส่วน คือ โลกเจตสิก เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

- ปุจฉา สมุทฺยสัจฺเจน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา ชาติสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?
- สมุทฺยสัจฺจะ นี้ นับสงฺเคราะห์สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ (เว้นโลภะ) โดยความเป็นสังขารขันธ์ รัมมายนะ รัมมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
- เอเกนอายตฺเนน เอกาย ชาติหิ เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
- สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยรัมมายนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๒. มัคคสัจฺจนิทเทส

- ปุจฉา มัคคสัจฺเจน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา ชาติสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
- มรรคสัจฺจะ นี้ นับสงฺเคราะห์สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เว้นองค์มรรค ๘ ที่ในมรรคจิต ๔) โดยความเป็นสังขารขันธ์ รัมมายนะ รัมมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนอายตฺเนน สดฺตฺติหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนอายตฺเนน เอกาย ชาติหิ เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
- สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารขันธ์ บางส่วน คือ องค์มรรค ๘ ที่ในมรรคจิต ๔ รัมมายนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ องค์มรรค ๘ ที่ในมรรคจิต ๔ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา มัคคสัจฺเจน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา ชาติสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?
- มรรคสัจฺจะ นี้ นับสงฺเคราะห์สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เว้นองค์มรรค ๘ ที่ในมรรคจิต ๔) โดยความเป็นสังขารขันธ์ รัมมายนะ รัมมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
- เอเกนอายตฺเนน เอกาย ชาติหิ เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
- สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐

โอฬาริธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๓. อิตถินทริยนิทเทส

ปุจฉา อิตถินทริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหณ สงฺคหิตา
ธาทูสงฺคเหณ สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ
สมฺปยุตฺตา ?

อิตถินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์ สุขุมรูป ๑๕ (เว้นอิตถิภาวะ) โดยความเป็นรูปขันธ์
ธัมมายนะ ธัมมธาตุ ได้ สุขุมรูป ๑๕ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๕ อายตนะ
ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา อิตถินทริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหณ สงฺคหิตา
ธาทูสงฺคเหณ สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ
วิปฺปยุตฺตา ?

อิตถินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์ สุขุมรูป ๑๕ (เว้นอิตถิภาวะ) โดยความเป็นรูปขันธ์
ธัมมายนะ ธัมมธาตุ ได้ สุขุมรูป ๑๕ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ ๕ อายตนะ
ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ เอเกนหายตฺเนน สตฺตฺตฺติ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สุขุมรูป ๑๕ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วย ธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๔. ปุริสินทริยนิทเทส

ปุจฉา ปุริสินทริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหณ สงฺคหิตา
ธาทูสงฺคเหณ สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ
สมฺปยุตฺตา ?

ปุริสินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์ สุขุมรูป ๑๕ (เว้นปุริสภาวะ) โดยความเป็นรูปขันธ์
ธัมมายนะ ธัมมธาตุ ได้ สุขุมรูป ๑๕ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๕ อายตนะ
ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

สุขุมรูป ๑๕ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ ๕ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ เอเกนหายตฺเนน สตฺตฺตฺติ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สุขุมรูป ๑๕ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ นามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๕. สุขินทริยนิทเทศ

ปุจฉา สุขินทริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

สุขินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์ ทุกข์ โสมนัส โทมนัส อุเบกขา โดยความเป็นเวทนาขันธ์ รัมมายตนะ รัมมธาตุ ได้ ทุกข์ โสมนัส โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

ทุกข์ โสมนัส โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนาเจตสิก)

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

ทุกข์ โสมนัส โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

ทุกข์ โสมนัส โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูปนิพพาน

๖. ทุกخينทริยนิทเทศ

ปุจฉา ทุกخينทริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ๗สมฺปยุตฺตา ?

ทุกخينทริยํ นี้ นับสงเคราะห์ สุข โสมนัส โทมนัส อุเบกขา โดยความเป็นเวทนาขันธ์ รัมมายตนะ รัมมธาตุ ได้ สุข โสมนัส โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สุข โสมนัส โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนาเจตสิก)

- ปัจจุบัน เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 สุข โสมนัส โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สุข โสมนัส โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
 นิพพาน

๗. โสมนัสสินทริยนิทเทส

- ปัจจุบัน โสมนสฺสินฺุทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา
 ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 โสมนัสสินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์ สุข ทุกข์ โทมนัส อุเบกขา โดยความเป็นเวทนาชั้น
 ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สุข ทุกข์ โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบด้วย
 ชั้น ๑ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัยนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนหายตเนน สดฺตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเก-
 นหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 สุข ทุกข์ โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น
 สังขารชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยธัมมายตนะ
 ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๐ (เว้นเวทนาเจตสิก)
- ปัจจุบัน เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 สุข ทุกข์ โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น ๑ อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สุข ทุกข์ โทมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ ปิตติเจตสิก ๑
 สุขุมรูป นิพพาน

๘. โทมนัสสินทริยนิทเทส

- ปัจจุบัน โทมนสฺสินฺุทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา
 ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 โทมนัสสินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์ สุข ทุกข์ โสมนัส อุเบกขา โดยความเป็นเวทนาชั้น
 ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สุข ทุกข์ โสมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบด้วย
 ชั้น ๑ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร?
- วิสัยนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนหายตเนน สดฺตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเก-

นายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สุข ทุกฺขํ โสมนัสฺ อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ สัณฺญาชั้น สัณฺชาชั้น วิญฺญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญฺญาณฐาตุ ๗ และประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมฐาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๗ (เว้นเวทนาเจตสิก)

ปจฺจา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺุเรหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺติ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สุข ทุกฺขํ โสมนัสฺ อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น ๓ อายตนะ ฐาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสฺหยาตเนหิ ทสฺหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สุข ทุกฺขํ โสมนัสฺ อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกฐาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมฐาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก ๔ สุขุมรูป นีพพาน

๙. อุเปกฺขินทริยนิทเทส

ปจฺจา อุเปกฺขินทริเยน เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ฐาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺุเรหิ ๗ ลข สมฺปยุตฺตา?

อุเปกฺขินทริยํ นี้ นับสงฺคระหํ สุข ทุกฺขํ โสมนัสฺ โทมัส โดยความเป็นเวทนาชั้น ธัมมายตนะ ธัมมฐาตุ ได้ สุข ทุกฺขํ โสมนัสฺ โทมัส เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น ๓ อายตนะ ฐาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตฺติ ขนฺุเรหิ เอเกนนายตเนน ทฺวึหิ ฐาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเก-
นายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สุข ทุกฺขํ โสมนัสฺ โทมัส เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ สัณฺญาชั้น สัณฺชาชั้น วิญฺญาณชั้น มนายตนะ ๑ ฐาตุ ๒ คือ กายวิญฺญาณฐาตุ มโนวิญฺญาณฐาตุ และ ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมฐาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๐ (เว้นเวทนาเจตสิก)

ปจฺจา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺุเรหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺติ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สุข ทุกฺขํ โสมนัสฺ โทมัส เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น ๓ อายตนะ ฐาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสฺหยาตเนหิ ปณฺุณรสฺหิ ฐาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สุข ทุกฺขํ โสมนัสฺ โทมัส เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ฐาตุ ๑๕ คือ โอปาริกฐาตุ ๑๐ วิญฺญาณฐาตุ ๕ (เว้นกายวิญฺญาณฐาตุ มโนวิญฺญาณฐาตุ) และไม่ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมฐาตุ บางส่วน คือ วิจิกิจจาเจตสิก ๑ สุขุมรูป นีพพาน

๑๐. สัทฺธิทริยนิทเทส

ปจฺจา สทฺธิทริเยน เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา

ธาตุสังคเหน สังคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ
สมฺปยุตฺตา ?

สัทฺธิทริยํ นี้ นับสงเคราะห์สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เว้นสัทธา) โดยความเป็นสังขารชั้น
ธัมมายนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น
อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนหายตเนน สดฺตฺตฺหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญาณชั้น มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน
คือ สัทธาเจตสิก ธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สัทธาเจตสิก เวทนาเจตสิก
สัญญาเจตสิก

ปจฺฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสฺสหายตเนหิ ทสฺสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๑๑. วิริยินทริยนิทเทส

ปจฺฉา วิริยินฺุทริเยน เย ธมฺมา ขนฺุธสงคเหน สังคหิตา อายตนสงคเหน สังคหิตา
ธาตุสงคเหน สังคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

วิริยินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เว้นวิริยะ) โดยความเป็นสังขารชั้น
ธัมมายนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น
อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนหายตเนน สดฺตฺตฺหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญาณชั้น มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน
คือ วิริยเจตสิก ธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ วิริยเจตสิก เวทนาเจตสิก
สัญญาเจตสิก

ปจฺฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสฺสหายตเนหิ ทสฺสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอภนทายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๒. สตินทริยนิทเทส

ปุจฉา สตินทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

สตินทริย นี้ นับสงเคราะห์สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เว้นสติ) โดยความเป็นสังขารชั้นธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้นอายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอภนทายตเนน สตฺตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอภน ขนฺเธน เอภนทายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารชั้น บางส่วน คือ สติเจตสิก ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สติเจตสิก เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอภน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอภนทายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๓. สมานิทริยนิทเทส

ปุจฉา สมานิทฺริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สมานิทริย นี้ นับสงเคราะห์สังขารชั้นเจตสิก ๕๐ (เว้นเอกัคคตาเจตสิก ที่ในจิต ๗๒) โดยความเป็นสังขารชั้นธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอภนทายตเนน สตฺตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอภน

ขนฺเธน เอภนทายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิชาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิชาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังฆารขันธ์ บางส่วน คือ เอกัคคตาเจตสิก ที่ในจิต ๗๒ ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ เอกัคคตาเจตสิก ที่ในจิต ๗๒ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา

สมาธิทริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา आयตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

สมาธิทริยี้ นี้ นับสงเคราะห์สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เว้นเอกัคคตาเจตสิก ที่ในจิต ๗๒) โดยความเป็นสังฆารขันธ์ ัมมยตนะ ัมมธาตุ ได้ สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนayatเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๔. ปัญญาทริยนิทเทส

ปุจฉา

ปัญญาทริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา आयตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

ปัญญาทริยี้ นี้ นับสงเคราะห์สังฆารขันธ์เจตสิก ๔๙ (เว้นปัญญา) โดยความเป็นสังฆารขันธ์ ัมมยตนะ ัมมธาตุ ได้ สังฆารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนayatเนน สตุตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนayatเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังฆารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิชาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิชาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังฆารขันธ์ บางส่วน คือ ปัญญาเจตสิก ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ ปัญญาเจตสิก เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

สังฆารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนayatเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังฆารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป

นิพพาน

๑๕. อนัญญาตัญญูสัมผัตตปริยนิทเทส

- ปุจฉา อนัญญาตัญญูสัมผัตตปริยนิทเทส เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา आयต-
 สงฺคเหฺน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตี ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ?
 อนัญญาตัญญูสัมผัตตปริยนิทเทส นี้ นับสงฺคเหฺรหํ สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เวณฺปิฏญาเจตสิก
 ที่ในโสดาปัตติมรรคจิต ๑) โดยความเป็นสํขารขันธ์ ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ๗ ๗
 สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ๗ ๗ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหฺน เอเกนายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺธเนน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
 วิญญาณขันธ์ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสํขารขันธ์ บางส่วน
 คือ ปิฏญาเจตสิก ที่ในโสดาปัตติมรรคจิต ๑ ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ๗ ๗ บางส่วน คือ
 ปิฏญาเจตสิก ที่ในโสดาปัตติมรรคจิต ๑ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหฺน กตฺตีหยาตเนน กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ๗ ๗ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเนน ทสหายตเนน ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
 โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธมฺมายตนะ ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ๗ ๗ บางส่วน คือ สุขุมรูป
 นิพพาน

๑๖. อัญญินทริยนิทเทส

- ปุจฉา อัญญินทริยนิทเทส เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา आयตสงฺคเหฺน สงฺคหิตา
 ธาตุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหฺน ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ?
 อัญญินทริยนิทเทส นี้ นับสงฺคเหฺรหํ สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เวณฺปิฏญาเจตสิก ที่ในมรรค-
 จิตเบ็องบน ๓ ผลจิตเบ็องต่ำ ๓) โดยความเป็นสํขารขันธ์ ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ๗ ๗
 สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ๗ ๗ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหฺน เอเกนายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺธเนน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
 วิญญาณขันธ์ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสํขารขันธ์ บางส่วน
 คือ ปิฏญาเจตสิก ที่ในมรรคจิตเบ็องบน ๓ ผลจิตเบ็องต่ำ ๓ ๗ ๗ สมฺปยุตฺตา ๗ ๗
 บางส่วน คือ ปิฏญาเจตสิก ที่ในมรรคจิตเบ็องบน ๓ ผลจิตเบ็องต่ำ ๓ เวทนาเจตสิก

สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๑๗. อัญญาตาวินทริยนิทเทส

ปุจฉา อญฺญาตาวินฺทริเยน เย ธมฺมา ขนฺุสฺสฺกฺเคน สงฺคหิตา อายตนสงฺคฺเคน
สงฺคหิตา ธาตุสงฺคฺเคน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
อัญญาตาวินทริย นี้ นับสงเคราะห์ สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เว้นปัญญาเจตสิก ที่ใน
อรหัตตผลจิต ๑) โดยความเป็นสังฆารขันธ์ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้
สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนหายตเนน สดฺตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังฆารขันธ์ บางส่วน
คือ ปัญญาเจตสิก ที่ในอรหัตตผลจิต ๑ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ ปัญญา-
เจตสิก ที่ในอรหัตตผลจิต ๑ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังฆารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๑๘. อวิชชานิทเทส

ปุจฉา อวิชฺชาย เย ธมฺมา ขนฺุสฺสฺกฺเคน สงฺคหิตา อายตนสงฺคฺเคน สงฺคหิตา
ธาตฺสงฺคฺเคน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
อวิชชา นี้ นับสงเคราะห์ สังฆารขันธ์เจตสิก ๔๙ (เว้นโมหะ) โดยความเป็น
สังฆารขันธ์ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังฆารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้

- ประกอบกับชั้น์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สุตตหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังฆารชั้น์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ วิญญาณชั้น์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังฆารชั้น์ บางส่วน คือ โมหเจตสิก รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ โมหเจตสิก เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ชาติหิ วิปฺยุตฺตา?
สังฆารชั้น์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.
สังฆารชั้น์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๙. สังฆารนิตเทศ

- ปุจฉา อวิชชาปุจฉยา สงฺขารเรหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ชาติสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ ๗๗ สมฺปยุตฺตา?
สังฆารที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอวิชชาเป็นเหตุ นี้ นับสงเคราะห์ สังฆารชั้น์เจตสิก ๕๐ (เวทนาเจตสิก ที่ในอกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗) โดยความเป็นสังฆารชั้น์ รัมมายตนะ รัมมธาตุ ได้ สังฆารชั้น์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น์ อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สุตตหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังฆารชั้น์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ วิญญาณชั้น์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังฆารชั้น์ บางส่วน คือ เจตนาเจตสิก ที่ในอกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตนาเจตสิก ที่ในอกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ชาติหิ วิปฺยุตฺตา?
สังฆารชั้น์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.
สังฆารชั้น์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐

โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูปนิพพาน

๒๐. ผัสสนิทเทศ

- ปุจฉา สฬายตนปุจฉยา ผสฺเสน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหฺติ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? ผัสสะที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสฬายตนะเป็นเหตุ นี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เว้นผัสสะ) โดยความเป็นสังขารชั้น ธัมมายนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหฺติ เอเกนายตฺเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารชั้น บางส่วน คือ ผัสสเจตสิก ธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ ผัสสเจตสิก เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหฺติ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา? สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา. เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา. สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูปนิพพาน

๒๑. ตัณหานิทเทศ

- ปุจฉา เวทนาปุจฉยา ตณฺหยาเย เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหฺติ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? ตัณหาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยเวทนาเป็นเหตุ นี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เว้นโลภะ) โดยความเป็นสังขารชั้น ธัมมายนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหฺติ เอเกนายตฺเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารชั้น บางส่วน คือ โลภเจตสิก ธัมมายนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โลภเจตสิก เวทนาเจตสิก

- สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนอายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๒๒. อุปาทานนิตเทศ

- ปุจฉา ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานเนน เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน
สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ๗๗ สมฺปยุตฺตา ?
อุปาทานที่เกิดขึ้นโดยอาศัยต้นหาเป็นเหตุ นี้ นับสงเคราะห์ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๘
(เว้นโลภะ, ทิฏฐิ) โดยความเป็นสังขารขันธ์ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารขันธ์-
เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนอายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเธน เอเกนอายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารขันธ์ บางส่วน
คือ โลกเจตสิก ทิฏฐิเจตสิก ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โลกเจตสิก
ทิฏฐิเจตสิก เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนอายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๒๓. กัมมภาวนิตเทศ

- ปุจฉา กมฺมภาเวน เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา
ธาตฺสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ๗๗ สมฺปยุตฺตา ?
กัมมภาวะ นี้ นับสงเคราะห์ สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เว้นเจตนาเจตสิก ที่ในอกุศลจิต

- ๑๒ โลกียกุศลจิต ๑๗) โดยความเป็นสังขารชั้น ๓ หมายความว่า ธรรมธาตุ ได้
สังขารชั้นเจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับ ชั้น ๓ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชานา เต ธรรมา ตีหิ ขนฺธเหติ เอเกนนายตเนน สตฺตฺตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺธเนน เอเกนนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน
คือ เจตนาเจตสิก ที่ในอกุศลจิต ๑๒ โลกียกุศลจิต ๑๗ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ
บางส่วน คือ เจตนาเจตสิก ที่ในอกุศลจิต ๑๒ โลกียกุศลจิต ๑๗ เวทนาเจตสิก
สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธรรมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
สังขารชั้นเจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น ๓ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชานา เต ธรรมา เอเกน ขนฺธเนน ทสหายตเนหิ ทสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๒๔. ปริเทวนิทเทส

- ปุจฉา ปริเทเวณ เย ธรรมา ขนฺธสงฺคฺเคน สงฺคฺคฺหิตา आयตนสงฺคฺเคน สงฺคฺคฺหิตา
ธาตฺสงฺคฺเคน สงฺคฺคฺหิตา เต ธรรมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ
สมฺปยุตฺตา ?
ปริเทวะ นี้ นับสงเคราะห์ อปริเทวจิตตชัสสัททะ, อุดฺดชัสสัททะ โดยความเป็นรูปชั้น
สัททหายตนะ สัททธาตุ ได้ อปริเทวจิตตชัสสัททะ, อุดฺดชัสสัททะ เหล่านี้ ประกอบ
กับชั้น ๓ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชานา นตฺถิ. ไม่มี
- ปุจฉา เต ธรรมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
อปริเทวจิตตชัสสัททะ, อุดฺดชัสสัททะ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น ๓ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชานา เต ธรรมา จตฺตฺติหิ ขนฺธเหติ เอเกนนายตเนน สตฺตฺตฺติ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
อปริเทวจิตตชัสสัททะ, อุดฺดชัสสัททะ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ นามชั้น ๔ มนายตนะ ๑
วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือเจตสิก ๕๒

๒๕. โสภณิทเทส

- ปุจฉา โสภเณน เย ธรรมา ขนฺธสงฺคฺเคน สงฺคฺคฺหิตา आयตนสงฺคฺเคน สงฺคฺคฺหิตา

ธาตุสังคเหน สงคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 โสกะ นี้ นັบสงเคราะห์ สุข ทุกข์ โสมนัส อุเบกขา โดยความเป็นเวทนาขันธ์
 รัมมชาตุ ได้ สุข ทุกข์ โสมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบกับ
 ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนํายตเนน สดฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเก-
 นํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สุข ทุกข์ โสมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ สัญญาขันธ์
 สังขารขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนํายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับรัมมชาตุ
 รัมมชาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๔๗ (เว้นเวทนาเจตสิก)

ปจฺจนา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหํายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สุข ทุกข์ โสมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกนํ ขนฺุเรนํ ทสํหํายตเนหิ ทสํหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สุข ทุกข์ โสมนัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
 โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรัมมชาตุ รัมมชาตุ บางส่วน คือ โทจตุกเจตสิก
 ๔ สุขุมรูป นีพพาน

๒๖. ทุกขนิตทเทส

ปจฺจนา ทุกฺขเนน เย ธมฺมา ขนฺุรสงคเหน สงคหิตา อายตนํสงคเหน สงคหิตา
 ธาตุสงคเหน สงคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

ทุกข์ นี้ นັบสงเคราะห์ สุข โสมนัส โทมณัส อุเบกขา โดยความเป็นเวทนาขันธ์
 รัมมชาตุ ได้ สุข โสมนัส โทมณัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบ
 กับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนํายตเนน สดฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเก-
 นํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สุข โสมนัส โทมณัส อุเบกขา เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ สัญญาขันธ์
 สังขารขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนํายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับรัมมชาตุ
 รัมมชาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนาเจตสิก)

ปจฺจนา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหํายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สุข โสมนัส โทมณัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกนํ ขนฺุเรนํ ทสํหํายตเนหิ ทสํหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สุข โสมนัส โทมณัส อุเบกขา เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
 โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรัมมชาตุ รัมมชาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป

นิพพาน

๒๗. โทมนัสสนิทเทศ

ปุจฉา โทมนัสเสน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา
ธาดุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ ฆลฺย สมฺปยุตฺตา?
โทมนัสสะ นี้ แสดงเหมือนกับ โสกนิตเทศ คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๒๘. อุปายาสนิตเทศ

ปุจฉา อุปายาเสน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา
ธาดุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ ฆลฺย สมฺปยุตฺตา?
อุปายาสะ นี้ นับสงเคราะห์ สังฆารชัณฑ์เจตสิก ๔๙ (เว้นโทสะ) โดยความเป็น
สังฆารชัณฑ์ รัมมายนะ รัมมธาตุ ได้ สังฆารชัณฑ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้
ประกอบกับชัณฑ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนํายตฺเนน สตฺตฺตฺติ ธาดุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺเธน เอเกนํายตฺเนน เอกาย ธาดุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังฆารชัณฑ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับชัณฑ์ ๓ คือ เวทนาชัณฑ์ สัญญาชัณฑ์
วิญญาณชัณฑ์ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังฆารชัณฑ์ บางส่วน
คือ โทสเจตสิก รัมมายนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ โทสเจตสิก เวทนาเจตสิก
สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหํยตฺเนหิ กตฺติหิ ธาดุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังฆารชัณฑ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชัณฑ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสฺหํยตฺเนหิ ทสฺหิ ธาดุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนํายตฺเนน เอกาย ธาดุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังฆารชัณฑ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชัณฑ์ ๑ โอฬาริกายนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรัมมายนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๒๙. สติปฏฐานนิตเทศ

ปุจฉา สติปฏฐานเนน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา
ธาดุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ ฆลฺย สมฺปยุตฺตา?
สติปฏฐาน นี้ นับสงเคราะห์ สังฆารชัณฑ์เจตสิก ๕๐ (เว้นสติเจตสิก ที่ในโลกุตตรจิต ๘)
โดยความเป็นสังฆารชัณฑ์ รัมมายนะ รัมมธาตุ ได้ สังฆารชัณฑ์เจตสิก ๕๐
เหล่านี้ ประกอบกับ ชัณฑ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนํายตฺเนน สตฺตฺตฺติ ธาดุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน

ขนฺธเนน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิตถารขันธ์ มนายตนะ ๑ วิตถารธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารขันธ์ บางส่วน คือ สติเจตสิก ที่ในโลกุตตรจิต ๘ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สติเจตสิก ที่ในโลกุตตรจิต ๘ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเนหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเนน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๓๐. สัมมปฺปธานนิตฺเทส

ปุจฉา

สมฺมปฺปธานเนน เย ธมฺมา ขนฺธสฺสคฺเคน สงฺคฺคิตา อายตนสฺสคฺเคน สงฺคฺคิตา ธาตุสฺสคฺเคน สงฺคฺคิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเนหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

สัมมปฺปธาน นี้ นับสงเคราะห์ สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เว้นวิริยเจตสิก ที่ในมรรคจิต ๔) โดยความเป็นสังขารขันธ์ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วย ขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเนหิ เอเกนายตเนน สดฺตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺธเนน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิตถารขันธ์ มนายตนะ ๑ วิตถารธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารขันธ์ บางส่วน คือ วิริยเจตสิก ที่ในมรรคจิต ๔ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ วิริยเจตสิก ที่ในมรรคจิต ๔ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเนหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเนน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๓๑. อัปฺปมัญญานนิตฺเทส

ปุจฉา อปฺปมณฺเฑย เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหณ สงฺคหิตา
ธาทฺตสงฺคเหณ สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

อปฺปมณฺเฑย นี้ นับสงฺคเระหิ สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐(เวณอปฺปมณฺเฑยอํกัฏฺฐม ๔ ที่
ในรฺูปาวจรจิต ๑๕) โดยความเป็นสํขารขันธ์ ธรรมายตนะ ธรรมชาตฺ ได้
สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับ ขันธ์ อายตนะ ธาตฺ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตฺเนน สุตฺตหิ ธาตฺตหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺเธน เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตฺตยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัณฺญาขันธ์
วิญฺญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญฺญาณธาตฺ ๗ และประกอบกับสํขารขันธ์ บางส่วน
คือ อปฺปมณฺเฑยอํกัฏฺฐม ๔ ที่ในรฺูปาวจรจิต ๑๕ ธรรมายตนะ ธรรมชาตฺ บางส่วน คือ
อปฺปมณฺเฑยอํกัฏฺฐม ๔ ที่ในรฺูปาวจรจิต ๑๕ เวทนาเจตสิก สัณฺญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺติหิ ธาตฺตหิ วิปฺปยุตฺตา?

สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตฺ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ธาตฺตหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตฺตยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รฺูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตฺ ๑๐ และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมชาตฺ บางส่วน คือ สุขุมรฺูป
นิพพาน

๓๒. ปัญจินทริยนิทเทส

ปุจฉา ปญฺจหิ อินฺทฺริเยหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหณ สงฺค-
หิตา ธาทฺตสงฺคเหณ สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

ปัญจินทริยํ นี้ นับสงฺคเระหิ สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐(เวณปัญจินทริยอํกัฏฺฐม ๕ ที่
ในโลกุตฺตรจิต ๘) โดยความเป็นสํขารขันธ์ ธรรมายตนะ ธรรมชาตฺ ได้
สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับ ขันธ์ อายตนะ ธาตฺ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตฺเนน สุตฺตหิ ธาตฺตหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺเธน เอเกนายตฺเนน เอกาย ธาตฺตยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัณฺญาขันธ์
วิญฺญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญฺญาณธาตฺ ๗ และประกอบกับสํขารขันธ์ บางส่วน
คือ ปัญจินทริยอํกัฏฺฐม ๕ ที่ในโลกุตฺตรจิต ๘ ธรรมายตนะ ธรรมชาตฺ บางส่วน คือ
ปัญจินทริยอํกัฏฺฐม ๕ ที่ในโลกุตฺตรจิต ๘ เวทนาเจตสิก สัณฺญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺติหิ ธาตฺตหิ วิปฺปยุตฺตา?

สํขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตฺ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ธาตฺตหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๓๓. พลนิกทเทส

ปฺจฉา ปญฺจหิ พลลหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหน สงฺค-
หิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
พลล นี้ แสดงเหมือนกับ ปัญจินทริยนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ และเปลี่ยน
ปัญจินทริยองค์ธรรม ๕ ที่ในโลกุตตรจิต ๘ เป็น พลลองค์ธรรม ๕ ที่ในโลกุตตรจิต ๘

๓๔. โพชฌงค์นิทเทส

ปฺจฉา สตฺตหิ โพชฌงฺคเหหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหน สงฺค-
หิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
โพชฌงค์ นี้ นับสงเคราะห์ สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ (เว้นโพชฌงค์องค์ธรรม ๘ ที่
ในโลกุตตรจิต ๘) โดยความเป็นสังขารขันธ์ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้
สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๕ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
วิสฺชันฺหา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารขันธ์ บางส่วน
คือ โพชฌงค์องค์ธรรม ๘ ที่ในโลกุตตรจิต ๘ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ
โพชฌงค์องค์ธรรม ๘ ที่ในโลกุตตรจิต ๘ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปฺจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ ๕ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสฺชันฺหา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๓๕. มัคคินิทเทส

ปฺจฉา อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺคเณน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา आयตฺน-
สงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ

กตียายตเนหิ กตียิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

มัตตะ นี้ นั้บสงฺเคราะหิ สั้ขารขันฺธเจตสิก ๕๐ (เว้ณองคัมมรรค ๘ ที่นั้โลกุตฺตรจิต ๘) โดยคความเป้ันสั้ขารขันฺธ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ ได้ สั้ขารขันฺธเจตสิก ๕๐ เหล่านั้ ประกอบกั้บขันฺธ ายตนะ ธาตุ ได้เท้ไร?

วิสั้ชณา

เต ธมฺมา ตั้หิ ขนุเรหิ เอเกนายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สั้ขารขันฺธเจตสิก ๕๐ เหล่านั้ ประกอบกั้บขันฺธ ๓ คั้ เวทนาขันฺธ สั้ญญาขันฺธ วิญญาณขันฺธ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกั้บสั้ขารขันฺธ บางส่วน คั้ องคัมมรรค ๘ ที่นั้โลกุตฺตรจิต ๘ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คั้ องคัมมรรค ๘ ที่นั้โลกุตฺตรจิต ๘ เวทนาเจตสิก สั้ญญาเจตสิก

ปุ้จจา

เต ธมฺมา กตียิ ขนุเรหิ กตียายตเนหิ กตียิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สั้ขารขันฺธเจตสิก ๕๐ เหล่านั้ ไม่ประกอบกั้บขันฺธ ายตนะ ธาตุ เท้ไร?

วิสั้ชณา

เต ธมฺมา เอเกน ขนุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สั้ขารขันฺธเจตสิก ๕๐ เหล่านั้ ไม่ประกอบกั้บ รุ้ปขันฺธ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ โอพาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกั้บรั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คั้ สุขุมรุ้ป นั้พพาน

๓๖. ผั้สสนั้ทเทส

ปุ้จจา

ผสฺเสน เย ธมฺมา ขนุธสงฺคเหน สงฺคหิตา ายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตียิ ขนุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

ผั้สสะ นี้ นั้บสงฺเคราะหิ สั้ขารขันฺธเจตสิก ๔๘ (เว้ณผั้สสะ) โดยคความเป้ันสั้ขารขันฺธ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ ได้ สั้ขารขันฺธเจตสิก ๔๘ เหล่านั้ ประกอบกั้บขันฺธ ายตนะ ธาตุ ได้เท้ไร?

วิสั้ชณา

เต ธมฺมา ตั้หิ ขนุเรหิ เอเกนายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สั้ขารขันฺธเจตสิก ๔๘ เหล่านั้ ประกอบกั้บขันฺธ ๓ คั้ เวทนาขันฺธ สั้ญญาขันฺธ วิญญาณขันฺธ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกั้บสั้ขารขันฺธ บางส่วน คั้ ผั้สสเจตสิก รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คั้ ผั้สสเจตสิก เวทนาเจตสิก สั้ญญาเจตสิก

ปุ้จจา

เต ธมฺมา กตียิ ขนุเรหิ กตียายตเนหิ กตียิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สั้ขารขันฺธเจตสิก ๔๘ เหล่านั้ ไม่ประกอบกั้บขันฺธ ายตนะ ธาตุ เท้ไร?

วิสั้ชณา

เต ธมฺมา เอเกน ขนุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๓๗. เจตนาหิทเทศ

ปุจฉา เจตนาย เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา
ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
เจตนา นี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เว้นเจตนา) โดยความเป็นสังขารชั้น
ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น
อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สดฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญานชั้น มนายตนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารชั้น บางส่วน
คือ เจตนาเจตสิก ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตนาเจตสิก เวทนาเจตสิก
สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๓๘. อธิโมกขหิทเทศ

ปุจฉา อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา
ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
อธิโมกข์ นี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ (เว้นอธิโมกข์) โดยความเป็น
สังขารชั้น ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้
ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สดฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญานชั้น มนายตนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารชั้น บางส่วน

คือ อธิโมกษ์เจตสิก ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ อธิโมกษ์เจตสิก เวทนาเจตสิก
สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๓๙. มนสิการนิตเทศ

ปุจฉา มนสิการเณ เย ธมฺมา ขนฺุสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา อายตนสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา
ธาตฺสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

มนสิการ นี้ นับสงเคราะห์ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ (เว้นมนสิการ) โดยความเป็น
สังขารขันธ์ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้
ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ เอเกนหายตเนน สดฺตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารขันธ์ บางส่วน
คือ มนสิการเจตสิก ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ มนสิการเจตสิก เวทนาเจตสิก
สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๔๐. เหตุปทินิตเทศ

ปุจฉา เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา อายตนสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา
ธาตฺสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ
สมฺปยุตฺตา?

เหตุกรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์สังขารชั้นเจตสิก๔๔ (เว้นเหตุ๖) โดยความเป็นสังขารชั้น ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๔ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

ปัจฉา

สังขารชั้นเจตสิก ๔๔ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน คือ เหตุ ๖ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เหตุ ๖ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายุตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา ?

เหตุกรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์สังขารชั้นเจตสิก๔๔ (เว้นเหตุ๖) โดยความเป็นสังขารชั้น ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๔ เหล่านี้ ไม่ ประกอบกับชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๔ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๔๑. เหตุสเหตุกปทนิทเทส

ปัจฉา

เหตุหิ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายุตน-สงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตี-หายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

เหตุสเหตุกรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์สังขารชั้นเจตสิก๔๕ (เว้นเหตุ๖(เว้นโมหเจตสิกที่ในโมหมูลจิต ๒)) โดยความเป็นสังขารชั้น ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๕ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๕ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน คือ เหตุ ๖ (เว้นโมหเจตสิกที่ในโมหมูลจิต ๒) ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ เหตุ ๖ (เว้นโมหเจตสิกที่ในโมหมูลจิต ๒) เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปัจฉา

เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา ?

วิสัยชา
สังขารชั้นเจตสิก ๔๕ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
เต ฐมา เอเกน ขนุเณ ทสหายตเนหิ ทสหิ ฐาตุหิ วิปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๕ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐
โอพาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๔๒. เหตุเหตุสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา เหตุหิ เจว เหตุสมปยุตฺเตหิ จ ฐเมหิ เย ฐมา ขนุสงฺคเหเน สงฺคหิตา
อายตนะสงฺคเหเน สงฺคหิตา ฐาตุสงฺคเหเน สงฺคหิตา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเเนหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ สมปยุตฺตา?
เหตุเหตุสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ เหตุสเหตุกปทนิทเทส คงเปลี่ยน
แต่ชื่อเท่านั้น

๔๓. อาสวปทนิทเทส

ปุจฉา อาสเวหิ ฐเมหิ เย ฐมา ขนุสงฺคเหเน สงฺคหิตา อายตนะสงฺคเหเน สงฺคหิตา
ฐาตุสงฺคเหเน สงฺคหิตา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเเนหิ ฯลฯ สมปยุตฺตา?
อาสวธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๗ (เว้นอาสวะองค์ธรรม ๓)
โดยความเป็น สังขารชั้น ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๗
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา ตีหิ ขนุเเนหิ เอเกนายตเนน สดตฺตี ฐาตุหิ สมปยุตฺตา เอเกน
ขนุเเน เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ สมปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน
คือ อาสวะองค์ธรรม ๓ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ อาสวะองค์ธรรม ๓
เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเเนหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ วิปยุตฺตา?
สังขารชั้นเจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเเน ทสหายตเนหิ ทสหิ ฐาตุหิ วิปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐
โอพาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๔๔. อาสวาสาวปทนิทเทส

ปุจฉา อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ฐมเมหิ เย ฐมมา ขนุธสงคเหน สงคหิตา आयตन-
สงคเหน สงคหิตา ธาตุสงคเหน สงคหิตา เต ฐมมา ฯลฯ สมပ္ยุดตา?
อาสวาสาวธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อาสวปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๕. อาสวาสาวมัยปิยุดตปทนิทเทส

ปุจฉา อาสเวหิ เจว อาสวสมัยปิยุดเตหิ จ ฐมเมหิ เย ฐมมา ขนุธสงคเหน สงคหิตา
आयतनसंगकहेन संगकहिते धातुसंगकहेन संगकहिते ते ฐममा ฯลฯ सम्प्युत्ता?
อาสวาสาวมัยปิยุดตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ (เว้นโลกะ
ทิกฺขุ โมหะทีนโลภมฺลจิต ๘) โดยความเป็นสังขารชั้น ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ ได้
สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ฐมมา เตหิ ขนุเธหิ เอเกนายตเนน สตุตเทหิ ธาตุหิ สมပ္ยุดตา เอเกน
ขนุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมပ္ยุดตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน
คือ โลกะ ทิกฺขุ โมหะทีนโลภมฺลจิต ๘ ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ โลกะ
ทิกฺขุ โมหะทีนโลภมฺลจิต ๘ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ฐมมา กตเทหิ ขนุเธหิ กตเทหยาตเนหิ กตเทหิ ธาตุหิ วิปิยุดตา?
สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ฐมมา เอเกน ขนุเธน ทสหายตเนหิ ทสเทหิ ธาตุหิ วิปิยุดตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปิยุดตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๔๖. สัญญโชนปทนิทเทส

ปุจฉา สญญโชนเนหิ ฐมเมหิ เย ฐมมา ขนุธสงคเหน สงคหิตา आयतनसंगकहेन
संगकहिते धातुसंगकहेन संगकहिते ते ฐममा कतेहि ฯลฯ सम्प्युत्ता?
संज्ञोचनधम्म เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๒ (เว้นสัญญโชน-
องค์ธรรม ๘) โดยความเป็นสังขารชั้น ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ ได้ สังขารชั้น-
เจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ฐมมา เตหิ ขนุเธหิ เอเกนายตเนน สตุตเทหิ ธาตุหิ สมပ္ยุดตา เอเกน
ขนุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมပ္ยุดตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิทยญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิทยญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารชั้น บางส่วน คือ สัญญาองค์ธรรม ๘ ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ สัญญาองค์ธรรม ๘ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังขารชั้นเจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วย ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๔๗. สัญญาชนสัญญาชนียปทนิทเทส

- ปุจฉา สญฺเฆชนเหติ เจว สญฺเฆชนียเหติ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน สงฺคหิตา
อายตนสงฺคเหเน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน สงฺคหิตา เต ธมฺมา ๗ สมฺปยุตฺตา?
สัญญาชนสัญญาชนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สัญญาชนปทนิทเทส คงเปลี่ยน
แต่ชื่อเท่านั้น

๔๘. สัญญาชนสัญญาชนสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา สญฺเฆชนเหติ เจว สญฺเฆชนสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน
สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน สงฺคหิตา เต ธมฺมา
กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
สัญญาชนสัญญาชนสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๓
(เว้นสัญญาชนองค์ธรรม ๘ (เว้นโมหเจตสิกที่ในอุทัจจสัมปยุตตจิต ๑)) โดยความเป็น
สังขารชั้น ัมมยตนะ ัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๓ เหล่านี้
ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ เอเกนหายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺธเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๓ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิทยญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิทยญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารชั้น บางส่วน คือ สัญญาชนองค์ธรรม ๘ (เว้นโมหเจตสิกที่ในอุทัจจสัมปยุตตจิต ๑) ัมมยตนะ ัมมธาตุ บางส่วน คือ สัญญาชนองค์ธรรม ๘ (เว้นโมหเจตสิกที่ในอุทัจจสัมปยุตตจิต ๑) เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

วิสัยชา สัจจขันธ์เจตสิก ๔๓ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ชาติ เท้าไร ?
 เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สัจจขันธ์เจตสิก ๔๓ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
 โอปาริกชาติ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ สุขุมรูป
 นิพพาน

๔๙. คันถปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา
 ชาติสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 คันถะธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สัจจขันธ์เจตสิก ๔๗ (เว้นคันถะองค์ธรรม ๓)
 โดยความเป็น สัจจขันธ์ ธัมมายตนะ ธัมมชาติ ได้ สัจจขันธ์เจตสิก ๔๗
 เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ชาติ ได้เท้าไร ?
 วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ เอเกนหายตเนน สตุตฺตี ชาติหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺธเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 สัจจขันธ์เจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
 วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณชาติ ๗ และประกอบด้วยสัจจขันธ์ บางส่วน
 คือ คันถะองค์ธรรม ๓ ธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ คันถะองค์ธรรม ๓
 เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา?
 สัจจขันธ์เจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ชาติ เท้าไร ?
 วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สัจจขันธ์เจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
 โอปาริกชาติ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมชาติ บางส่วน คือ สุขุมรูป
 นิพพาน

๕๐. คันถคันถนิยปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺเถหิ เจว คนฺถนิยเยหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตน-
 สงฺคเหน สงฺคหิตา ชาติสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 คันถคันถนิยธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ คันถปทนิทเทส คงเปลี่ยนแปลงชื่อเท่านั้น

๕๑. คันถคันถสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺเถหิ เจว คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา

อายตนะสงคเหเน สงคหิตา ธาตุสงคเหเน สงคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ
กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

คณฺเถคณฺเถสํปยุตฺตธรรม เหล่านี้ นํบสงเคระหฺ์ สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๙ (เวณโลภะ
ทิกฺขุทฺธิทึนทิกฺขุทฺธิคตสํปยุตฺตจจิต ๔) โดยคความเป็นสํขารขัณฺ์ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาคู
ได้ สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับขัณฺ์ อายตนะ ธาคู ได้เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนเน สดฺตตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเรเน เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับขัณฺ์ ๓ คีอ เวทนาขัณฺ์ สัณฺุญฺญาขัณฺ์
วิญฺญานขัณฺ์ มนายตนะ ๑ วิญฺญานธาคู ๗ และประกอบกับสํขารขัณฺ์ บางส่วน
คีอ โลภะ, ทิกฺขุทฺธิทึนทิกฺขุทฺธิคตสํปยุตฺตจจิต ๔ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาคู บางส่วน คีอ
โลภะ, ทิกฺขุทฺธิทึนทิกฺขุทฺธิคตสํปยุตฺตจจิต ๔ เวทนาเจตสิก สัณฺุญฺญาเจตสิก

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขัณฺ์ อายตนะ ธาคู เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรเน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูขัณฺ์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐
โอพาริกธาคู ๑๐ และไม่ประกอบกับฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาคู บางส่วน คีอ สุขุมรูป
นิพพาน

๕๒. โอมปทนิทเทส

ปุจฉา

โอมเมหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงคเหเน สงคหิตา อายตนะสงคเหเน สงคหิตา
ธาตฺสงคเหเน สงคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ๗ลย สมฺปยุตฺตา?

โอมพะธรรม เหล่านี้ นํบสงเคระหฺ์ สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๗ (เวณโอมพะองคัธรรม ๓)
โดยคความเป็น สํขารขัณฺ์ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาคู ได้ สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๗
เหล่านี้ ประกอบกับขัณฺ์ อายตนะ ธาคู ได้เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนเน สดฺตตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเรเน เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ประกอบกับขัณฺ์ ๓ คีอ เวทนาขัณฺ์ สัณฺุญฺญาขัณฺ์
วิญฺญานขัณฺ์ มนายตนะ ๑ วิญฺญานธาคู ๗ และประกอบกับสํขารขัณฺ์ บางส่วน
คีอ โอมพะองคัธรรม ๓ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาคู บางส่วน คีอ โอมพะองคัธรรม ๓
เวทนาเจตสิก สัณฺุญฺญาเจตสิก

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สํขารขัณฺ์เจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขัณฺ์ อายตนะ ธาคู เท่าไร ?

วิสัชนา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรเน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอภนายนทน เอภาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๕๓. โอฆโฆณียปทนิทเทส

ปุจฉา โอเมหิ เจว โฆณียะหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายต-
นสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ๗ ลข สมฺปยุตฺตา?
โอฆโฆณียธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๗(เว้นโอฆะองค์ธรรม ๓)
โดยความเป็น สังขารชั้น ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๗
เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอภนายนทน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอภน
ขนฺเธน เอภนายนทน เอภาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารชั้น บางส่วน
คือ โอฆะองค์ธรรม ๓ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ โอฆะองค์ธรรม ๓
เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังขารชั้นเจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอภน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอภนายนทน เอภาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๕๔. โอฆโฆสมฺปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา โอเมหิ เจว โฆสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน สงฺคหิตา
อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา ๗ ลข สมฺปยุตฺตา?
โอฆโฆสมฺปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ (เว้นโลภะ
ทิฏฐิ โมหะที่ในโลภมูลจิต ๘) โดยความเป็นสังขารชั้น ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้
สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอภนายนทน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอภน
ขนฺเธน เอภนายนทน เอภาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น

วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารขันธ์ บางส่วน คือ โลภะ ทิฏฐิ โมหะที่ในโลภมูลจิต ๘ ฐัมมยตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ โลภะ ทิฏฐิ โมหะที่ในโลภมูลจิต ๘ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับฐัมมยตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๕๕. โยคปทนิทเทส

ปุจฉา โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา อายตนสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา
ธาตฺสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ๗๗ สมฺปยุตฺตา?
โยคะธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๗ (เว้นโยคะองค์ธรรม ๓)
โดยความเป็น สังขารขันธ์ ฐัมมยตนะ ฐัมมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๗
เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารขันธ์ บางส่วน
คือ โยคะองค์ธรรม ๓ ฐัมมยตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ โยคะองค์ธรรม ๓
เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังขารขันธ์เจตสิก ๔๗ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอพาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับฐัมมยตนะ ฐัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๕๖. โยคโยคณียปทนิทเทส

ปุจฉา โยเคหิ เจว โยคณิเยหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา อายตน-
สฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา ธาตฺสฺงฺคเหเน สฺงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ๗๗ สมฺปยุตฺตา?

โยคโยคนियธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ โยคปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๕๗. โยคโยคสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา โยเคหิ เจว โยคสัมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน สงฺคหิตา
 आयตनสงฺคเหเน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน สงฺคหิตา เต ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 โยคโยคสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ (เว้นโลภะ
 ทิฏฐิ โมหะทีในโลภมูลจิต ๘) โดยความเป็นสังขารชั้น ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ ได้
 สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนเน สตุตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺธเนเน เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน
 คือ โลภะ ทิฏฐิ โมหะทีในโลภมูลจิต ๘ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ โลภะ
 ทิฏฐิ โมหะทีในโลภมูลจิต ๘ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเนเน ทสหายตเนหิ ทสฺสิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 สังขารชั้นเจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
 นิพพาน

๕๘. นีวรณปทนิทเทส

- ปุจฉา นีวรณเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน สงฺคหิตา आयตनสงฺคเหเน
 สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 นีวรณธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๒ (เว้นนินวณ้องค์ธรรม ๘)
 โดยความเป็นสังขารชั้น ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๒
 เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนเน สตุตฺติ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
 ขนฺธเนเน เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
 สังขารชั้นเจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน
 คือ นินวณ้องค์ธรรม ๘ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ นินวณ้องค์ธรรม ๘
 เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังฆารชฺชนฺ์เจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชฺชนฺ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังฆารชฺชนฺ์เจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชฺชนฺ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๕๙. นีวรณนีวรณียปทนิทเทส

ปุจฉา นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณฺเหหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุสฺงฺคฺเหน สฺงฺคฺหิตา
อายตนสฺงฺคฺเหน สฺงฺคฺหิตา ธาตุสฺงฺคฺเหน สฺงฺคฺหิตา เต ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
นีวรณนีวรณียชฺชรรม เหล่านี้ นับสงฺเคราะหฺ์ สังฆารชฺชนฺ์เจตสิก ๔๒(เวนนีวรณฺ์องฺคฺชฺชรรม
๘) โดยความเป็นสังฆารชฺชนฺ์ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังฆารชฺชนฺ์เจตสิก ๔๒
เหล่านี้ ประกอบกับชฺชนฺ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สฺตฺตฺหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังฆารชฺชนฺ์เจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ประกอบกับชฺชนฺ์ ๓ คือ เวทนาชฺชนฺ์ สัณฺญาชฺชนฺ์
วิญฺญาณชฺชนฺ์ มนทายตนะ ๑ วิญฺญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังฆารชฺชนฺ์ บางส่วน
คือ นีวรณฺ์องฺคฺชฺชรรม ๘ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ นีวรณฺ์องฺคฺชฺชรรม ๘
เวทนาเจตสิก สัณฺญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังฆารชฺชนฺ์เจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชฺชนฺ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังฆารชฺชนฺ์เจตสิก ๔๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชฺชนฺ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๖๐. นีวรณนีวรณสัมฺปยุตฺตปทนิทเทส

ปุจฉา นีวรณฺเหหิ เจว นีวรณสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุสฺงฺคฺเหน สฺงฺคฺหิตา
อายตนสฺงฺคฺเหน สฺงฺคฺหิตา ธาตุสฺงฺคฺเหน สฺงฺคฺหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
นีวรณนีวรณสัมฺปยุตฺตชฺชรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นีวรณนีวรณียปทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๖๑. ปรามาสพทนิทเทส

ปุจฉา ปรามาเสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน
สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ปรามาสทฺตรมฺ เพลานํ นํบสงฺเคระหํ สํขารขันธ์เจตสิก ๔๙ (เวณฺทิกฺกุจฺจ) โดຍ
ความเป็นสังขารขันธ์ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙
เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ เอเกนํายตฺเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺเธน เอเกนํายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
วิญญาณขันธ์ มนํายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารขันธ์ บางส่วน
คือ ทิกฺกุจฺจเจตสิก ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ ทิกฺกุจฺจเจตสิก เวทนาเจตสิก
สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนํายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐
โอพาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
นิพพาน

๖๒. ปรามาสปรามัญฺจรูปทนิทเทส

ปุจฉา ปรามาเสหิ เจว ปรามญฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา
อายตฺนสงฺคเหฺน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ
กตฺติหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ปรามาสปรามัญฺจทฺตรมฺ เพลานํ แสดงเหมือนกับ ปรามาสพทนิทเทส คงเปลี่ยนแปลง
ชื่อเท่านั้น

๖๓. อุปาทานปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน สงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหฺน
สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหฺน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

อุปาทานทฺตรมฺ เพลานํ นํบสงฺเคระหํ สํขารขันธ์เจตสิก ๔๘ (เวณฺโลภะ ทิกฺกุจฺจ) โดຍ
ความเป็นสังขารขันธ์ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้

ประกอบกับชั้น์ आयตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังฆารชฺนฺ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์ วิญญาณชั้น์ มนายตนะ ๑ วิญญาณชาติ ๗ และประกอบกับสังฆารชฺนฺ์ บางส่วน คือ โลกเจตสิก ทิฏฐิเจตสิก รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ โลกเจตสิก ทิฏฐิเจตสิก เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา?
สังฆารชฺนฺ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น์ आयตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
สังฆารชฺนฺ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกชาติ ๑๐ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖๔. อุปาทานอุปาทานียปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานียเอหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหเน สงฺคหิตา
อายตนสงฺคเหเน สงฺคหิตา ชาติฺสงฺคเหเน สงฺคหิตา เต ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
อุปาทานอุปาทานียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อุปาทานปทนิทเทส คงเปลี่ยน
แต่ชื่อเท่านั้น

๖๕. อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทาเนหิ เจว อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหเน
สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน สงฺคหิตา ชาติฺสงฺคเหเน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ
ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังฆารชฺนฺ์เจตสิก ๔๘
(เว้นโลภะ, ทิฏฐิที่ในทิวฏฐิตสัมปยุตตจิต ๔) โดยความเป็นสังฆารชฺนฺ์ รัมมายตนะ
รัมมชาติ ได้ สังฆารชฺนฺ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น์ आयตนะ ชาติ
ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน
ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.
สังฆารชฺนฺ์เจตสิก ๔๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์
วิญญาณชั้น์ มนายตนะ ๑ วิญญาณชาติ ๗ และประกอบกับสังฆารชฺนฺ์ บางส่วน
คือ โลภะ, ทิฏฐิที่ในทิวฏฐิตสัมปยุตตจิต ๔ รัมมายตนะ รัมมชาติ บางส่วน คือ

โลภะ, ทิฏฐิที่ในทิวฏฐิตสัมปยุตตจิต ๔ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา	เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา? สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
วิสัชนา	เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา. สังขารขันธ์เจตสิก ๔๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอพาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖๖. กิเลสปทนิทเทส

ปุจฉา	กิเลสเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? กิเลสธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๐ (เว้นกิเลสองค์ธรรม ๑๐) โดยความเป็นสังขารขันธ์ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ ได้ สังขารขันธ์เจตสิก ๔๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
วิสัชนา	เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา. สังขารขันธ์เจตสิก ๔๐ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญูณขันธ์ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗ และประกอบด้วยสังขารขันธ์ บางส่วน คือ กิเลสองค์ธรรม ๑๐ ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ กิเลสองค์ธรรม ๑๐ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก
ปุจฉา	เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา? สังขารขันธ์เจตสิก ๔๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
วิสัชนา	เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา. สังขารขันธ์เจตสิก ๔๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอพาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖๗. กิเลสสังกิเลสิปทนิทเทส

ปุจฉา	กิเลสเหติ เจว สงฺกิเลสึเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหน สงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน สงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน สงฺคหิตา เต ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา? กิเลสสังกิเลสิปทนิทเทส เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ กิเลสปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ เท่านั้น
-------	---

๖๘. กิเลสสังกิลิฏฐูปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสเหติ เจว สงกิลิฏฐเจติ จ ฐมเมหิ เย ฐมมา ขนุสสงคเหเน สงคหิตา
 आयदनसंगकहेन संगकहिता षादुसंगकहेन संगकहिता ते ฐममा गतीहि खनुवेहि
 गतीहायतनेहि गतीहि षादुहि समप्युदता?

กิเลสสังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๐ (เว้นกิเลสองค์ธรรม
 ๑๐) โดยความเป็นสังขารชั้น ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๐
 เหล่านี้ ประกอบกับชั้น आयตนะ ชาติ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ฐมมา तीहि खनुवेहि ऐकेनायतनेन सदुत्ति षादुहि समप्युदता ऐकेन
 खनुवेन ऐकेनायतनेन ऐकाय षादुया गेहिजि समप्युदता.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๐ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น
 วิญญาณชั้น มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และประกอบกับสังขารชั้น บางส่วน
 คือ กิเลสองค์ธรรม ๑๐ ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ กิเลสองค์ธรรม ๑๐
 เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก

ปุจฉา กิเลสเหति เจव संगिलिठुजेति ज षममेहि ये षममा खनुसंगकहेन संगकहिता
 आयदनसंगकहेन संगकहिता षादुसंगकहेन संगकहिता ते षममा गतीहि खनुवेहि
 गतीहायतनेहि गतीहि षादुहि विप्युदता?

กิเลสสังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ สังขารชั้นเจตสิก ๔๐ (เว้นกิเลสองค์ธรรม
 ๑๐) โดยความเป็นสังขารชั้น ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ ได้ สังขารชั้นเจตสิก ๔๐
 เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น आयตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัชนา เต षममा ऐकेन खनुवेन तसहायतनेहि तसहि षादुहि विप्युदता

ऐकेनायतनेन ऐकाय षादुया गेहिजि विप्युदता.

สังขารชั้นเจตสิก ๔๐ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับ รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป
 นิพพาน

๖๙. กิเลสกิเลสสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสเหति เจव गिเลสसमप्युदतेहि ज षममेहि ये षममा खनुसंगकहेन
 संगकहिता आयदनसंगकहेन संगकहिता षादुसंगकहेन संगकहिता ते षममा गतीहि
 खनुवेहि गतीहायतनेहि गतीहि षादुहि समप्युदता?

กิเลสกิเลสสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ กิเลสสังกิลิฏฐูปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

จบเอกาทสมนยนิทเทส

๑๒. ทวาทสมนยสมปยุตเตนสงคหิตาสงคหิตปทนิตุเทศ

คาถาแสดงบทที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงในทวาทสมนยนิทเทศ

๑. อรูปกขนุธา จตตารโ	มนายตนะเมว จ
วิญญาณธาตุโย สดต	เทว สจจา จุทฺทสินุทริยา ฯ
๒. ปจฺจเย ทวาทส ปทา	ตโต อุปริ โสฬส
ติเกสุ อฏฺจ โคจฺจเก	เตจตตาลีสเมว จ
๓. มหนฺตรทุเก สดต	ปทา ปิฏฺฐิจุเกสุ จ
ทวาทสมนยสุเสเต	นิตุเทศ สงคหิ คตา ฯ

บทที่สงเคราะห์เข้าในทวาทสมนยนิทเทศ นี้ มี ๑๒๐ บท คือ

๑. นามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ สัจจะ ๒ คือ สมุทยสัจจะ มรรคสัจจะ อินทริย์ ๑๔ มีมโนทริย์ เป็นต้น จนถึง อัญญาตาวินทริย์ เป็นที่สุด
๒. ในปฏิจจสมุปบาท ๑๒ บท ได้แก่ อวิชชา สังขาร วิญญาณ ผัสสะ เวทนา ตัณหา อุปาทาน กัมมภาวะ โสกะ ทุกข์ โทมนัสสะ อุปายาสะ
บทที่ต่อจากปฏิจจสมุปบาทไปอีก ๑๖ บท มีสติปัฏฐาน เป็นต้น จนถึงมนสิการ เป็นที่สุด
ในติกะ ๘ บท คือ เวทนาติกะ ๓ บท สวิตักกติกะ ๒ บท คือ ปฐมบท และ ทุติยบท ปีติติกะ ๓ บท ในโคจจก ๔๓ บท ซึ่งมีสัมปยุตตรวม
๓. ในมหันตรทุกมี ๗ บท คือ จิตตปท เจตสิกปท จิตตสัมปยุตตปท จิตตสังสัฏฐูปท จิตตสังสัฏฐุสมุฏฐานปท จิตตสังสัฏฐุสมุฏฐานสหุปท จิตตสังสัฏฐุสมุฏฐานานุปริวัตติปท
ในปฏิฐิติทุก มี ๖ บท คือ สวิตักกปท สวิจารปท สปัปีติกปท ปีติสหคตปท สุขสหคตปท อุเปกขาสหคตปท

เมื่อพระองค์ทรงแสดงเอกาทสมนยนิทเทศจบลงแล้ว ทรงแสดงทวาทสมนยนิทเทศ ต่อไป

บทที่ทรงแสดงในทวาทสมนยนิทเทศนี้ เป็นบทที่มีสัมปยุตตรวม

ทวาทสมนยนิทเทศ มี ๒ อย่าง คือ ๑. อัพกันตรมาติกานิทเทศ ๒. พาหิรมาติกานิทเทศ
อัพกันตรมาติกานิทเทศ มี ๕๖ นิตเทศ พาหิรมาติกานิทเทศ มี ๖๔ นิตเทศ คือ

๑. เวทนากขันธนิตเทศ

- ปุจจา เวทนากขนุเธน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนุเธหิ กตฺตี-
 หายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา ?
 เวทนากขันธํ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนา) ได้ จิต ๘๘
 เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนุเธหิ ทฺวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตุหิ สงคหิตา.

จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น สังขารชั้น วิตถุลชั้น ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๘ คือ วิตถุลชาติ ๗ ฐัมมชาติ ๑

- ปุจฉา เวทนามขุเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺุเธหิ กตฺติ-
 หายตเนหิ กตฺติ ชาติหิ อสงฺคหิตา ?
 เวทนามขุเนน นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑
 เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ทฺวี่หิ ขนฺุเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น
 เวทนามขุเนน โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกชาติ ๑๐

๒. สัญญาภวณิเทศ

- ปุจฉา สญฺญากขุเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺุเธหิ กตฺติ-
 หายตเนหิ กตฺติ ชาติหิ สงฺคหิตา ?
 สัญญาชั้น นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นสัญญา) ได้ จิต ๘๘
 เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๒ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ ทฺวี่หายตเนหิ อฏฺฐหิ ชาติหิ สงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ เวทนามขุเนน สังขารชั้น
 วิตถุลชั้น ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๘ คือ วิตถุลชาติ ๗ ฐัมมชาติ ๑
- ปุจฉา สญฺญากขุเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺุเธหิ กตฺติ-
 หายตเนหิ กตฺติ ชาติหิ อสงฺคหิตา ?
 สัญญาชั้น นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นสัญญา) ได้ จิต ๘๘
 เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ทฺวี่หิ ขนฺุเธหิ ทสหายตเนหิ ทสหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น
 สัญญาชั้น โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกชาติ ๑๐

๓. สังขารภวณิเทศ

- ปุจฉา สงฺขารกขุเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺุเธหิ กตฺติ-
 หายตเนหิ กตฺติ ชาติหิ สงฺคหิตา ?
 สังขารชั้น นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก ได้ จิต ๘๘
 เวทนาเจตสิก สัญญาเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๒ ชาติ
 เท่าไร ?

- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ ทฺุวิหายนฺเหหิ อฏฺุจฺหิ ธาตุหิ สงฺคฺหิตา.
จิต ๘๘ เวทนาเจตสิก สัณฺุญาเจตสิก เหล่านี้ นับสงฺคฺระหฺ์ได้ดว้ยขัณฺ์ ๓ คือ
เวทนาขัณฺ์ สัณฺุญาขัณฺ์ วิญฺุญาณขัณฺ์ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐมฺมายตนะ
ธาตุ ๘ คือ วิญฺุญาณธาตุ ๗ ฐมฺมธาตุ ๑
- ปจฺฉา สงฺขารกฺุขนฺุเรณฺเ ย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ
กตฺตีหายนฺเหหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคฺหิตา?
สังฺขารขัณฺ์ นี้ ปรกอบกัับ จิต ๘๘ เวทนาเจตสิก สัณฺุญาเจตสิก ได้ จิต ๘๘
เวทนาเจตสิก สัณฺุญาเจตสิก เหล่านี้ นับสงฺคฺระหฺ์ไม่ได้ดว้ยขัณฺ์ อายุตนะ ธาตุ
เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ทฺุวิหิ ขนฺุเรหิ ทสฺหายนฺเหหิ ทสฺหิ ธาตุหิ อสงฺคฺหิตา.
จิต ๘๘ เวทนาเจตสิก สัณฺุญาเจตสิก เหล่านี้ นับสงฺคฺระหฺ์ไม่ได้ดว้ยขัณฺ์ ๒ คือ
รูปขัณฺ์ สังฺขารขัณฺ์ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐

๔. วิญฺุญาณกฺุขนฺุณิทเทส

- ปจฺฉา วิญฺุญาณกฺุขนฺุเรณฺเ ย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตี-
หายนฺเหหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคฺหิตา?
วิญฺุญาณขัณฺ์ นี้ ปรกอบกัับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับ
สงฺคฺระหฺ์ได้ดว้ยขัณฺ์ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายนฺเเนนฺเ เอกาย ธาตุยา สงฺคฺหิตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงฺคฺระหฺ์ได้ดว้ยขัณฺ์ ๓ คือ เวทนาขัณฺ์ สัณฺุญาขัณฺ์
สังฺขารขัณฺ์ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาตุ
- ปจฺฉา วิญฺุญาณกฺุขนฺุเรณฺเ ย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตี-
หายนฺเหหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคฺหิตา?
วิญฺุญาณขัณฺ์ นี้ ปรกอบกัับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับ
สงฺคฺระหฺ์ไม่ได้ดว้ยขัณฺ์ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ทฺุวิหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสฺหายนฺเหหิ สดฺุตรสฺหิ ธาตุหิ อสงฺคฺหิตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงฺคฺระหฺ์ไม่ได้ดว้ยขัณฺ์ ๒ คือ รูปขัณฺ์ วิญฺุญาณขัณฺ์
อายุตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐
วิญฺุญาณธาตุ ๗

๕. มนายตนะกฺุขนฺุณิทเทส

- ปจฺฉา มนายตนะนฺเ ย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายนฺเหหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคฺหิตา?
มนายตนะ นี้ ปรกอบกัับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับ

สงเคราะห์ได้ด้วยชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา สงฺคหิตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์
สังขารชั้น์ ฐัมมายตนะ ฐัมมชาติ

ปุจจา มนายตเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตีหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา?
มนายตนะ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับ
สงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สดฺตรสหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น์ ๒ คือ รูปชั้น์ วิญญาณชั้น์
อายตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐
วิญญาณชาติ ๗

๖. จักขุวิญญาณชาติฺนิตทเส

ปุจจา จักขุวิญญาณชาติฺยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา?
จักขุวิญญาณชาติ นี้ ประกอบกับ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ ได้ สัพพจิตต-
สาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์
สังขารชั้น์ ฐัมมายตนะ ฐัมมชาติ

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา สงฺคหิตา.
สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์
สัญญาชั้น์ สังขารชั้น์ ฐัมมายตนะ ฐัมมชาติ

ปุจจา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา?
สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น์ ๒ คือ รูปชั้น์
วิญญาณชั้น์ อายตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ
โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

วิสัยชา เต ธมฺมา ทฺวีหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สดฺตรสหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.
สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น์ ๒ คือ รูปชั้น์
วิญญาณชั้น์ อายตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ
โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๗. โสตวิญญาณชาติฺนิตทเส

ปุจจา โสตวิญญาณชาติฺยา เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา?
โสตวิญญาณชาติ นี้ ประกอบกับ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ ได้ สัพพจิตต-
สาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น์ ๓ คือ เวทนาชั้น์ สัญญาชั้น์
สังขารชั้น์ ฐัมมายตนะ ฐัมมชาติ

- วิสัยชา เต ฐมา ตีหิ ขนุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงคหิตา.
สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น
สัญญาชั้น สังขารชั้น ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ
- ปุจฉา เต ฐมา กตีหิ ขนุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา?
สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ อายุตนะ ธาตุ
เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ฐมา ทวีหิ ขนุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตตรสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น
วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ
โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗
- (๘) ฆานวิญญาณธาตุนิทเทส (๙) ชิวหาวิญญาณธาตุนิทเทส (๑๐) กายวิญญาณธาตุนิทเทส
ทั้ง ๓ นี้ แสดงเหมือนกับ โสตวิญญาณธาตุนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑. มโนธาตุนิทเทส

- ปุจฉา มโนธาตุยา เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กตีหิ ขนุเรหิ กตีหายตเนหิ
กตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา?
มโนธาตุ นี้ ประกอบกับ อัญญสมานเจตสิก ๑๐ (เวณวิริยะ, เปติ, ฉันทะ) ได้
อัญญสมานเจตสิก ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ฐมา ตีหิ ขนุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงคหิตา.
อัญญสมานเจตสิก ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น
สัญญาชั้น สังขารชั้น ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ
- ปุจฉา เต ฐมา กตีหิ ขนุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา?
อัญญสมานเจตสิก ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ฐมา ทวีหิ ขนุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตตรสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
อัญญสมานเจตสิก ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น
วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ
โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๑๒. มโนวิญญาณธาตุนิทเทส

- ปุจฉา มโนวิญญาณธาตุยา เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กตีหิ ขนุเรหิ กตีหายต-
เนหิ กตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา?
มโนวิญญาณธาตุ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้
นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ฐมา ตีหิ ขนุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงคหิตา.

- เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัมมชารชั้น สัมมาตนะ สัมมชาร
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาตฺตฺหิ อสงฺคฺหิตา?
- วิสัชนา เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- ปุจฉา เต ธมฺมา ทฺวฺหิ ขนฺธเหติ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตฺรสหิ ชาตฺตฺหิ อสงฺคฺหิตา.
- วิสัชนา เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๑๓. สมุทฺยสัจจนิทเทส

- ปุจฉา สมุทฺยสจฺเจน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาตฺตฺหิ สงฺคฺหิตา?
- วิสัชนา สมุทฺยสจฺจะ นี้ ประกอบกับ โลภมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ (เวทนา) ได้ โลภมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- ปุจฉา เต ธมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺธเหติ ทฺวฺหิหายตเนหิ ทฺวฺหิ ชาตฺตฺหิ สงฺคฺหิตา.
- วิสัชนา โลภมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ สัมมาตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ สัมมชาร
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาตฺตฺหิ อสงฺคฺหิตา?
- วิสัชนา โลภมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- ปุจฉา เต ธมฺมา เอกเณ ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ชาตฺตฺหิ อสงฺคฺหิตา.
- วิสัชนา โลภมูลจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวทนาวิญญาณชาติ)

๑๔. มัคคสัจจนิทเทส

- ปุจฉา มคฺคสจฺเจน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาตฺตฺหิ สงฺคฺหิตา?
- วิสัชนา มรรคสจฺจะ นี้ ประกอบกับ มรรคจิต ๔ เจตสิก ๒๘ (เวทนา) ได้ มรรคจิต ๔ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- ปุจฉา เต ธมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺธเหติ ทฺวฺหิหายตเนหิ ทฺวฺหิ ชาตฺตฺหิ สงฺคฺหิตา.
- วิสัชนา มรรคจิต ๔ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ สัมมาตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ สัมมชาร
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาตฺตฺหิ อสงฺคฺหิตา?
- วิสัชนา มรรคจิต ๔ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- ปุจฉา เต ธมฺมา เอกเณ ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ชาตฺตฺหิ อสงฺคฺหิตา.

มรรคจิต ๔ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ)

๑๕. มนินทริยนิทเทศ

- ปัจจุบัน มนินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาติฺหิ สงฺคหิตา?
 มนินทริยํ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๑ อายุตนะ ชาติ ๓ ไทไร ?
- วิสัยนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ เอกเณหายตเนน เอกาย ชาติฺยา สงฺคหิตา.
 เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น ๓ สัญญาชั้น ๓ สังขารชั้น ๓ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมชาติ
- ปัจจุบัน มนินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา?
 มนินทริยํ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๑ อายุตนะ ชาติ ๓ ไทไร ?
- วิสัยนา เต ธมฺมา ทฺวี่หิ ขนฺธเหติ เอกาทสหายตเนหิ สดฺตรสหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.
 เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น ๒ วิญญาณชั้น ๒ อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๑๖. สุขินทริยนิทเทศ

- ปัจจุบัน สุขินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาติฺหิ สงฺคหิตา?
 สุขินทริยํ นี้ ประกอบกับ สุขสหคตกายวิญญานจิต ๑ สัพพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ (เวณเวทนา) ได้ สุขสหคตกายวิญญานจิต ๑ สัพพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๑ อายุตนะ ชาติ ๓ ไทไร ?
- วิสัยนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ ทฺวี่หายตเนหิ ทฺวี่หิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา.
 สุขสหคตกายวิญญานจิต ๑ สัพพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น ๓ สังขารชั้น ๓ วิญญาณชั้น ๓ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ๒ ฐมฺมายตนะ ๒ ชาติ ๒ คือ กายวิญญานชาติ ๒ ฐมฺมชาติ
- ปัจจุบัน เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา?
 สุขสหคตกายวิญญานจิต ๑ สัพพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๑ อายุตนะ ชาติ ๓ ไทไร ?
- วิสัยนา เต ธมฺมา ทฺวี่หิ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.

สุขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์
ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ
โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณกายวิญญาณชาติ)

๑๗. ทุกขินทริยนิทเทส

ปุจฉา ทุกขินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตี ชาติฺหิ สงฺคหิตา?

ทุกขินทริยํ นี้ ประกอบกับ ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖
(เวณเวทนา) ได้ ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ เหล่านี้
นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๒ อายุตนะ ชาติ เทาไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา.

ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้
ด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ
ธัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ กายวิญญาณชาติ ธัมมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ชาติฺหิ อสงฺคหิตา?

ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์
ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เทาไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ทฺวิหิ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.

ทุกขสหคตกายวิญญาณจิต ๑ สัพพจิตตสาธารณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์
ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ
โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณกายวิญญาณชาติ)

๑๘. โสมนัสสินทริยนิทเทส

ปุจฉา โสมนัสสินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺตี-
หายตเนหิ กตฺตี ชาติฺหิ สงฺคหิตา?

โสมนัสสินทริยํ นี้ ประกอบกับ โสมนัสสสหคตจิต ๖๒ เจตสิก ๔๖ (เวณเวทนา) ได้
โสมนัสสสหคตจิต ๖๒ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ
ชาติ เทาไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา.

โสมนัสสสหคตจิต ๖๒ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ
สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ธัมมายตนะ
ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ ธัมมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ชาติฺหิ อสงฺคหิตา?

โสมนัสสสหคตจิต ๖๒ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ

อุเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น ๒ อายุตนะ
ธาตุ เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา ทฺวิหิ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ เอกาทสสิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.

อุเบกขาสหคตจิต ๕๕ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น ๒ คือ
รูปขั้น เวทนาขั้น โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๑ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐
กายวิญญาณธาตุ ๑

๒๑. สัทธินทรียนิกเทศ

ปุจฉา

สทฺธินฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ
กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?

สัทธินทรีย์ นี้ ประกอบกับ โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ (วันสัทธา) ได้ โสภณจิต
๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.

โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขั้น ๔ อายุตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?

โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น อายุตนะ ธาตุ
เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสสิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.

โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขั้น ๑ โอฬาริกายตนะ
๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (วันมโนวิญญาณธาตุ)

๒๒. วิริยนทรียนิกเทศ

ปุจฉา

วิริยฺนฺทฺริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ
กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?

วิริยนทรีย์ นี้ ประกอบกับ จิต ๗๓ เจตสิก ๕๑ (วันวิริยะ) ได้ จิต ๗๓ เจตสิก ๕๑
เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.

จิต ๗๓ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขั้น ๔ อายุตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?

จิต ๗๓ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัย

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสสิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.

จิต ๗๓ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐

ธาตุ ๑๖ คือ โอพาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๒๓. สตินทริยนิทเทส

- ปุจฉา สตินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 สตินทริยํ นี้ ประกอบกับ โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ (เว้นสติ) ได้ โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๕ อายุตนะ ๓๓ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ ทฺวี่หายตเนหิ ทฺวี่หิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
 โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๕ อายุตนะ ๓๓ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 โสภณจิต ๕๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอพาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๒๔. สมาธินทริยนิทเทส

- ปุจฉา สมาธินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 สมาธินทริยํ นี้ ประกอบกับ จิต ๗๒ เจตสิก ๕๐ (เว้นเอกัคคตา, วิจิกิจฉา) ได้ จิต ๗๒ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๕ อายุตนะ ๓๓ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ ทฺวี่หายตเนหิ ทฺวี่หิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 จิต ๗๒ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
 จิต ๗๒ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๕ อายุตนะ ๓๓ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 จิต ๗๒ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอพาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอพาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๒๕. ปัญฺุณินทริยนิทเทส

- ปุจฉา ปญฺุณินทริเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?

ปัญญินทรีย์ นี้ ประกอบกับ โลกียติเหตุกจิต ๓๙ เจตสิก ๓๗ (เว้นปัญญา) ได้ โลกียติเหตุกจิต ๓๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติเท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ชาติหิ สงฺคหิตา.
 โลกียติเหตุกจิต ๓๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ ฐมมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา ?
 โลกียติเหตุกจิต ๓๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติเท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
 โลกียติเหตุกจิต ๓๙ เจตสิก ๓๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ)

๒๖. อนัญญาตัญญูสสามิตินทรียนิกเทศ

ปุจฉา อนญญาตญญูสสามิตินทรียน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สงฺคหิตา ?
 อนัญญาตัญญูสสามิตินทรีย นี้ ประกอบกับ โสดาปัตติมรรคจิต ๑ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา) ได้ โสดาปัตติมรรคจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ชาติหิ สงฺคหิตา.
 โสดาปัตติมรรคจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ ฐมมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา ?
 โสดาปัตติมรรคจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
 โสดาปัตติมรรคจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ)

๒๗. อัญญินทรียนิกเทศ

ปุจฉา อัญญินทรียน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สงฺคหิตา ?
 อัญญินทรีย นี้ ประกอบกับ มรรคจิตเบื้องบน ๓ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา) ได้ มรรคจิตเบื้องบน ๓ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้

- นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๒ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
มรรคจิตเบื้องบน ๓ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย
นามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ
ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
มรรคจิตเบื้องบน ๓ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วย
ชั้น ๒ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
มรรคจิตเบื้องบน ๓ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วย
รูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖
(เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๒๘. อัญญาตาวิสุทธิเทส

- ปุจฉา อัญญาตาวิสุทธิเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาต-
เนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
อัญญาตาวิสุทธิ นี้ ประกอบด้วย อรหัตตผลจิต ๑ เจตสิก ๓๕ (เว้นปัญญา) ได้
อรหัตตผลจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๒ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
อรหัตตผลจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
อรหัตตผลจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ อายุตนะ ๓ ชาติ
เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
อรหัตตผลจิต ๑ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๒๙. อวิชชานิทเทส

- ปุจฉา อวิชฺชาเยน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
อวิชชา นี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๖ (เว้นโมหะ) ได้ อกุศลจิต ๑๒
เจตสิก ๒๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๒ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.

- อภุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ฐมฺมา กตฺถิ ขนฺุเรหิ กตฺถายตเนหิ กตฺถิ ชาติหิ อสงฺคหิตา?
- อภุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ
- วิสัชนา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
- อภุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๓๐. สังขารนิกเทศ

- ปุจฉา อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารเอหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺถิ ขนฺุเรหิ กตฺถายตเนหิ กตฺถิ ชาติหิ อสงฺคหิตา?
- สังขารที่เกิดขึ้นโดยอาศัยอวิชชาเป็นเหตุ นี้ ประกอบด้วย อภุศลจิต ๑๒ โลภียภุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา) ได้ อภุศลจิต ๑๒ โลภียภุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ
- วิสัชนา เต ฐมฺมา จตฺถิ ขนฺุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
- อภุศลจิต ๑๒ โลภียภุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ฐมฺมา กตฺถิ ขนฺุเรหิ กตฺถายตเนหิ กตฺถิ ชาติหิ อสงฺคหิตา?
- อภุศลจิต ๑๒ โลภียภุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ
- วิสัชนา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
- อภุศลจิต ๑๒ โลภียภุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๓๑. วิญญาณนิกเทศ

- ปุจฉา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺถิ ขนฺุเรหิ กตฺถายตเนหิ กตฺถิ ชาติหิ อสงฺคหิตา?
- วิญญาณที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสังขารเป็นเหตุ นี้ ประกอบด้วย เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ
- วิสัชนา เต ฐมฺมา ตฺถิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน เอกาย ชาติยา อสงฺคหิตา.
- เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาคขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาเณน เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺถิ ขนฺุเรหิ

กตียายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ สงฺคหิตา ?

วิสัยชานา วิญญาณที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสังขารเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๒ อายุตนะ ๓ ฐาตุ เท่าไร ?

เต ฐมฺมา ทฺวี่หิ ขนฺธเหหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา. เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๒ คือ รูปขันธ์ วิญญาณขันธ์ อายุตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ฐาตุ ๑๗ คือ โอปาริกฐาตุ ๑๐ วิญญาณฐาตุ ๗

๓๒. ผัสสนิทเทศ

ปจฺจนา สฬายตนปจฺจยา ผสฺสเนน เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺตี ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ สงฺคหิตา ?

ผัสสะที่เกิดขึ้นโดยอาศัยสฬายตนะเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้น ผัสสะ) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๒ อายุตนะ ๓ ฐาตุ เท่าไร ?

วิสัยชานา เต ฐมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺธเหหิ ทฺวี่หายตเนหิ อฏฺฐหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา. จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ๒ ฐมฺมายตนะ ๓ ฐาตุ ๘ คือ วิญญาณฐาตุ ๗ ฐมฺมฐาตุ ๑

ปจฺจนา เต ฐมฺมา กตฺตี ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ อสงฺคหิตา ?

จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๒ อายุตนะ ๓ ฐาตุ เท่าไร ?

วิสัยชานา เต ฐมฺมา เอกเนน ขนฺธเนน ทสหายตเนหิ ทสหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา. จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วย รูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกฐาตุ ๑๐

๓๓. เวทนานิทเทศ

ปจฺจนา ผสฺสปจฺจยา เวทนาย เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺตี ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ สงฺคหิตา ?

เวทนาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยผัสสะเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้น เวทนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๒ อายุตนะ ๓ ฐาตุ เท่าไร ?

วิสัยชานา เต ฐมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ ทฺวี่หายตเนหิ อฏฺฐหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา. จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ คือ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ วิญญาณขันธ์ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ๒ ฐมฺมายตนะ ๓ ฐาตุ ๘ คือ วิญญาณฐาตุ ๗ ฐมฺมฐาตุ ๑

ปจฺจนา เต ฐมฺมา กตฺตี ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ อสงฺคหิตา ?

จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๒ อายุตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ทวีติ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ ทสสิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.

จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๒ คือ รูปขันธ์ เวทนาขันธ์ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกชาติ ๑๐

๓๔. ตัณหานิทเทส

ปุจฉา เวทนาปุจฺจยา ตณฺหาเย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ สงฺคหิตา ?

ตัณหาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยเวทนาเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๑ (เว้นโลภะ) ได้ โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺธเหติ ทวีติหายตเนหิ ทวีติ ชาติหิ สงฺคหิตา.

โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญานชาติ ฐัมมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา ?

โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสสิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.

โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญานชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญานชาติ)

๓๕. อุปาทานนิทเทส

ปุจฉา ตณฺหาปุจฺจยา อุปาทานเณ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ สงฺคหิตา ?

อุปาทานที่เกิดขึ้นโดยอาศัยตัณหาเป็นเหตุ นี้ ประกอบกับ โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๐ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ) ได้ โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺธเหติ ทวีติหายตเนหิ ทวีติ ชาติหิ สงฺคหิตา.

โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญานชาติ ฐัมมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา ?

โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท้าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสสิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.

โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญานชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญานชาติ)

๓๕. กัมมภาวนิทเทศ

- ปัจจุบัน กัมมภาวน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ
กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
กัมมภาวะ นี้ ประกอบกับ อกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา)
ได้ อกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย
ชั้น ๓ อายตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
อกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔
อายตนะ ๒ คือ มนายตนะ ธรรมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ธรรมธาตุ
- ปัจจุบัน เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
อกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น
อายตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
อกุศลจิต ๑๒ โลภียกุศลจิต ๑๗ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑
โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๓๖. โสภณิทเทศ

- ปัจจุบัน โสภณ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ
กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
โสภณะ นี้ ประกอบกับ โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ (เว้นเวทนา) ได้ โทสมูลจิต ๒
เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น
สังขารชั้น วิญญาณชั้น ๓ อายตนะ ๒ คือ มนายตนะ ธรรมายตนะ ธาตุ ๒ คือ
มโนวิญญาณธาตุ ธรรมธาตุ
- ปัจจุบัน เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายตนะ ๓
ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยนา เต ธมฺมา ทฺวิหิ ขนฺุเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น
เวทนาชั้น โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖
(เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๓๗. ทุกขนิทเทศ

- ปุจฉา ทุกฺขเณ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สงฺคหิตา?
- ทุกฺขํ นี้ ประกอบกับ ทุกฺขสหคตกายวิญฺญาณจิต ๑ สัพฺพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ (เวณฺเวทนา) ได้ ทุกฺขสหคตกายวิญฺญาณจิต ๑ สัพฺพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ได้ด้วยขันฺธ ๓ อยาดนะ ๓ ชาติ เทาไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
ทุกฺขสหคตกายวิญฺญาณจิต ๑ สัพฺพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ได้ด้วยขันฺธ ๓ คือ สัณฺญาขันฺธ สัฆฺวารขันฺธ วิญฺญาณขันฺธ อยาดนะ ๒ คือ มนายาดนะ ฐัมมายาดนะ ชาติ ๒ คือ กายวิญฺญาณชาติ ฐัมมชาติ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
- ทุกฺขสหคตกายวิญฺญาณจิต ๑ สัพฺพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันฺธ ๓ อยาดนะ ๓ ชาติ เทาไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ทฺวิหิ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
ทุกฺขสหคตกายวิญฺญาณจิต ๑ สัพฺพจิตตสาธาณเจตสิก ๖ เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันฺธ ๒ คือ รูปขันฺธ เวทนาขันฺธ โอปาริกายาดนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญฺญาณชาติ ๖ (เวณฺกายวิญฺญาณชาติ)

๓๙. โทมนัสสนิทเทศ

- ปุจฉา โทมนสฺเสณ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สงฺคหิตา?
- โทมนสฺสํ นี้ ประกอบกับ โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ (เวณฺเวทนา) ได้ โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ได้ด้วยขันฺธ ๓ อยาดนะ ๓ ชาติ เทาไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ได้ด้วยขันฺธ ๓ คือ สัณฺญาขันฺธ สัฆฺวารขันฺธ วิญฺญาณขันฺธ อยาดนะ ๒ คือ มนายาดนะ ฐัมมายาดนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญฺญาณชาติ ฐัมมชาติ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
- โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันฺธ ๓ อยาดนะ ๓ ชาติ เทาไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ทฺวิหิ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
โทสมฺมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงฺเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันฺธ ๒ คือ รูปขันฺธ เวทนาขันฺธ โอปาริกายาดนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญฺญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญฺญาณชาติ)

๔๐. อุปายาสนิทเทศ

- ปุจฉา อุपायाเสน ये ऋमा सम्युत्तदा ते ऋमा गतीहि ขนุเธहि กตีหายตเนहि กตีहि ธาตุहि สงคหิตา?
 อุปายาสะ นี้ ประกอบกับ โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ (เว้นโทสะ) ได้ โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมา จตุหิ ขนุเธहि ทวีหายตเนहि ทวีหิ ธาตุหิ สงคหิตา.
 โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐมมธาตุ
- ปุจฉา เต ฐมา กตีหิ ขนุเธहि กตีหายตเนहि กตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา?
 โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมา เอเกน ขนุเธน ทสหายตเนहि โสพสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
 โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๔๑. สติปฏิฐานนิกเทศ

- ปุจฉา สติปฏิฐานเนน ये ऋमा सम्युत्तदा ते ऋमा गतीहि ขนุเธहि กตีหายตเนहि กตีहि ธาตุहि สงคหิตา?
 สติปฏิฐาน นี้ ประกอบกับ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๕ (เว้นสติ) ได้ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมา จตุหิ ขนุเธहि ทวีหายตเนहि ทวีหิ ธาตุหิ สงคหิตา.
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐมมธาตุ
- ปุจฉา เต ฐมา กตีหิ ขนุเธहि กตีหายตเนहि กตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา?
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมา เอเกน ขนุเธน ทสหายตเนहि โสพสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๔๒. สัมมปปธานนิกเทศ

- ปุจฉา สัมมปปธานเนน ये ऋमा सम्युत्तदा ते ऋमा गतीहि ขนุเธहि กตีหายตเนहि กตีहि ธาตุहि สงคหิตา?
 สัมมปปธาน นี้ ประกอบกับ มรรคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ (เว้นวิริยะ) ได้ มรรคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร?

- วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
มรรคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ आयตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
มรรคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ
เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
มรรคจิต ๔ เจตสิก ๓๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๔๓. อธิปาทนิกเทศ

- ปุจฉา อธิปาทนเณ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
อธิปาทน นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๓๓ (เว้นอธิปาทของค์ธรรม) ได้ เจตสิก ๓๓
เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์
สังขารขันธ์ ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ทฺวิหิ ขนฺธเหหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๒ คือ รูปขันธ์ วิญญาณขันธ์
อายตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐
วิญญาณธาตุ ๗

๔๔. ฌานนิกเทศ

- ปุจฉา ฌานเนน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
ฌาน นี้ ประกอบกับ ฌานจิต ๖๗ เจตสิก ๓๓ (เว้นองค์ฌาน ๕) ได้ ฌานจิต ๖๗
เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
ฌานจิต ๖๗ เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ คือ สัญญาขันธ์
สังขารขันธ์ วิญญาณขันธ์ आयตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ
มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
 ฌานจิต ๖๗ เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๖ อายุตนะ ๖
 เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ทฺวี่หิ ขนฺุเธหิ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 ฌานจิต ๖๗ เจตสิก ๓๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๖ คือ รูปขันธ์
 เวทนาขันธ์ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖
 (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๔๕. อัปป์มัญญาหนิทเทศ

ปุจฉา อปป์มัญญา ยะ ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ
 กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
 อัปป์มัญญา นี้ ประกอบกับ รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๑ (เว้นอัปป์มัญญาองค์ธรรม ๔)
 ได้ รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๖ อายุตนะ
 ๖ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตหิ ขนฺุเธหิ ทฺวี่หายตเนหิ ทฺวี่หิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒
 คือ มนายตนะ ธรรมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ธรรมธาตุ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
 รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๖ อายุตนะ ๖
 เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 รูปาวจรจิต ๑๕ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายต-
 นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๔๖. ปัญจินทรียหนิทเทศ

ปุจฉา ปญฺจหิ อินฺุทฺริเยหิ ยะ ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ
 กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
 ปัญจินทรีย นี้ ประกอบกับ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ (เว้นปัญจินทรียองค์ธรรม ๕)
 ได้ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๖ อายุตนะ
 ๖ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตหิ ขนฺุเธหิ ทฺวี่หายตเนหิ ทฺวี่หิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒
 คือ มนายตนะ ธรรมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ธรรมธาตุ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?

โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น อายตนะ ชาติ
เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขั้น ๑ โอปาริกายต-
นะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ)

๔๗. พลนิกเทศ

ปุจฉา ปญฺจหิ พลลลหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
พละ นี้ ประกอบกับ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ (เว้นพระองค์ธรรม ๕) ได้
โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขั้น อายตนะ ชาติ
เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเณหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขั้น ๔ อายตนะ ๒
คือ มนายตนะ ธรรมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ ธรรมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น อายตนะ ชาติ
เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๓๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขั้น ๑ โอปาริกายต-
นะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอปาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ)

๔๘. โพชฌงค์นิกเทศ

ปุจฉา สตุตฺตหิ โพชฌงฺคหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
โพชฌงค์ นี้ ประกอบกับ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ (เว้นโพชฌงค์องค์ธรรม ๘)
ได้ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขั้น อายตนะ
ชาติ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเณหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขั้น ๔ อายตนะ ๒
คือ มนายตนะ ธรรมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ ธรรมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเณหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น อายตนะ ชาติ
เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายต-
 นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๔๙. มัคคณิกเทศ

ปุจฉา อริเยน อฏฺฐงฺคิเกน มคฺเคน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ
 ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 มัคคะ นี้ ประกอบกับ โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ (เว้นองค์มรรค ๘) ได้
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๕ ายตนะ ธาตุ
 เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ ายตนะ ๒
 คือ มนายตนะ ฐมฺมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐมฺมธาตุ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๕ ายตนะ ธาตุ
 เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 โลกุตตรจิต ๘ เจตสิก ๒๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายต-
 นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๕๐. ผัสสนิกเทศ

ปุจฉา ผสฺเสน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ
 กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?

ผัสสะ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นผัสสะ) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑
 เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๕ ายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ อฏฺฐงฺคิเกน ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ ายตนะ ๒ คือ
 มนายตนะ ฐมฺมายตนะ ธาตุ ๘ คือ วิญญาณธาตุ ๗ ฐมฺมธาตุ ๑

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๕ ายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสฺหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 โอฬาริกธาตุ ๑๐

๕๑. เวทธานิกเทศ

- ปุจฉา เวทนาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
 เวทนา นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นเวทนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุ ต่ำไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ สัญญาชั้น สัขารชั้น วิญญาณชั้น ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๘ คือ วิญญาณชาติ ๗ ฐัมมชาติ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุ ต่ำไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ทฺวิหิ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกชาติ ๑๐

๕๒. สัญญาภิทเทศ

- ปุจฉา สญฺญาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
 สัญญา นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นสัญญา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุ ต่ำไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัขารชั้น วิญญาณชั้น ๒ คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๘ คือ วิญญาณชาติ ๗ ฐัมมชาติ ๑
- ปุจฉา สญฺญาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
 สัญญา นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นสัญญา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุ ต่ำไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ทฺวิหิ ขนฺธเหติ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น สัญญาชั้น โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกชาติ ๑๐

๕๓. เจตนาภิทเทศ

- ปุจฉา เจตนาย เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สงฺคหิตา ?

- เจตนา นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นเจตนา) ได้ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทวีหยาตเนหิ อฏฺฐหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามาขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ๓ ฌมมายตนะ ๓ ชาติ ๘ คือ วิญญาณชาติ ๗ ฌมมชาติ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกชาติ ๑๐

๕๔. จิตตนิทเทส

- ปุจฉา จิตฺเตน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
จิต นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ ฌมมายตนะ ๓ ชาติ
- ปุจฉา จิตฺเตน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
จิต นี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ทวีหิ ขนฺธเหหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปขันธ์ วิญญาณขันธ์ อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๕๕. อธิโมกขนิทเทส

- ปุจฉา อธิโมกฺเขน เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
อธิโมกข์ นี้ ประกอบกับ จิต ๗๘ เจตสิก ๕๐ (เว้นอธิโมกข์, วิจิกิจฉา) ได้ จิต ๗๘ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทวีหยาตเนหิ ตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.

- จิต ๗๘ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ
 มนายตนะ รั้มมายตนะ ชาติ ๓ คือ มโนชาติ มโนวิญญาณชาติ รั้มมชาติ
 ปุจฉา เต รัมมา กติหิ ขนุเธหิ กติหายตเนหิ กติหิ ชาติหิ อสงคหิตา?
 จิต ๗๘ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต รัมมา เอเกน ขนุเธน ทสหายตเนหิ ปณฺณรสีหิ ชาติหิ อสงคหิตา.
 จิต ๗๘ เจตสิก ๕๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 ชาติ ๑๕ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ ปัญจวิญญาณชาติ ๕

๕๖. มนสิการนิตเทศ

- ปุจฉา มนสิการน เย รัมมา สมฺปยุตฺตา เต รัมมา กติหิ ขนุเธหิ กติหายต-
 เนหิ กติหิ ชาติหิ สงคหิตา?
 มนสิการ นี้ ประกอบกับ จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ (เว้นมนสิการ) ได้ จิต ๘๘
 เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต รัมมา จตุหิ ขนุเธหิ ทวีหายตเนหิ อฏฺฐหิ ชาติหิ สงคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายุตนะ ๒ คือ
 มนายตนะ รั้มมายตนะ ชาติ ๘ คือ วิญญาณชาติ ๗ รั้มมชาติ ๑
 ปุจฉา เต รัมมา กติหิ ขนุเธหิ กติหายตเนหิ กติหิ ชาติหิ อสงคหิตา?
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต รัมมา เอเกน ขนุเธน ทสหายตเนหิ ทสสีหิ ชาติหิ อสงคหิตา.
 จิต ๘๘ เจตสิก ๕๑ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วย รูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐
 โอฬาริกชาติ ๑๐

๕๗. สุขายเวทนายสัมปยุตตปทนิเทศ

- ปุจฉา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ รัมเมหิ เย รัมมา สมฺปยุตฺตา เต รัมมา
 กติหิ ขนุเธหิ กติหายตเนหิ กติหิ ชาติหิ สงคหิตา?
 สุขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สุขเวทนา ได้ สุขเวทนา
 เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต รัมมา เอเกน ขนุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา สงคหิตา.
 สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยเวทนาขันธ์ ๑ รั้มมายตนะ ๑ รั้มมชาติ ๑
 ปุจฉา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ รัมเมหิ เย รัมมา สมฺปยุตฺตา เต รัมมา
 กติหิ ขนุเธหิ กติหายตเนหิ กติหิ ชาติหิ อสงคหิตา?
 สุขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สุขเวทนา ได้ สุขเวทนา
 เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต รัมมา จตุหิ ขนุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตรสีหิ ชาติหิ อสงคหิตา.

สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๕๘. ทุกขายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา ทุกขาย เวทนาย สัมปยุตเตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา สัมปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา ?
 ทุกขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ทุกขเวทนา ได้ ทุกขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา สงฺคหิตา.
 ทุกขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยเวทนาชั้น ๑ ธมฺมายตนะ ๑ ธมฺมชาติ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา ?
 ทุกขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺุหิ ขนฺุเรติ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.
 ทุกขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๕๙. อทุกขมสุขายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา อทุกขมสุขาย เวทนาย สัมปยุตเตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา สัมปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา ?
 อทุกขมสุขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุเบกขาเวทนา ได้ อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติฺยา สงฺคหิตา.
 อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยเวทนาชั้น ๑ ธมฺมายตนะ ๑ ธมฺมชาติ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา ?
 อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺุหิ ขนฺุเรติ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.
 อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๖๐. สวิตกกสวิจารปทนิทเทส

- ปุจฉา สวิตกกสวิจาเรหิ ธมฺเมติ เย ธมฺมา สัมปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ

ขุณหิ กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?

สวิตักกสวิจจารธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย วิตกเจตสิก วิจารเจตสิก ได้ วิตกเจตสิก
วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ธมฺมา เอเกน ขุณหเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
วิตกเจตสิก วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ รัมมายตนะ ๑
รัมมธาตุ ๑

ปุจฉา

เต ธมฺมา กติหิ ขุณหิ กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
วิตกเจตสิก วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ
เท่าไร?

วิสัยนา

เต ธมฺมา จตุหิ ขุณหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
วิตกเจตสิก วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น
เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐
มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๖๑. อวิตักกวิจจรมัตตปทนิทเทส

ปุจฉา

อวิตกุกวิจจรมตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กติหิ
ขุณหิ กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?

อวิตักกวิจจรมัตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย วิจารเจตสิก ได้ วิจารเจตสิก
เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ธมฺมา เอเกน ขุณหเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ รัมมายตนะ ๑ รัมมธาตุ ๑

ปุจฉา

เต ธมฺมา กติหิ ขุณหิ กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ธมฺมา จตุหิ ขุณหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น
สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๖๒. ปิติสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา

ปิติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กติหิ ขุณหิ
กติหายตเนหิ กติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?

ปิติสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ปิติเจตสิก ได้ ปิติเจตสิก เหล่านี้
นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยนา

เต ธมฺมา เอเกน ขุณหเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.

- ปฐิเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารขันธ์ ๑ รั้มมายตนะ ๑ รั้มมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต รั้มมา กตธีหิ ขนุเธหิ กตธีหายตเนหิ กตธีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา ?
- ปฐิเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๑ ายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต รั้มมา จตุหิ ขนุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตตรสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
- ปฐิเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์ เวทนาขันธ์ สััญญาขันธ์ วิญญูณขันธ์ ายตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญูณธาตุ ๗

๖๓. สุขสหคตปทนิทเทส

- ปุจฉา สุขสหคเตหิ รั้มเมหิ เย รั้มมา สมปุยุตตา เต รั้มมา กตธีหิ ขนุเธหิ กตธีหายตเนหิ กตธีหิ ธาตุหิ สงคหิตา ?
- สุขสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย สุขเวทนา ได้ สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๑ ายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต รั้มมา เอเกน ขนุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงคหิตา. สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยเวทนาขันธ์ ๑ รั้มมายตนะ ๑ รั้มมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต รั้มมา กตธีหิ ขนุเธหิ กตธีหายตเนหิ กตธีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา ?
- สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๑ ายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต รั้มมา จตุหิ ขนุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตตรสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา. สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์ สััญญาขันธ์ สังขารขันธ์ วิญญูณขันธ์ ายตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญูณธาตุ ๗

๖๔. อุเปกขาสหคตปทนิทเทส

- ปุจฉา อุเปกขาสหคเตหิ รั้มเมหิ เย รั้มมา สมปุยุตตา เต รั้มมา กตธีหิ ขนุเธหิ กตธีหายตเนหิ กตธีหิ ธาตุหิ สงคหิตา ?
- อุเปกขาสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุเปกขาเวทนา ได้ อุเปกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๑ ายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต รั้มมา เอเกน ขนุเธน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงคหิตา. อุเปกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย เวทนาขันธ์ ๑ รั้มมายตนะ ๑ รั้มมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต รั้มมา กตธีหิ ขนุเธหิ กตธีหายตเนหิ กตธีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา ?
- อุเปกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๑ ายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต รั้มมา จตุหิ ขนุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตตรสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา. อุเปกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์ สััญญาขันธ์

สังขารชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๖๕. เหตุปทนิทเทศ

- ปุจฉา เหตุติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ
กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
เหตุกรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ (เว้นเหตุ ๖) ได้ สเหตุก-
จิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ
เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
สเหตุกจิต ๗๑ เจตสิก ๔๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๖๖. เหตุสเหตุกปทนิทเทศ

- ปุจฉา เหตุติ เจว สเหตุเกหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติ
ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
เหตุสเหตุกกรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ (เว้นเหตุ ๖, วิจิกิจฉา)
ได้ สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ
ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหติ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ
เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๖๗. สเหตุกนเหตุปทนิทเทศ

- ปุจฉา สเหตุเกหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา? สเหตุกนเหตุกรรม เหล่านี้ ประกอบกับ เหตุ ๖ ได้ เหตุ ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา. เหตุ ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ ัมมายตนะ ๑ ัมมธาทู ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา? เหตุ ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา. เหตุ ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๖๘. เหตุเหตุสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา เหตุหิ เจว เหตุสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา? เหตุเหตุสัมปยุตตกรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ (เว้นเหตุ ๖ วิจิกิจฉา) ได้ สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา. สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายตนะ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ัมมธาทู
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา? สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา. สเหตุกจิต ๖๙ เจตสิก ๔๕ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๖๙. เหตุสัมปยุตตนเหตุปทนิทเทส

- ปุจฉา เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา? เหตุสัมปยุตตนเหตุกรรม เหล่านี้ ประกอบกับ เหตุ ๖ ได้ เหตุ ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

- วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ฐาตุยา สงคหิตา.
เหตุ ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ ฐมมายตนะ ๑ ฐมมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ อสงคหิตา?
เหตุ ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๑ อายุตนะ ฐาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ฐมา จตุหิ ขนุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ฐาตุหิ อสงคหิตา.
เหตุ ๖ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ฐาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๗๐. นเหตุสเหตุกปทนิทเทส

- ปุจฉา น เหตุหิ สเหตุเกหิ ฐมเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตีหิ
ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ สงคหิตา?
นเหตุสเหตุกกรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ เหตุสัมปยุตตนเหตุกปทนิทเทส คง
เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๑. อาสวปทนิทเทส

- ปุจฉา อาสเวหิ ฐมเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตีหิ ฐาตุหิ สงคหิตา?
อาสวกรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ, โมหะ)
ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๑ อายุตนะ
ฐาตุ เท่าไร?
- วิสัยชา เต ฐมา จตุหิ ขนุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ฐาตุหิ สงคหิตา.
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ฐาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐมมธาตุ
- ปุจฉา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ อสงคหิตา?
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๑ อายุตนะ ฐาตุ
เท่าไร?
- วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ฐาตุหิ อสงคหิตา.
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ฐาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๗๒. อาสวสาสวปทนิทเทส

- ปุจฉา อาสเวหิ เจว สาสเวหิ จ ฐมเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตีหิ
ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ สงคหิตา?

อาสวาสาวธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อาสวปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๓. อาสวอาสวสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา อาสเวหิ เจว อาสวสมปยุตเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา? อาสวอาสวสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ (เวณโลภะ, ทิฏฐิ, โมหะ) โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้นอายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา. โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ รัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ รัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา? โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้นอายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา. โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ)

๗๔. อาสวสัมปยุตตโนอาสวปทนิทเทส

- ปุจฉา อาสวสมปยุตเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา? อาสวสัมปยุตตโนอาสวธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อาสวองค์ธรรม ๓ ได้แก่ อาสวองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้นอายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา. อาสวองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ รัมมายตนะ ๑ รัมมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา? อาสวองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้นอายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา. อาสวองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๗๕. สัญญชนปทนิทเทส

- ปุจฉา สญฺโฆชเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ สงฺคหิตา? สัญญชนธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ (เว้นสัญญชนองค์-ธรรม ๘) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา. อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายตนะ ๒ คือ มนายตนะ รัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ รัมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ อสงฺคหิตา? อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา. อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายต-นะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๗๖. สัญญชนสัญญชนียปทนิทเทส

- ปุจฉา สญฺโฆชเนหิ เจว สญฺโฆชนียเยหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ สงฺคหิตา? สัญญชนสัญญชนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สัญญชนปทนิทเทส คง เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๗. สัญญชนสัญญชนสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา สญฺโฆชเนหิ เจว สญฺโฆชนสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ สงฺคหิตา? สัญญชนสัญญชนสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ วิจิกจนาสัมปยุตตจิต ๑ เจตสิก ๑๙ (เว้นสัญญชนองค์ธรรม ๘) ได้ โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ วิจิกจนาสัมปยุตตจิต ๑ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย ชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา. โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ วิจิกจนาสัมปยุตตจิต ๑ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับ สงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายตนะ ๒ คือ มนายตนะ รัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ รัมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตี ฐาตุหิ อสงฺคหิตา?

โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ วิจิกิจจาสัมปยุตตจิต ๑ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับ
สงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา.
โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ วิจิกิจจาสัมปยุตตจิต ๑ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับ
สงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐
วิญญาณชาติ ๖ (เวณฺมโนวิญญาณชาติ)

๗๘. สัณฺุโยชนสัมปยุตตโนสัณฺุโยชนปทนิทเทส

ปุจฉา สณฺุโยชนสมฺปยุตเตหิ เจว โน จ สณฺุโยชนเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา?
สัณฺุโยชนสัมปยุตตโนสัณฺุโยชนธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ สัณฺุโยชนองค์ธรรม ๘
ได้ สัณฺุโยชนองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ
เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ฐาตุยา สงฺคหิตา.
สัณฺุโยชนองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารขันธ์ ๑ ฐมฺมายตนะ ๑
ฐมฺมชาติ ๑

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา?
สัณฺุโยชนองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา.
สัณฺุโยชนองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์
เวทนาขันธ์ สัณฺุญาขันธ์ วิญญาณขันธ์ อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐
มนายตนะ ๑ ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๗๙. คัณฺุปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺุเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายต-
เนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา?

คัณฺุธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ (เวณฺคัณฺุ
องค์ธรรม ๓) ได้ โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ เหล่านี้ นับ
สงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ อายุตนะ ๓ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา.
โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔
อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐมฺมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ ฐมฺมชาติ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา?
โลกมุลจิต ๘ โทสมุลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์

อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ อสงคหิตา.
โลกมูลจิต ๘ โทสมูลจิต ๒ เจตสิก ๒๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑
โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือโอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ)

๘๐. คันถคันถนียปทนิทเทส

ปุจฉา คนุเถหิ เจว คนุถนียเอหิ จ ฐเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา
กตฺตีหิ ขนุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สงคหิตา?
คันถคันถนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ คันถปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๑. คันถคันถสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา คนุเถหิ เจว คนุถสมฺปยุตฺเตหิ จ ฐเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา
กตฺตีหิ ขนุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สงคหิตา?
คันถคันถสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙
(เวณโลภะ, ทิฏฐิ) ได้ ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์
ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัยชา เต ฐมา จตุหิ ขนุเณหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ชาติหิ สงคหิตา.
ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔
อายตนะ ๒ คือ มนายตนะ ฐมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ ฐมมชาติ

ปุจฉา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ อสงคหิตา?
ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ
ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ อสงคหิตา.
ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑
โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือโอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เวณมโนวิญญาณชาติ)

๘๒. คันถสัมปยุตตโนคันถปทนิทเทส

ปุจฉา คนุถสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ คนุเถหิ ฐเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา
เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สงคหิตา?
คันถสัมปยุตตโนคันถธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ คันถะองค์ธรรม ๓ ได้
คันถะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา สงคหิตา.
คันถะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารขันธ์ ๑ ฐมายตนะ ๑
ฐมมชาติ ๑

- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
คันถะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
คันถะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น์ ๔ คือ รูปชั้น์ เวทนาชั้น์
สัญญาชั้น์ วิญญาณชั้น์ आयตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๘๓. โอมปทนิทเทส

- ปุจฉา โอเมหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตี-
หายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
โอฆะธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ, โมหะ)
ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น์ आयตนะ
ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น์ ๔ आयตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น์ आयตนะ ธาตุ
เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอกเณ ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น์ ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๘๔. โอมโอฆนียปทนิทเทส

- ปุจฉา โอเมหิ เจว โอมนียะหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา
กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
โอฆโอฆนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ โอมปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๕. โอมโอฆสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา โอเมหิ เจว โอมสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต
ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
โอฆโอฆสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ โลกมุสลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ (เว้นโลภะ
ทิฏฐิ, โมหะ) ได้ โลกมุสลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย
ชั้น์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 โลภมฺมูลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ आयตนะ ๒
 คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
 โลภมฺมูลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 โลภมฺมูลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายต-
 นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๘๖. โอฆสัมปยุตตโนโอฆปทนิทเทส

ปุจฉา โอฆสมฺปยุตเตหิ เจว โน จ โอฆเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 โอฆสัมปยุตตโนโอฆธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ โอฆะองค์ธรรม ๓ ได้
 โอฆะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
 โอฆะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารขันธ์ ๑ ฐัมมายตนะ ๑ ฐัมมธาตุ ๑

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
 โอฆะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ เอกาทสหายตเนหิ สดฺตรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 โอฆะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์ เวทนาขันธ์
 สัญญาขันธ์ วิญญาณขันธ์ आयตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
 ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๘๗. โยคปทนิทเทส

ปุจฉา โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตี-
 หยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 โยคะธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ, โมหะ)
 ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ
 ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ आयตนะ ๒
 คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหยาตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
 อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ आयตนะ ธาตุ

เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๒๔ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ)

๘๘. โยคโยคนียปทนิทเทส

ปุจฉา โยเคหิ เจว โยคนิเยหิ จ ฐมาเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมา กตฺตีหิ
ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา?
โยคโยคนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ โยคปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๙. โยคโยคสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา โยเคหิ เจว โยคสมฺปยุตฺเตหิ จ ฐมาเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา เต
ฐมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา?
โยคโยคสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ (เวณโลภะ
ทัญญู, โมหะ) ได้ โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย
ขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา จตุหิ ขนุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงคหิตา.
โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔ อายตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐมมธาตุ

ปุจฉา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา?
โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เวณมโนวิญญาณธาตุ)

๙๐. โยคสัมปยุตตโนโยคปทนิทเทส

ปุจฉา โยคสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ฐมาเมหิ เย ฐมา สมฺปยุตฺตา
เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา?
โยคสัมปยุตตโนโยคธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โยคะองค์ธรรม ๓ ได้
โยคะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงคหิตา.
โยคะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารขันธ์ ๑ ฐมมายตนะ ๑ ฐมมธาตุ ๑

ปุจฉา เต ฐมา กตฺตีหิ ขนุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา?
โยคะองค์ธรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา จตุหิ ขนุเหหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตรสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
โยคะองคัทรรม ๓ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ ๔ คือ รูปขันธ เวทนาขันธ
สัญญาขันธ วิญญาณขันธ आयตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๙๑. นีวรณปทนิทเทส

ปุจฉา นีวรณเหหิ ฐเมเหหิ เย ฐมา สมปุยตุตา เต ฐมา กตีหิ ขนุเหหิ
กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา?
นีวรณทรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ (เว้นนีวรณองคัทรรม ๘)
ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ आयตนะ
ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ฐมา จตุหิ ขนุเหหิ ทวีหายตเนหิ ทวีหิ ธาตุหิ สงคหิตา.
อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ ๔ आयตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐมมธาตุ

ปุจฉา เต ฐมา กตีหิ ขนุเหหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา?
อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ आयตนะ ธาตุ
เท่าไร?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเหน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๙๒. นีวรณนีวรณนิยนิทเทส

ปุจฉา นีวรณเหหิ เจว นีวรณเยหิ จ ฐเมเหหิ เย ฐมา สมปุยตุตา เต ฐมา
กตีหิ ขนุเหหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา?
นีวรณนีวรณนิยทรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นีวรณปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
เท่านั้น

๙๓. นีวรณนีวรณสัมปุยตุตปทนิทเทส

ปุจฉา นีวรณเหหิ เจว นีวรณสมปุยตุเตหิ จ ฐเมเหหิ เย ฐมา สมปุยตุตา เต
ฐมา กตีหิ ขนุเหหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา?
นีวรณนีวรณสัมปุยตุตทรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นีวรณปทนิทเทส คง
เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๙๔. นีวรณสัมปุยตุตโนนีวรณปทนิทเทส

- ปุจฉา นีรวณสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ นีรวณเณหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา? นีรวณสมฺปยุตฺตโนนีรวณธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย นีรวณองค์ธรรม ๘ ได้ นีรวณองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุ ๓เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเณน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา. นีรวณองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ ฐัมมายตนะ ๑ ฐัมมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา? นีรวณองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุ ๓เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเณหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา. นีรวณองค์ธรรม ๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น ๓ เวทนามชั้น ๓ สัญญาชั้น ๓ วิญญาณชั้น ๓ อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนทายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๙๕. ปรามาสปทนิทเทส

- ปุจฉา ปรามาสเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา? ปรามาสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ทิฏฐิคตสมฺปยุตฺตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ (เว้นทิฏฐิ) ได้ ทิฏฐิคตสมฺปยุตฺตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุ ๓เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเณหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา. ทิฏฐิคตสมฺปยุตฺตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายุตนะ ๒ คือ มนทายตนะ ฐัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา? ทิฏฐิคตสมฺปยุตฺตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุ ๓เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเณน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา. ทิฏฐิคตสมฺปยุตฺตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือโอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๙๖. ปรามาสสมฺปยุตฺตปทนิทเทส

- ปุจฉา ปรามาสสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเณหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา? ปรามาสสมฺปยุตฺตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ทิฏฐิเจตสิก ได้ ทิฏฐิเจตสิก

- เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรณ เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา. ภิฏฺฐิเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ ธัมมายตนะ ๑ ธัมมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ฆนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตฺวหิ อสงฺคหิตา ? ภิฏฺฐิเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา จตฺตฺวหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตฺตฺรสนฺหิ ธาตฺวหิ อสงฺคหิตา. ภิฏฺฐิเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๙๗. ปรามาสปรัมภฏฐปทนิทเทส

- ปุจฉา ปรามาสเหหิ เจว ปรามภฺเจหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ฆนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตฺวหิ สงฺคหิตา ? ปรามาสปรัมภฏฐธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ภิฏฐิตตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ (เว้นภิฏฐิ) ได้ ภิฏฐิตตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา จตฺตฺวหิ ขนฺุเรหิ ทฺวี่หายตเนหิ ทฺวี่หิ ธาตฺวหิ สงฺคหิตา. ภิฏฐิตตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายตนะ ๒ คือ มนายตนะ ธัมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ธัมมธาตุ
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ฆนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตฺวหิ อสงฺคหิตา ? ภิฏฐิตตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรณ ทสหายตเนหิ โสฬสนฺหิ ธาตฺวหิ อสงฺคหิตา. ภิฏฐิตตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๙๘. อุปาทานปทนิทเทส

- ปุจฉา อุปาทานเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ฆนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตฺวหิ สงฺคหิตา ? อุปาทานธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ (เว้นโลกะ, ภิฏฐิ) ได้ โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา จตฺตฺวหิ ขนฺุเรหิ ทฺวี่หายตเนหิ ทฺวี่หิ ธาตฺวหิ สงฺคหิตา. โลกมุลจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายตนะ ๒

คือ มนายตนะ รั้มมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ รั้มธาตุ
 ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา ?
 โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๓ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?
 วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
 โลกมุขจิต ๘ เจตสิก ๒๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ
 ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๙๙. อุปาทานอุปาทานียปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานเนหิ เจว อุปาทานียเอหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต
 ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สงฺคหิตา ?
 อุปาทานอุปาทานียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อุปาทานปทนิทเทส คงเปลี่ยน
 แต่ชื่อเท่านั้น

๑๐๐. อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานเนหิ เจว อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ จ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต
 ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สงฺคหิตา ?
 อุปาทานอุปาทานสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔
 เจตสิก ๑๙ (เว้นโลภะ, ทิฏฐิ) ได้ ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้
 นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ อายุตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ชาติหิ สงฺคหิตา.
 ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขันธ์ ๔
 อายุตนะ ๒ คือ มนายตนะ รั้มมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ รั้มธาตุ

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา ?
 ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๓ อายุตนะ
 ชาติ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ชาติหิ อสงฺคหิตา.
 ทิฏฐิคตสัมปยุตตจิต ๔ เจตสิก ๑๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขันธ์ ๑
 โอฬาริกายตนะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๑๐๑. อุปาทานสัมปยุตตโนอุปาทานปทนิทเทส

ปุจฉา อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อุปาทานเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา
 เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สงฺคหิตา ?
 อุปาทานสัมปยุตตโนอุปาทานธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุปาทานองค์กรธรรม ๒
 ได้ อุปาทานองค์กรธรรม ๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๓ อายุตนะ ชาติ

เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเณ เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงคหิตา.
อุปาทานองค์ธรรม ๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ ฐมมายตนะ ๑
ฐมมธาตุ ๑

ปุจฉา เต ฐมา กตตีหิ ขนุเณหิ กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา ?
อุปาทานองค์ธรรม ๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๑ ยายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา จตุหิ ขนุเณหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตตรสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
อุปาทานองค์ธรรม ๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น
เวทนาชั้น สัญญาชั้น วิญญาณชั้น ยายตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐
มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๑๐๒. กิเลสปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสเหหิ ฐมเมหิ เย ฐมา สมุပ္ยุตฺตา เต ฐมา กตตีหิ ขนุเณหิ
กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา ?

กิเลสธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เว้นกิเลสองค์ธรรม ๑๐)
ได้ อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๑ ยายตนะ
ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา จตุหิ ขนุเณหิ ทวีหายตเนหิ ทวีหิ ธาตุหิ สงคหิตา.
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ ยายตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐมมายตนะ ธาตุ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐมมธาตุ

ปุจฉา เต ฐมา กตตีหิ ขนุเณหิ กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ อสงคหิตา ?
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๑ ยายตนะ ธาตุ
เท่าไร ?

วิสัยชา เต ฐมา เอเกน ขนุเณ ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ธาตุหิ อสงคหิตา.
อุกุสลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ธาตุ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๑๐๓. กิเลสสังกิเลสีกปทนิทเทส

ปุจฉา กิเลสเหหิ เจว สงกิเลสีกเหหิ จ ฐมเมหิ เย ฐมา สมุပ္ยุตฺตา เต ฐมา
กตตีหิ ขนุเณหิ กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ สงคหิตา ?

กิเลสสังกิเลสีกธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ กิเลสปทนิทเทส คงเปลี่ยนแปลงชื่อ
เท่านั้น

๑๐๔. กิเลสสังกิเลสีกฐปทนิทเทส

- ปัจจุบัน กิเลสเหติ เจว สงฺกิลิฏฺเฐติ จ ฐมฺเมติ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา?
กิเลสสังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เว้นกิเลสองค์-
ธรรม ๑๐) ได้ อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น
อายตนะ ชาติ เทาไร?
- วิสัยชา เต ฐมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺุเรหิ ทฺวิหายตเนหิ ทฺวิหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา.
อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามชั้น ๔ อายตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐมฺมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณชาติ ฐมฺมชาติ
- ปัจจุบัน เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา?
อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ชาติ
เทาไร ?
- วิสัยชา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสฺหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.
อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปชั้น ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๖ (เว้นมโนวิญญาณชาติ)

๑๐๕. สังกิลิฏฐโนกิเลสปทนิทเทส

- ปัจจุบัน สงฺกิลิฏฺเฐติ เจว โน จ กิเลสเหติ ฐมฺเมติ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา?
สังกิลิฏฐโนกิเลสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย กิเลสองค์ธรรม ๑๐ ได้ กิเลสองค์-
ธรรม ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เทาไร ?
- วิสัยชา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ชาติฺยา สงฺคหิตา.
กิเลสองค์ธรรม ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ ฐมฺมายตนะ ๑
ฐมฺมชาติ ๑
- ปัจจุบัน เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา?
กิเลสองค์ธรรม ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เทาไร ?
- วิสัยชา เต ฐมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สดฺตรสฺหิ ชาติฺหิ อสงฺคหิตา.
กิเลสองค์ธรรม ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น
สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกชาติ ๑๐ วิญญาณชาติ ๗

๑๐๖. กิเลสกิเลสสัมปยุตตนิทเทส

- ปัจจุบัน กิเลสเหติ เจว กิเลสสมฺปยุตฺเตหิ จ ฐมฺเมติ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ชาติฺหิ สงฺคหิตา?
กิเลสกิเลสสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ (เว้น

กิเลสองค์ธรรม ๑๐) ได้ อุกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย
ขั้น ๓ อายุตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ ทฺวิหยาตเนหิ ทฺวิหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา.

อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยนามขั้น ๔ อายุตนะ ๒
คือ มนายตนะ ฐัมมายตนะ ชาติ ๒ คือ มโนวิญญาณธาตุ ฐัมมธาตุ

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา?

อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น อายุตนะ ชาติ
เท่าไร?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ โสฬสหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา.

อกุศลจิต ๑๒ เจตสิก ๑๗ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยรูปขั้น ๑ โอฬาริกายต-
นะ ๑๐ ชาติ ๑๖ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นมโนวิญญาณธาตุ)

๑๐๗. กิเลสสัมปยุตตโนกิเลสปทนิทเทส

ปุจฉา

กิเลสสัมปยุตเตหิ เจว โน จ กิเลสหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต
ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา?

กิเลสสัมปยุตตโนกิเลสธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย กิเลสองค์ธรรม ๑๐ ได้
กิเลสองค์ธรรม ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนยาตเนน เอกาย ฐาตุยา สงฺคหิตา.

กิเลสองค์ธรรม ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารขั้น ๑ ฐัมมายตนะ ๑
ฐัมมธาตุ ๑

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหยาตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา?

กิเลสองค์ธรรม ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ฐาตุหิ อสงฺคหิตา.

กิเลสองค์ธรรม ๑๐ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขั้น ๔ คือ รูปขั้น เวทนาขั้น
สัญญาขั้น วิญญาณขั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ชาติ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๑๐๘. จิตตปทนิทเทส

ปุจฉา

จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ
กตฺติหยาตเนหิ กตฺตีหิ ฐาตุหิ สงฺคหิตา?

จิตตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับ
สงเคราะห์ได้ด้วยขั้น อายุตนะ ชาติ เท่าไร?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ เอเกนยาตเนน เอกาย ฐาตุยา สงฺคหิตา.

- เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น ฐัมมายตนะ ฐัมมธาตุ
- ปุจฉา จิตฺเตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหา-
ยตฺเตหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
- จิตตธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ เจตสิก ๕๒ ได้ เจตสิก ๕๒ เหล่านี้
นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมฺมา ทฺวึหิ ขนฺุเธหิ เอกาทสหายตฺเตหิ สดฺตรสฺสึ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
เจตสิก ๕๒ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ รูปชั้น วิญญาณชั้น
อายตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐
วิญญาณธาตุ ๗

๑๐๙. เจตสิกปทนิทเทส

- ปุจฉา เจตสิเกหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ
กตฺติหายตฺเตหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
- เจตสิกธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้ นับ
สงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๒ คือ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมฺมา เอกเณ ขนฺุเธเณ เอกนหายตฺเตเน สดฺตฺตึ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
จิต ๘๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยวิญญาณชั้น ๑ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
- ปุจฉา เจตสิเกหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหา-
ยตฺเตหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
- เจตสิกธรรม เหล่านี้ ประกอบกับ จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้ นับ
สงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๒ คือ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ เอกาทสหายตฺเตหิ เอกาทสสุ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
จิต ๘๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น สัญญา-
ชั้น สังขารชั้น อายตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ ฐัมมายตนะ ๑ ธาตุ ๑๑
คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ ฐัมมธาตุ ๑

๑๑๐. จิตตสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา จิตตสมฺปยุตฺเตหิ ฐมฺเมหิ เย ฐมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ฐมฺมา กตฺติหิ
ขนฺุเธหิ กตฺติหายตฺเตหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
- จิตตสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ เจตสิกปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
เท่านั้น

๑๑๑. จิตตสังสัฏฐูปทนิทเทส

ปุจฉา จิตตสังสัจจเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ
 กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 จิตตสังสัจจฐรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ เจตสิกปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
 เท่านั้น

๑๑๒. จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานปทนิทเทส

ปุจฉา จิตตสังสัจจฐสมุฏจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ
 ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานฐรรม เหล่านี้ ประกอบกับ จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้
 นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๖ อายุตนะ ๓ ธาตุ ๓ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน สตุตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 จิต ๘๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยวิญญาณขันธ์ ๑ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

ปุจฉา จิตตสังสัจจฐสมุฏจาเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ
 ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
 จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานฐรรม เหล่านี้ ประกอบกับ จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้
 นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๖ อายุตนะ ๓ ธาตุ ๓ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
 จิต ๘๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์ เวทนาขันธ์ สัญญา-
 ขันธ์ สังขารขันธ์ อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ รัมมายตนะ ๑ ธาตุ ๑๑
 คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ รัมมธาตุ ๑

๑๑๓. จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานสหุปทนิทเทส

ปุจฉา จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานสหุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ
 ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานสหุฐรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับจิตตสังสัจจฐสมุฏฐานปทนิทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑๔. จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานานุปริวตติปทนิทเทส

ปุจฉา จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานานุปริวตติหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา
 กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
 จิตตสังสัจจฐสมุฏฐานานุปริวตติฐรรม เหล่านี้ ประกอบกับ จิต ๘๙ ได้ จิต ๘๙
 เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ ๖ อายุตนะ ๓ ธาตุ ๓ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน สตุตฺติ ธาตุหิ สงฺคหิตา.
 จิต ๘๙ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยวิญญาณขันธ์ ๑ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗

- ปุจฉา จิตตสังสกุจสมุฏฐานานุปริวัตตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
จิตตสังสกุจสมุฏฐานานุปริวัตติธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย จิต ๘๘ ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ เอกาทสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
จิต ๘๘ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ อายตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ รัมมายตนะ ๑ ธาตุ ๑๑ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ รัมธาตุ ๑

๑๑๕. สวิตกกภทนิทเทส

- ปุจฉา สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
สวิตกกภทธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย วิตกเจตสิก ได้ วิตกเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
วิตกเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารขันธ์ ๑ รัมมายตนะ ๑ รัมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
วิตกเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
วิตกเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ วิญญาณขันธ์ อายตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑ ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๑๑๖. สวิจารปทนิทเทส

- ปุจฉา สวิจारेหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
สวิจารธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย วิจารเจตสิก ได้ วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารขันธ์ ๑ รัมมายตนะ ๑ รัมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเธหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
วิจารเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยขันธ์ ๔ คือ รูปขันธ์ เวทนาขันธ์

สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๑๑๗. สัปตติกปทนิทเทส

- ปุจฉา สัปตติเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ
กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
สัปตติกกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ปิติเจตสิก ได้ ปิติเจตสิก เหล่านี้
นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
ปิติเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ รัมมายตนะ ๑ รัมมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
ปิติเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
ปิติเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น
สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๑๑๘. ปิติสหคตปทนิทเทส

- ปุจฉา ปิติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ
กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?
ปิติสหคตกรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย ปิติเจตสิก ได้ ปิติเจตสิก เหล่านี้
นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
ปิติเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยสังขารชั้น ๑ รัมมายตนะ ๑ รัมมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา?
ปิติเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺตรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
ปิติเจตสิก เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น
สัญญาชั้น วิญญาณชั้น อายุตนะ ๑๑ คือ โอปาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอปาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๑๑๙. สุขสหคตปทนิทเทส

- ปุจฉา สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ
กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา?

- สุขสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย สุขเวทนา ได้ สุขเวทนา เหล่านี้
นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยเวทนาชั้น ๑ ธัมมายตนะ ๑ ธัมมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
สุขเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น ๓ สัญญาชั้น ๓
สังขารชั้น ๓ วิญญาณชั้น ๓ อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

๑๒๐. อุเบกขาสหคตปทนิทเทส

- ปุจฉา อุเบกขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา สมฺปยุตฺตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สงฺคหิตา ?
อุเบกขาสหคตธรรม เหล่านี้ ประกอบด้วย อุเบกขาเวทนา ได้ อุเบกขาเวทนา
เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา สงฺคหิตา.
อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ได้ด้วย เวทนาชั้น ๑ ธัมมายตนะ ๑
ธัมมธาตุ ๑
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา ?
อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๓ อายุตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอกาทสหายตเนหิ สตุตฺรสหิ ธาตุหิ อสงฺคหิตา.
อุเบกขาเวทนา เหล่านี้ นับสงเคราะห์ไม่ได้ด้วยชั้น ๔ คือ รูปชั้น ๓ สัญญาชั้น ๓
สังขารชั้น ๓ วิญญาณชั้น ๓ อายุตนะ ๑๑ คือ โอฬาริกายตนะ ๑๐ มนายตนะ ๑
ธาตุ ๑๗ คือ โอฬาริกธาตุ ๑๐ วิญญาณธาตุ ๗

จบทวารสมนยนิทเทส

๑๓. เตรสมนยอสงคหิตนสมปยุตตวิปยุตตปทนิทเทส

คาถาแสดงบทที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงในเตรสมนยนิทเทส

รูปญจ ธมฺมายตนะ ธมฺมชาตฺ	อิตฺถิปุํมํ ชีวิตํ นามรูปํ
เทว ภาว ชาติ ชรา มจฺจุ รูปํ	อนารมฺมณํ โน จิตฺตํ จิตฺเตน วิปยุตฺตํ
วิสฺสฏฺจํ สมฺภูจฺาน สหฺกุ	อนุปริวตฺติ พาหิรํ อุปาทา
เทว วิสโย เอส นโย สฺพุทฺโธ.	

บทที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงในเตรสมนยนิทเทสนั้น คือ รูปชั้นหัตถ์ ธมฺมายตนะ ธมฺมชาตฺ อิตฺถินทริยํ ปุริสินทริยํ ชีวิตินทริยํ นามรูป อสฺสญฺญีภาวะ และ เอกโวการภาวะ ชาติ ชรา มรณะ รูปิปท อนารมฺมณปท โนจิตตปท จิตตวิปยุตตปท จิตตวิสฺสฏฺจูปท จิตตสมฺภูจฺานปท จิตตสหฺกุปท จิตตานุปริวตฺติปท พาหิรปท อุปาทาปท รวมทั้งพึงรู้ง่ายดังกล่าวนี้นี้ เป็นบทที่ตั้งขึ้นเป็นประธานบท

หมายเหตุ บทที่พระพุทธรองค์ทรงแสดงไว้ในเตรสมนยนิทเทสนั้น มีอยู่ ๑๓๐ บทด้วยกัน แต่คาถาที่แสดงนั้น แสดงแต่เพียง ๒๒ บทเท่านั้น ที่เหลืออีก ๑๐๘ บท ไม่ได้แสดงอยู่ในคาถานี้ เพราะคาถาที่แสดงนี้มุ่งหมายเอาแต่เฉพาะบทที่แสดงเหมือนกันกับรูปชั้นหัตถ์ฝ่ายเดียว ส่วน ๑๐๘ บทที่ไม่ได้แสดงในคาถานี้ คือ อรูปภาวะ เนวสฺสญฺญีนาสฺสญฺญีภาวะ จตุโวการภาวะ อิทธิบาท ในติกมาติกา ๔๑ บท ในทูกมาติกา ๖๓ บท ที่มีองค์ธรรมเป็นนามฝ่ายเดียว ดังนี้

เมื่อพระองค์ทรงแสดงทวาทสมนยนิทเทสจบลงแล้ว ทรงแสดงเตรสมนยนิทเทสต่อไป บทที่แสดงในเตรสมนยนิทเทสนี้ เป็นบทที่มีชั้นหัตถ์ आयตนะ ชาติ ต่างกัน อภักขันตรมาติกานิทเทส มี ๑๖ นิทเทส พาหิรมาติกานิทเทส มี ๑๑๔ นิทเทส คือ

๑. รูปักขันธนิทเทส

ปุจฺณา รูปฺกฺขนฺเณ เย ธมฺมา ขนฺธสฺสคฺเคน อสงฺคฺหิตา आयตฺนสฺสคฺเคน อสงฺคฺหิตา ชาติสฺสคฺเคน อสงฺคฺหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเฑหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา?

รูปชั้นหัตถ์ นี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปชั้นหัตถ์ โอฬาริกายตนะ ๑๐ ธมฺมายตนะ ๑ โอฬาริกชาติ ๑๐ ธมฺมชาตฺ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้นหัตถ์ आयตนะ ชาติ ได้เท่าไร?

วิสฺขณา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเฑหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตฺเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้นหัตถ์ ๓ คือ เวทนาชั้นหัตถ์ สฺสญฺญาชั้นหัตถ์ สังขารชั้นหัตถ์ และ ประกอบกับธมฺมายตนะ ธมฺมชาตฺ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

ปุจฉา รูปกฺขนุเรน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

รูปขันธ์ นี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ โอฬาริกายตนะ ๑๐ รั้มมายตนะ ๑ โอฬาริกธาตุ ๑๐ รั้มธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเรน ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนอายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรั้มมายตนะ รั้มธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๒. รั้มมายตนะทเทศ

ปุจฉา รั้มมายตฺเนน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

รั้มมายตนะ นี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ รั้มมายตนะ รั้มธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนอายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และประกอบกับรั้มมายตนะ รั้มธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

ปุจฉา รั้มมายตฺเนน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

รั้มมายตนะ นี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ รั้มมายตนะ รั้มธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเรน ทสหายตฺเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนอายตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรั้มมายตนะ รั้มธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๓. รั้มธาตุทเทศ

ปุจฉา ฐมฺมาธาตุยา เย ฐมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา
ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
ฐมฺมาธาตุ นี้ แสดงเหมือนกับ ฐมฺมายตนะนิกทเสส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔. อิตถินทริยนิททเสส

ปุจฉา อิตถินทฺริเยน เย ฐมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา
ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ
ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อิตถินทฺริยฺ นี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปขันธ์ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมาธาตุ
ไม่ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ฐมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์
และประกอบกับฐมฺมายตนะ ฐมฺมาธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

ปุจฉา อิตถินทฺริเยน เย ฐมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา
ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ
ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

อิตถินทฺริยฺ นี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปขันธ์ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมาธาตุ
ไม่ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ฐมฺมา เอเกน ขนฺธเเนน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหาย-
ตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๘๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบกับฐมฺมายตนะ ฐมฺมาธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นินพพาน

๕. ปุริสินทริยนิททเสส

ปุจฉา ปุริสินทฺริเยน เย ฐมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา
ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ฐมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหติ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ
ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ปุริสินทฺริยฺ นี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปขันธ์ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมาธาตุ
ไม่ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา เต ฐมฺมา ตีหิ ขนฺธเหติ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์
และประกอบกับฐมฺมายตนะ ฐมฺมาธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

- ปุจฉา ปุริสินธุริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา
ธาดุสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเวหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตี
ธาดูหิ วิปฺปยุตฺตา?
- วิสัชนา ปุริสินธุริยํ นี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ ธรรมายตนะ ธรรมธาตุ
ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเวฺน ทสหายตฺเนหิ ทสฺสทฺธิ ธาดูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนอาย-
ตฺเนน เอกาย ธาดูยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วยธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๖. ชีวิตินทริยนิทเทส

- ปุจฉา ชีวิตินธุริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา
ธาดุสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเวหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตี
ธาดูหิ สมฺปยุตฺตา?
- วิสัชนา ชีวิตินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ สังขารขันธ์ ธรรมายตนะ
ธรรมธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเวหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนอายตฺเนน เอกาย ธาดูยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.
จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์
และประกอบด้วยธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒
- ปุจฉา ชีวิตินธุริเยน เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา
ธาดุสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเวหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตี
ธาดูหิ วิปฺปยุตฺตา?
- วิสัชนา ชีวิตินทริยํ นี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ สังขารขันธ์ ธรรมายตนะ
ธรรมธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเวฺน ทสหายตฺเนหิ ทสฺสทฺธิ ธาดูหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนอาย-
ตฺเนน เอกาย ธาดูยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วยธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๗. นามรูปนิทเทส

- ปุจฉา วิญญาณปฺจจุยา นามรูปเณ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา आयตฺน-
สงฺคเหฺน อสงฺคหิตา ธาดุสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเวหิ
กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตี ธาดูหิ สมฺปยุตฺตา?

นามรูปที่เกิดขึ้นโดยอาศัยวิญญาณเป็นเหตุ นี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปชั้น เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น โอฬาริกายตนะ ๑๐ รัมมายตนะ ๑ โอฬาริกธาตุ ๑๐ รัมธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา เต รมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น และประกอบกับรัมมายตนะ รัมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

ปุจฉา เต รมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต รมฺมา เอเกน ขนฺธเณ ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปชั้น ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๘. อรูปภวนิทเทศ

ปุจฉา อรูปภเวณ เย รมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหณ อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหณ อสงฺคหิตา เต รมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อรูปภวะ นี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้น ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ รัมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต รมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต รมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนน สตฺตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๙. อสัณฺณิภวนิทเทศ

ปุจฉา อสณฺณิภเวณ เย รมฺมา ขนฺธสงฺคเหณ อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหณ อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหณ อสงฺคหิตา เต รมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อสังกัณฐิภาวะ นี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ รูปายตนะ ธรรมายตนะ รูปธาตุ ธรรมธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหํายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกนํ ขนฺุเรน ทสหํายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐. เหวสังกัณฐินาสังกัณฐิภาวนิทเทศ

ปุจฉา เหวสังกัณฐินาสังกัณฐิภาวนเณ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

เหวสังกัณฐินาสังกัณฐิภาวะ นี้ แสดงเหมือนกับ อรูปภาวนิทเทศ คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑. เอกโวการภาวนิทเทศ

ปุจฉา เอกโวการภาวนเณ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

เอกโวการภาวะ นี้ แสดงเหมือนกับ อสังกัณฐิภาวนิทเทศ คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๒. จตุโวการภาวนิทเทศ

ปุจฉา จตุโวการภาวนเณ เย ธมฺมา ขนฺุรสงฺคเณน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเณน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเณน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

จตุโวการภาวะ นี้ นับสงเคราะห์ โอปาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ธรรมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ ธรรมธาตุ ไม่ได้ โอปาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหํายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

โอปาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตฺตฺหิ ขนฺุเรหิ เอเกนํายตเนน สตฺตฺตฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนํายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอปาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้นที่ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๗. กุสลปทนิทเทส

ปุจฉา กุสลเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺค-
หิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
กุสลธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกฺรูป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้นที่ ๔
มนายตนะ ธมฺมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ ธมฺมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกฺรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้นที่ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้นที่ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้นที่ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๘. อกุสลปทนิทเทส

ปุจฉา อกุสลเลหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตนสงฺคเหน อสงฺค-
หิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
อกุสลธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ กุสลปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๙. สุขายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา
आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ
ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สุขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกฺรูป ๑๒ โดยความเป็น
สัญญาชั้นที่ สังขารชั้นที่ วิญญาณชั้นที่ มนายตนะ ธมฺมายตนะ กายวิญญาณธาตุ
มโนวิญญาณธาตุ ธมฺมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบด้วย
ชั้นที่ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้นที่ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โอพาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒๐. ทุกขายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา ทุกขาย เวทนาย สัมปยุตเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สัมปยุตฺตา?
ทุกขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สุขายเวทนายสัมปยุตตปท-
นิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๒๑. อทุกขมสุขายเวทนายสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อทุกขมสุขาย เวทนาย สัมปยุตเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน
อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา
กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สัมปยุตฺตา?
อทุกขมสุขายเวทนายสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกฺรูป ๑๒ โดย
ความเป็น สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น มนายนะ ธมฺมายตนะ
วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นกายวิญญาณธาตุ) ธมฺมธาตุ ไม่ได้ โอพาริกฺรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอพาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนน สุตตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โอพาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒๒. วิปากปทนิทเทส

ปุจฉา วิปากเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺค-
หิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ ฯลฯ สัมปยุตฺตา?
วิปากธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกฺรูป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้น ๔
มนายนะ ธมฺมายตนะ วิญญาณธาตุ ๗ ธมฺมธาตุ ๑ ไม่ได้ โอพาริกฺรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น์ आयตนะ ชาติ เท่าไร ?
 วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สุตตหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณชาติ ๗
 และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒๓. วิปากธมฺมปทนิทเทส

ปุจฉา วิปากธมฺมธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหเนน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหเนน อสงฺค-
 หิตา ชาติสงฺคเหเนน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 วิปากธมฺมธรรม เหล่านี้ นับสงฺคระหะ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้น์ ๔
 มนายตนะ ธมฺมายตนะ มโนวิญญาณชาติ ธมฺมชาติ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
 เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น์ आयตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตีหิ ขนฺุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น์ आयตนะ ชาติ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอเกนหายตเนน สุตตหิ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณชาติ ๗
 และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒๔. อนุปาทินอนุปาทานิยปทนิทเทส

ปุจฉา อนุปาทินอนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 อนุปาทินอนุปาทานิยธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ วิปากธมฺมปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๒๕. สังกิลิฏฐสํกิลสิกปทนิทเทส

ปุจฉา สํกิลิฏฐสํกิลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 สํกิลิฏฐสํกิลสิกธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ วิปากธมฺมปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๒๖. อสํกิลิฏฐออสํกิลสิกปทนิทเทส

ปุจฉา อสํกิลิฏฐาสํกิลสิเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 อสํกิลิฏฐออสํกิลสิกธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ วิปากธมฺมปทนิทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๒๗. สวิตกกสวิจารณ์ทเทศ

- ปุจฉา สวิตกกสวิจารณ์ทเทศ ฐมเมทธิ เย ฐมมา ขนุธสงคเหน อสงคหิตา आयदनสงคเหน
 อสงคหิตา ธาตุสงคเหน อสงคหิตา เต ฐมมา กตตีหิ ขนุเธหิ กตตีหายตเนหิ
 กตตีหิ ธาตุหิ สมပ္ยุตตา?
- วิสัชนา สวิตกกสวิจารณ์ทเทศ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔
 มนายตนะ ฐมมายตนะ มโนธาตุ มโนวิญญาณธาตุ ฐมมธาตุ ไม่ได้ โอพาริกรูป ๑๒
 เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ आयदनะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา นตถิ. ไม่มี
- ปุจฉา เต ฐมมา กตตีหิ ขนุเธหิ กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ วิပ္ยุตตา?
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ आयदनะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมมา จตุหิ ขนุเธหิ เอเกนายตเนน สตุตตี ธาตุหิ วิပ္ยุตตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิပ္ยุตตา.
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
 และไม่ประกอบกับฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒๘. อวิตกกวิจารณ์ทเทศ

- ปุจฉา อวิตกกวิจารณ์ทเทศ ฐมเมทธิ เย ฐมมา ขนุธสงคเหน อสงคหิตา आयदन-
 สงคเหน อสงคหิตา ธาตุสงคเหน อสงคหิตา เต ฐมมา กตตีหิ ขนุเธหิ
 กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ สมပ္ยุตตา?
- วิสัชนา อวิตกกวิจารณ์ทเทศ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกรูป ๑๒ โดยความเป็น
 นามขันธ์ ๔ มนายตนะ ฐมมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ ฐมมธาตุ ไม่ได้
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ आयदनะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา นตถิ. ไม่มี
- ปุจฉา เต ฐมมา กตตีหิ ขนุเธหิ กตตีหายตเนหิ กตตีหิ ธาตุหิ วิပ္ยุตตา?
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ आयदनะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ฐมมา จตุหิ ขนุเธหิ เอเกนายตเนน สตุตตี ธาตุหิ วิပ္ยุตตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิပ္ยุตตา.
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
 และไม่ประกอบกับฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๒๙. ปิติสหคตปทนิทเทศ

- ปุจฉา ปิติสหคตเตหิ ฐมเมทธิ เย ฐมมา ฯลฯ สมပ္ยุตตา?
 ปิติสหคตทธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อวิตกกวิจารณ์ทเทศ คงเปลี่ยนแปลง

ชื่อเท่านั้น

๓๐. สุขสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สุขสหคตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นสัญญาชั้น สักขารชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ รัมมายตนะ กายวิญญาณธาตุ มโนวิญญาณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนเน สดฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๓๑. อุเปกขาสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา อุเปกฺขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตน-สงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อุเปกขาสหคตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นสัญญาชั้น สักขารชั้น วิญญาณชั้น มนายตนะ รัมมายตนะ วิญญาณธาตุ ๖ (เว้นกายวิญญาณธาตุ) รัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา? โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหหิ เอเกนายตเนเน สดฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๓๒. ทัสสเนนปหาดัตถัพพทนิทเทส

ปุจฉา ทสฺสเนน ปหาดพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयต-
 สงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ
 กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ทัสสเนนปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็น
 นามชั้น ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนเน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
 และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๓๓. กวานายปหาดัตถัพพทนิทเทส

ปุจฉา กวานาย ปหาดพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฆลฺล สมฺปยุตฺตา?

กวานายปหาดัตถัพพธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ทัสสเนนปหาดัตถัพพทนิทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๓๔. ทัสสเนนปหาดัตถัพพเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา ทสฺสเนน ปหาดพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฆลฺล สมฺปยุตฺตา?

ทัสสเนนปหาดัตถัพพเหตุกรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ทัสสเนนปหาดัตถัพพท-
 นิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๓๕. กวานายปหาดัตถัพพเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา กวานาย ปหาดพฺพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฆลฺล สมฺปยุตฺตา?

กวานายปหาดัตถัพพเหตุกรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ทัสสเนนปหาดัตถัพพท-
 นิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๓๖. อัจยคามิปทนิทเทส

ปุจฉา อัจยคามิหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฆลฺล สมฺปยุตฺตา?

อัจยคามิธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ทัสสเนนปหาดัตถัพพทนิทเทส

คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๓๗. อปจยคามิปทนิทเทส

ปุจฉา อปจยคามิทธิ ธมฺเมทธิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา อายตน-
สงฺคเหฺน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อปจยคามิธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้น ๔
มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอพาริกรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนหายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๓๘. เสกขปทนิทเทส

ปุจฉา เสกฺขเขทธิ ธมฺเมทธิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

เสกขธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อปจยคามิปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๓๙. อเสกขปทนิทเทส

ปุจฉา อเสกฺขเขทธิ ธมฺเมทธิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

อเสกขธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อปจยคามิปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๐. มหัคคตปทนิทเทส

ปุจฉา มหคฺคตเตหิ ธมฺเมทธิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

มหัคคตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อปจยคามิปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๑. อัปปมาณปทนิทเทส

ปุจฉา อัปฺปมาณเหทธิ ธมฺเมทธิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

อัปปมาณธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อปจยคามิปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๒. ปริตตารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา ปริตตารัมมณเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเถหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ปริตตารัมมณธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็น
นามชั้น ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ วิญญานธาตุ ๗ รัมมธาตุ ๑ ไม่ได้
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเถหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเถหิ เอเกนหายตเนเน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๔๓. มหัคคตารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา มหัคคตารัมมณเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตน-
สงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเถหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

มหัคคตารัมมณธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็น
นามชั้น ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญานธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเถหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเถหิ เอเกนหายตเนเน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๔๔. อัปปมาณารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา อัปปมาณารัมมณเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

อัปปมาณารัมมณธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ มหัคคตารัมมณปทนิทเทส

คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๕. หีนปทนิทเทส

ปุจฉา หีนะหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตนะสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตนะหิ
กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

หีนธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้น ๔
มนายตนะ รั้มมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ รั้มธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตนะหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺเธหิ เอเกนหายตนะ สุตฺตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตนะ เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรั้มมายตนะ รั้มธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๔๖. ปณีตปทนิทเทส

ปุจฉา ปณีเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา?

ปณีตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ หีนปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๗. มิจฉัตตนิยตปทนิทเทส

ปุจฉา มิจฉตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา?

มิจฉัตตนิยตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ หีนปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๘. สัมมัตตนิยตปทนิทเทส

ปุจฉา สัมมตฺตนิยเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา?

สัมมัตตนิยตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ หีนปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๔๙. มัคคารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา มคฺคารมฺมणेหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา?

มัคคารัมมณธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ หีนปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๕๐. มัคคเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา มัคคเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 มัคคเหตุกรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ หีนปทนิทเทส คงเปลี่ยนแปลงชื่อเท่านั้น

๕๑. มัคคาธิปติปทนิทเทส

ปุจฉา มัคคาธิปตีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหเน
 อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ
 กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

มัคคาธิปติกรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้น ๔
 มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
 เหล่านี้ ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา หตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกหายตเนเน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกหายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
 และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๕๒. อตีตารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา อตีตารมฺมणेหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 อตีตารัมมณกรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ มัคคาธิปติปทนิทเทส คงเปลี่ยนแปลงชื่อ
 เท่านั้น

๕๓. อนาคตารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา อนาคตารมฺมणेหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 อนาคตารัมมณกรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ มัคคาธิปติปทนิทเทส คงเปลี่ยนแปลง
 ชื่อเท่านั้น

๕๔. ปัจจุบันนารัมมณปทนิทเทส

ปุจฉา ปัจจุบันนารมฺมणेหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตन-
 สงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ
 กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ปัจจุบันนารัมมณกรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็น
 นามชั้น ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ วิญญูณธาตุ ๗ รัมมธาตุ ๑ ไม่ได้

- โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?
 วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
 วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺติ ขนฺธเหติ เอเกนหายตเนน สตฺตฺติ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณชาติ ๗
 และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๕๕. อัชฌัตตารัมมณปทนิทเทส

- ปุจฉา อชฺฌตฺตารมฺมณเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 อัชฌัตตารัมมณธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ปัจจุบันนารัมมณปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๕๖. พหิทถารัมมณปทนิทเทส

- ปุจฉา พหิทถารมฺมณเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา อายตฺน-
 สงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา ชาติสงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ
 กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาติหิ สมฺปยุตฺตา ?
 พหิทถารัมมณธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกรูป ๑๒ โดยความเป็น
 นามชั้น ๔ มนายตนะ ธมฺมายตนะ วิญญูณชาติ ๗ ธมฺมชาติ ๑ ไม่ได้
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ ได้เท่าไร ?
 วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติ ขนฺธเหติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ชาติ เท่าไร ?
 วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺติ ขนฺธเหติ เอเกนหายตเนน สตฺตฺติ ชาติหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนน เอกาย ชาติยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณชาติ ๗
 และไม่ประกอบด้วยธมฺมายตนะ ธมฺมชาติ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๕๗. อัชฌัตตพหิทถารัมมณปทนิทเทส

- ปุจฉา อชฺฌตฺตพหิทถารมฺมณเหติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 อัชฌัตตพหิทถารัมมณธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ พหิทถารัมมณปทนิทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๕๘. สเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สเหตุกธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอปาริกรุป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้น ๔
มนายตนะ ธรรมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ ธรรมธาตุ ไม่ได้ โอปาริกรุป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอปาริกรุป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โอปาริกรุป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๕๙. เหตุสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา เหตุสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
เหตุสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สเหตุกปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
เท่านั้น

๖๐. สเหตุกนเหตุปทนิทเทส

ปุจฉา สเหตุเกหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
สเหตุกนเหตุธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สเหตุกปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
เท่านั้น

๖๑. เหตุสัมปยุตตนเหตุปทนิทเทส

ปุจฉา เหตุสมฺปยุตฺเตหิ เจว น จ เหตุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
เหตุสัมปยุตตนเหตุธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สเหตุกปทนิทเทส คงเปลี่ยน
แต่ชื่อเท่านั้น

๖๒. นเหตุสเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา น เหตุหิ สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
นเหตุสเหตุกธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สเหตุกปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๖๓. รูปิปทนิทเทส

ปุจฉา รูปීหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตīหิ ขนฺเธหิ กตīหายตเนหิ กตīหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

รูปิธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ โอฬาริกายตนะ ๑๐ รัมมายตนะ ๑ โอฬาริกธาตุ ๑๐ รัมมธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับ ขันธ์ ๕ อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และ ประกอบกับ รัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

ปุจฉา รูปīหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตīหิ ขนฺเธหิ กตīหายตเนหิ กตīหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา?

รูปิธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ โอฬาริกายตนะ ๑๐ รัมมายตนะ ๑ โอฬาริกธาตุ ๑๐ รัมมธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ ๕ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอฬาริกายตนะ ๑๐ โอฬาริกธาตุ ๑๐ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นินพพาน

๖๔. อรูปิปทนิทเทส

ปุจฉา อรูปีหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตīหิ ขนฺเธหิ กตīหายตเนหิ กตīหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อรูปิธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ วิญญานธาตุ ๗ รัมมธาตุ ๑ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๕ อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตīหิ ขนฺเธหิ กตīหายตเนหิ กตīหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา? โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ ๕ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนหายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา

เอภายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้นที่ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๖๕. โลกุตตรปทนิทเทส

ปุจฉา โลกุตตเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

โลกุตตรธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกฺรูป ๑๒ โดยความเป็นนามชั้นที่ ๔ มนายตนะ ธัมมายตนะ มโนวิญญานธาตุ ธัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้นที่ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้นที่ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอภายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอภายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้นที่ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญานธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๖๖. อนาสวปทนิทเทส

ปุจฉา อนาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺล สมฺปยุตฺตา?

อนาสวธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ โลกุตตรปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๖๗. อาสวสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา อาสวสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺล สมฺปยุตฺตา?

อาสวสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ โลกุตตรปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๖๘. อาสวสัมปยุตตโนอาสวปทนิทเทส

ปุจฉา อาสวสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อาสเวหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺล สมฺปยุตฺตา?

อาสวสัมปยุตตโนอาสวธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ โลกุตตรปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๖๙. อาสววิปฺปยุตตอนาสวปทนิทเทส

- ปุจฉา อาสววิปยุตเตติ อนาสเวติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 อาสววิปยุตตอนาสวธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความ
 เป็นนามชั้น ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับชั้น อายตนะ ๓๓ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรติ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปยุตฺตา ?
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับชั้น อายตนะ ๓๓ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรติ เอเกหายตเนน สตฺตฺตฺติ ธาตุหิ วิปยุตฺตา
 เอเกหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปยุตฺตา.
 โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามชั้น ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
 และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๗๐. อสัณฺโณชนียปทนิทเทส

- ปุจฉา อสณฺโณชนียเอติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 อสัณฺโณชนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อาสววิปยุตตอนาสวปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๑. สัณฺโณชนสัมฺปยุตตปทนิทเทส

- ปุจฉา สณฺโณชนสมฺปยุตเตติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 สัณฺโณชนสัมฺปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อาสววิปยุตตอนาสวปทนิทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๒. สัณฺโณชนสัมฺปยุตตโนสัณฺโณชนปทนิทเทส

- ปุจฉา สณฺโณชนสมฺปยุตเตติ เจว โน จ สณฺโณชเนหิ ธมฺเมติ เย ธมฺมา ฯลฯ
 สมฺปยุตฺตา ?
 สัณฺโณชนสัมฺปยุตตโนสัณฺโณชนธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อาสววิปยุตต -
 อนาสวปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๓. สัณฺโณชนวิปยุตตออสณฺโณชนียปทนิทเทส

- ปุจฉา สณฺโณชนวิปยุตเตติ อสณฺโณชนียเอติ ธมฺเมติ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 สัณฺโณชนวิปยุตตออสณฺโณชนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อาสววิปยุตต -
 อนาสวปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๔. อคันถนียปทนิทเทส

ปุจฉา อคนฺถนียะหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตฺนสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อคนฺถนียะหิ เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔
มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา หตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนหายตฺเนเน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตฺเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๗๕. คันถสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา?

คันถสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔
มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา หตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนหายตฺเนเน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตฺเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๗๖. คันถสัมปยุตตโนคันถปทนิทเทส

ปุจฉา คนฺถสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ คนฺเถหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา?

คันถสัมปยุตตโนคันถธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ คันถสัมปยุตตปทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๗. คันถวิปฺปยุตตอคนฺถนียปทนิทเทส

ปุจฉา คณฺถวิปฺยุตฺเตหิ อคณฺถนียเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา
 อายตฺนสงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ
 ขนฺธเอหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

คณฺถวิปฺยุตฺตอคณฺถนียธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอปาริกรูปรูป ๑๒ โดยความ
 เป็นนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ธรรมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ ธรรมธาตุ ไม่ได้
 โอปาริกรูปรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา หนฺตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเอหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา?

โอปาริกรูปรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเอหิ เอเกนายตฺเนเน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺยุตฺตา

เอเกนายตฺเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺยุตฺตา.

โอปาริกรูปรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
 และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๗๘. อโนมฺนียปทฺนิตฺทเทส

ปุจฉา อโนมฺนียเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

อโนมฺนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ คณฺถวิปฺยุตฺตอคณฺถนียปทฺนิตฺทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๗๙. โอมสํปยุตฺตปทฺนิตฺทเทส

ปุจฉา โอมสํปยุตฺตเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

โอมสํปยุตฺตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ คณฺถวิปฺยุตฺตอคณฺถนียปทฺนิตฺทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๐. โอมสํปยุตฺตโนโอมปทฺนิตฺทเทส

ปุจฉา โอมสํปยุตฺตเตหิ เจว โน จ โอมเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

โอมสํปยุตฺตโนโอมธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ คณฺถวิปฺยุตฺตอคณฺถนียปท-
 นิตฺทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๑. โอมวิปฺยุตฺตอโนมฺนียปทฺนิตฺทเทส

ปุจฉา โอมวิปฺยุตฺตเตหิ อโนมฺนียเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

โอมวิปฺยุตฺตอโนมฺนียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ คณฺถวิปฺยุตฺตอคณฺถนียปท-
 นิตฺทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๒. อโยคินิยปทนิทเทส

ปุจฉา อโยคินิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหเน
 อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติ-
 หายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อโยคินิยธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔
 มนายตนะ ธัมมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ ธัมมธาตุ ไม่ได้ โอพาริกรูป ๑๒
 เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ आयตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺเธหิ เอเกนหายตเนเน สุตฺตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนหายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
 และไม่ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๘๓. โยคสัมปยุตตปทนิทเทส

ปุจฉา โยคสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

โยคสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อโยคินิยปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่
 ชื่อเท่านั้น

๘๔. โยคสัมปยุตตโนโยคปทนิทเทส

ปุจฉา โยคสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ โยเคหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

โยคสัมปยุตตโนโยคธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อโยคินิยปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๕. โยควิปฺปยุตตอโยคินิยปทนิทเทส

ปุจฉา โยควิปฺปยุตฺเตหิ อโยคินิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

โยควิปฺปยุตตอโยคินิยธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อโยคินิยปทนิทเทส คง
 เปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๖. อนีวรณิยปทนิทเทส

ปุจฉา อนีวรณิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

อนีวรณิยธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อโยคินิยปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่

ชื่อเท่านั้น

๘๗. นีวรรณสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปัจจุบัน นีวรรณสัมปยุตเตติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา อายุตฺน-
สงฺคเหฺน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ
กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
นีวรรณสัมปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกรูป ๑๒ โดยความเป็น
นามขันธ์ ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้
โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายุตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัยชานา นตฺถิ. ไม่มี
- ปัจจุบัน เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายุตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัยชานา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนอายุตฺเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนอายุตฺเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โอพาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๘๘. นีวรรณสัมปยุตตโนนีวรรณปทนิทเทส

- ปัจจุบัน นีวรรณสัมปยุตเตติ เจว โน จ นีวรรณเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
นีวรรณสัมปยุตตโนนีวรรณธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นีวรรณสัมปยุตตปทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๘๙. นีวรรณวิปฺปยุตตอณีวรรณียปทนิทเทส

- ปัจจุบัน นีวรรณวิปฺปยุตเตติ อนีวรรณียเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
นีวรรณวิปฺปยุตตอณีวรรณียธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นีวรรณสัมปยุตตปทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๙๐. อปรามัญจูปทนิทเทส

- ปัจจุบัน อปรามัญเจติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
อปรามัญจธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นีวรรณสัมปยุตตปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่
ชื่อเท่านั้น

๙๑. ปรามาสสัมปยุตตปทนิทเทส

- ปัจจุบัน ปรามาสสัมปยุตเตติ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน อสงฺคหิตา อายุตฺน-

สงฺคเหฺน อสงฺคเหฺตา ธาตุสงฺคเหฺน อสงฺคเหฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหฺติ
กตฺตีหายตเหฺน กตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

ปฺรามาสมฺปยุตฺตธรรม เหล่านี้ นับสงฺคเระหฺ โอพาริกฺรูป ๑๒ โดยความเป็น
นามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๓ ฌมฺมายตนะ มโนวิญญฺญาณธาตุ ๓ ฌมฺมธาตุ ไม่ได้
โอพาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๕ มนายตนะ ๓ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปฺจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหฺติ กตฺตีหายตเหฺน กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอพาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ ๕ มนายตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหฺติ เอเกนหายตเหฺน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเหฺน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอพาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๕ มนายตนะ ๓ วิญญฺญาณธาตุ ๓
และไม่ประกอบกับฌมฺมายตนะ ๓ ฌมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๙๒. ปฺรามาสฺวิปฺปยุตฺตอปฺรามาญฺจรูปทนิทเทส

ปฺจฉา ปฺรามาสฺวิปฺปยุตฺตเตหิ อปฺรามาญฺเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?

ปฺรามาสฺวิปฺปยุตฺตอปฺรามาญฺจธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ปฺรามาสมฺปยุตฺตทนิทเทส
คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๙๓. สारัมมณฺปนทนิทเทส

ปฺจฉา สารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหฺน อสงฺคเหฺตา มนายตนสงฺคเหฺน
อสงฺคเหฺตา ธาตุสงฺคเหฺน อสงฺคเหฺตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหฺติ กตฺตีหายตเหฺน
กตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สารัมมณฺธรรม เหล่านี้ นับสงฺคเระหฺ โอพาริกฺรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๕
มนายตนะ ๓ ฌมฺมายตนะ วิญญฺญาณธาตุ ๓ ฌมฺมธาตุ ๑ ไม่ได้ โอพาริกฺรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๕ มนายตนะ ๓ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปฺจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺธเหฺติ กตฺตีหายตเหฺน กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอพาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ ๕ มนายตนะ ๓ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺธเหฺติ เอเกนหายตเหฺน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตเหฺน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอพาริกฺรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๕ มนายตนะ ๓ วิญญฺญาณธาตุ ๓
และไม่ประกอบกับฌมฺมายตนะ ๓ ฌมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๙๔. อนารัมมณฺปนทนิทเทส

- ปุจฉา อนารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
- อนารมฺมณฺชรรรณฺม เหล่านี้ นับสงฺคเระหฺ จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปขันธ์ โอปาริกาย-
ยตนะ ๑๐ ฐมฺมายตนะ ๑ โอปาริกธาตุ ๑๐ ฐมฺมธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้
ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.
- จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และ
ประกอบกับ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒
- ปุจฉา อนารมฺมณฺเหหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
- อนารมฺมณฺชรรรณฺม เหล่านี้ นับสงฺคเระหฺ จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปขันธ์ โอปาริกายตนะ
๑๐ ฐมฺมายตนะ ๑ โอปาริกธาตุ ๑๐ ฐมฺมธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้ ไม่
ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺธเณน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหาย-
ตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
- จิต ๘๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบกับฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๙๕. โนจิตตปทนิทเทส

- ปุจฉา โน จิตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?
- โนจิตตชรรรณฺม เหล่านี้ นับสงฺคเระหฺ จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปขันธ์ เวทนาขันธ์
สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ โอปาริกายตนะ ๑๐ ฐมฺมายตนะ ๑ โอปาริกธาตุ ๑๐
ฐมฺมธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?
- วิสัชนา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺธเหหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.
- จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และ
ประกอบกับ ฐมฺมายตนะ ฐมฺมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺธเหหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
- จิต ๘๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ ทสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหาย-
ตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
จิต ๘๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๘๖. จิตตวิปฺปยุตตปทนิทเทส

ปจฺจนา จิตตวิปฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺฺรสงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา อายตนสงฺคฺเคน
อสงฺคฺหิตา ธาตุสงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

จิตตวิปฺปยุตตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปขันธ์ โอปาริกาย-
ตนะ ๑๐ ธัมมายตนะ ๑ โอปาริกธาตุ ๑๐ ธัมมธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๙ เหล่านี้
ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺฺเรหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๙ เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และ
ประกอบด้วย ธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

ปจฺจนา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

จิต ๘๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺฺเรน ทสหายตเนหิ ทสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนหาย-
ตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๘๙ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๘๗. จิตตวิสังฺกฺฎฐปทนิทเทส

ปจฺจนา จิตตวิสังฺกฺฎฐเจหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ๗ลฺย สมฺปยุตฺตา?

จิตตวิสังฺกฺฎฐธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ จิตตวิปฺปยุตตปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่
ชื่อเท่านั้น

๘๘. จิตตสมฺภูฏฐานปทนิทเทส

ปจฺจนา จิตตสมฺภูฏฐานเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺฺรสงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา อายตนสงฺคฺเคน
อสงฺคฺหิตา ธาตุสงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺฺเรหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

จิตตสมฺภูฏฐานธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์จิต ๘๙ โดยความเป็นรูปขันธ์ เวทนาขันธ์
สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ รูปายตนะ สัททายตนะ คันธายตนะ รสายตนะ

- โผฏฐัพพายตนะ รั้มมายตนะ รูปธาตุ สัทธาธาตุ คันธธาตุ รสธาตุ โผฏฐัพพธาตุ
รั้มมธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.
- จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และ
ประกอบกับ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนาย-
ตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
- จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบกับรั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๘๘. จิตตสหุภพทนิทเทส

- ปุจฉา จิตตสหุภุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหเนน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
- จิตตสหุภุกรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ เวทนาขันธ์
สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้
ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา ตีหิ ขนฺุเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
สมฺปยุตฺตา.
- จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และ
ประกอบกับ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒
- ปุจฉา จิตตสหุภุหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหเนน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเธหิ กตฺติหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
- จิตตสหุภุกรรม นี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ เวทนาขันธ์
สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ รั้มมายตนะ รั้มมธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่
ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเธน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนาย-
ตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
- จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบกับรั้มมายตนะ รั้มมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๐. จิตตานุปริวัตติปทนิทเทส

ปัจจุบัน จิตตานุปริวัตติที ฐมเมหิ เย ฐมมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
 จิตตานุปริวัตติธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ จิตตสทฺหุปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่
 ชื่อเท่านั้น

๑๐๑. พาหิรปทนิทเทส

ปัจจุบัน พาหิเรหิ ฐมเมหิ เย ฐมมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหเน
 อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ฐมมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ
 กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

พาหิรธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ เวทนาขันธ์
 สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ รูปายตนะ สัททายตนะ คันธายตนะ รสายตนะ
 โผฏฐัพพายตนะ ฐมมายตนะ รูปธาตุ สัทธาธาตุ คันธธาตุ รสธาตุ โผฏฐัพพธาตุ
 ฐมมธาตุ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชานา เต ฐมมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
 สมฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ ๓ คือ เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ และ
 ประกอบกับ ฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

ปัจจุบัน เต ฐมมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชานา เต ฐมมา เอเกเน ขนฺเธเน ทสหายตเนหิ ทสหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนาย-
 ตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับรูปขันธ์ ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
 และไม่ประกอบกับฐมมายตนะ ฐมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๒. อุปาทาปทนิทเทส

ปัจจุบัน อุปาทาฐมเมหิ เย ฐมมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหเน
 อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ฐมมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ
 กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อุปาทาธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ จิต ๘๘ โดยความเป็นรูปขันธ์ โอปาริกาย-
 ตนะ ๙ (เว้นโผฏฐัพพายตนะ) ฐมมายตนะ ๑ โอปาริกธาตุ ๙ (เว้นโผฏฐัพพธาตุ)
 ฐมมธาตุ ๑ ไม่ได้ จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชานา เต ฐมมา ตีหิ ขนฺเธหิ สมฺปยุตฺตา เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ
 สมฺปยุตฺตา.

- จิต ๘๘ เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น ๓ คือ เวทนาชั้น สัมผัสชั้น สังขารชั้น และ
ประกอบกับธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
- จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา เอเกน ขนฺุเรน ทสหายตเนหิ ทสฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา เอเกนอาย-
ตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
- จิต ๘๘ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยรูปชั้น ๑ โอปาริกายตนะ ๑๐ โอปาริกธาตุ ๑๐
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ สุขุมรูป นิพพาน

๑๐๓. อนุปาทานิยปทนิทเทส

- ปุจฉา อนุปาทานิเยหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ
กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
- อนุปาทานิยธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอปาริกรู ๑๒ โดยความเป็นนามชั้น ๔
มหายตนะ ธัมมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ ธัมมธาตุ ไม่ได้ โอปาริกรู ๑๒
เหล่านี้ ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี
- ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
- โอปาริกรู ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยชั้น อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอเกนอายตเนน สดฺตฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนอายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
- โอปาริกรู ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามชั้น ๔ มหายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๐๔. อุปาทานสมฺปยุตฺตปทนิทเทส

- ปุจฉา อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
- อุปาทานสมฺปยุตฺตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อนุปาทานิยปทนิทเทส คงเปลี่ยน
แต่ชื่อเท่านั้น

๑๐๕. อุปาทานสมฺปยุตฺตโนอุปาทานปทนิทเทส

- ปุจฉา อุปาทานสมฺปยุตฺเตหิ เจว โน จ อุปาทานิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุธสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา
กตฺติหิ ขนฺุเรหิ กตฺติหายตเนหิ กตฺติหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?
- อุปาทานสมฺปยุตฺตโนอุปาทานธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอปาริกรู ๑๒ โดย

- ความเป็นนามขันธ์ ๔ มนายตนะ รั้มมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ รั้มธาตุ ไม่ได้
 โอปาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?
- วิสัยชา นตฺถิ. ไม่มี
- ปุจฉา เต รั้มมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?
 โอปาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?
- วิสัยชา เต รั้มมา จตฺตฺหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สตฺตฺหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
 เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
 โอปาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
 และไม่ประกอบกับรั้มมายตนะ รั้มธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๐๖. อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยปทนิทเทส

- ปุจฉา อุปาทานวิปฺปยุตฺเตหิ อนุปาทานิเยหิ รั้มเมหิ เย รั้มมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 อุปาทานวิปฺปยุตฺตอนุปาทานิยธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อุปาทานสัมปยุตฺต-
 โนอุปาทานปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๐๗. อสังกิเลสิปทนิทเทส

- ปุจฉา อสังกิเลสิปทนิทเทหิ รั้มเมหิ เย รั้มมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 อสังกิเลสิปทนิทธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อุปาทานสัมปยุตฺตโนอุปาทานปทนิทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๐๘. สังกิลิฏฐรูปทนิทเทส

- ปุจฉา สังกิลิฏฐเจหิ รั้มเมหิ เย รั้มมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 สังกิลิฏฐธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อุปาทานสัมปยุตฺตโนอุปาทานปทนิทเทส
 คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๐๙. กิเลสสัมปยุตฺตปทนิทเทส

- ปุจฉา กิเลสสัมปยุตฺเตหิ รั้มเมหิ เย รั้มมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
 กิเลสสัมปยุตฺตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ อุปาทานสัมปยุตฺตโนอุปาทานปท-
 นิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑๐. สังกิลิฏฐโนกิเลสิปทนิทเทส

- ปุจฉา สังกิลิฏฐเจหิ เจว โน จ กิเลสฺหิ รั้มเมหิ เย รั้มมา ขนฺุสสงฺคฺเคน
 อสงฺคฺหิตา อายตฺนสงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา ธาตุสงฺคฺเคน อสงฺคฺหิตา เต รั้มมา
 กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

สังกิลิฏฐโนกิเลสธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอพาริกรุป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอพาริกรุป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชา

หนตุถิ. ไม่มี

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺุเรหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

โอพาริกรุป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชา

เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺุเรหิ เอเกนายตเนน สุตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอพาริกรุป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๑๑. กิเลสสัมปยุตตโนกิเลสปทนิทเทส

ปุจฉา

กิเลสสัมปยุตเตหิ เจว โน จ กิเลสเอหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
กิเลสสัมปยุตตโนกิเลสธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สังกิลิฏฐโนกิเลสปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑๒. กิเลสวิปฺปยุตตอสังกิลิสิกปทนิทเทส

ปุจฉา

กิเลสวิปฺปยุตเตหิ อสงฺกิลิสิกเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
กิเลสวิปฺปยุตตอสังกิลิสิกธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สังกิลิฏฐโนกิเลสปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑๓. ทสฺสเนนปหาดัพพปทนิทเทส

ปุจฉา

ทสฺสเนน ปหาดพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
ทสฺสเนนปหาดัพพธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สังกิลิฏฐโนกิเลสปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑๔. ภาวนายปหาดัพพปทนิทเทส

ปุจฉา

ภาวนาย ปหาดพฺเพหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?
ภาวนายปหาดัพพธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สังกิลิฏฐโนกิเลสปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑๕. ทสฺสเนนปหาดัพพเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา

ทสฺสเนน ปหาดพฺเพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺุสงฺคเนน อสงฺคหิตา
อายตนสงฺคเนน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเนน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ

ขนุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

ทัสสเนนปหัตตัพพเหตุกฺขรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชานา

นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตีหิ ขนุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา จตุหิ ขนุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๑๖. กาวนายปหัตตัพพเหตุกปทนิทเทส

ปุจฉา

กาวนาย ปหัตตัพพเหตุเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

กาวนายปหัตตัพพเหตุกฺขรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ทัสสเนนปหัตตัพพเหตุกปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑๗. สวิตักกปทนิทเทส

ปุจฉา

สวิตกฺเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตีหิ ขนุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา ?

สวิตักกกรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔ มนายตนะ รัมมายตนะ มโนธาตุ มโนวิญญาณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัยชานา

นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา

เต ธมฺมา กตีหิ ขนุเรหิ กตีหายตเนหิ กตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา ?

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัยชานา

เต ธมฺมา จตุหิ ขนุเรหิ เอเกนหายตเนน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนหายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๑๘. สวิจารปทนิทเทส

ปุจฉา

สวิจาเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา ?

สัจจารธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สัตว์กบฏนันทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๑๙. สัปปีติกบฏนันทเทส

ปุจฉา สัปปีติกเทหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สัปปีติกธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔
มนายตนะ รั้มมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ รั้มธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนเน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนายตเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรั้มมายตนะ รั้มธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๒๐. ปีติสหคตบฏนันทเทส

ปุจฉา ปีติสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฆลฺย สมฺปยุตฺตา?

ปีติสหคตธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ สัปปีติกบฏนันทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อ
เท่านั้น

๑๒๑. สุขสหคตบฏนันทเทส

ปุจฉา สุขสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา อายตนสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตี ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

สุขสหคตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นสัญญาขันธ์
สังขารขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายตนะ รั้มมายตนะ กายวิญญาณธาตุ มโนวิญญาณ-
ธาตุ รั้มธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ
ธาตุ ได้เท่าไร ?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตี ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตี ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร ?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตุหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนเน สตฺตหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗ และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๒๒. อุเปกขาสหคตปทนิทเทส

ปุจฉา อุเปกขาสหคเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตन-
สงฺคเหเน อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ
กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

อุเปกขาสหคตธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็น
สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ วิญญาณขันธ์ มนายตนะ ธัมมายตนะ วิญญาณธาตุ ๖
(เว้นกายวิญญาณธาตุ) ธัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ประกอบ
กับขันธ์ ๕ มนายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ ๕ มนายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺตฺติหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนเน สตฺตฺตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๒๓. นกามาวจรปทนิทเทส

ปุจฉา น กามาวจเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตनสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

นกามาวจรธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔
มนายตนะ ธัมมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ ธัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบด้วยขันธ์ ๕ มนายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัชนา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยขันธ์ ๕ มนายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัชนา เต ธมฺมา จตฺตฺตฺติหิ ขนฺเธหิ เอเกนายตเนเน สตฺตฺตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา

เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบด้วยนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบด้วยธัมมายตนะ ธัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๒๔. รูปาวจรปทนิทเทส

ปุจฉา รูปาวจรเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
รูปาวจรธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นกามาวจรปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๒๕. อรูปาวจรปทนิทเทส

ปุจฉา อรูปาวจรเรหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
อรูปาวจรธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นกามาวจรปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๒๖. อปริยาป็นนปทนิทเทส

ปุจฉา อปริยาปนฺเนหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ฯลฯ สมฺปยุตฺตา?
อปริยาป็นนธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นกามาวจรปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๒๗. นียยานิกปทนิทเทส

ปุจฉา นียยานิกเกหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตฺเนหิ
กตฺตีหิ ธาตุหิ สมฺปยุตฺตา?

นียยานิกธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔
มนายตนะ รัมมายตนะ มโนวิญญูณธาตุ รัมมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัยชานา นตฺถิ. ไม่มี

ปุจฉา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตฺเนหิ กตฺตีหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา?
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัยชานา เต ธมฺมา จตฺตฺติหิ ขนฺเธหิ เอเกนหายตฺเนเน สตฺตฺติหิ ธาตุหิ วิปฺปยุตฺตา
เอเกนหายตฺเนเน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ วิปฺปยุตฺตา.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญูณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับรัมมายตนะ รัมมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๒๘. นียตปทนิทเทส

ปุจฉา นียเตหิ ธมฺเมหิ เย ธมฺมา ขนฺธสงฺคเหเน อสงฺคหิตา आयตฺนสงฺคเหเน
อสงฺคหิตา ธาตุสงฺคเหเน อสงฺคหิตา เต ธมฺมา กตฺตีหิ ขนฺเธหิ กตฺตีหายตฺเนหิ

กตีสถิตินิยาม สมนิยาม?

นิยามธรรม เหล่านี้ นับสงเคราะห์ โอฬาริกรูป ๑๒ โดยความเป็นนามขันธ์ ๔
มนายตนะ ธรรมายตนะ มโนวิญญาณธาตุ ธรรมธาตุ ไม่ได้ โอฬาริกรูป ๑๒
เหล่านี้ ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ ได้เท่าไร?

วิสัย

หตุ. ไม่มี

ปุจฉา

เต ธรรมมา กตีสถิตินิยาม ขนุเรหิ กตีสถิตินิยาม กตีสถิตินิยาม สมนิยาม นิยามนิยาม?
โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับขันธ์ อายตนะ ธาตุ เท่าไร?

วิสัย

เต ธรรมมา จตุหิ ขนุเรหิ เอเกนายตเนน สุตตนิยาม สมนิยาม นิยามนิยาม
เอเกนายตเนน เอกาย ธาตุยา เกหิจิ นิยามนิยาม.

โอฬาริกรูป ๑๒ เหล่านี้ ไม่ประกอบกับนามขันธ์ ๔ มนายตนะ ๑ วิญญาณธาตุ ๗
และไม่ประกอบกับธรรมายตนะ ธรรมธาตุ บางส่วน คือ เจตสิก ๕๒

๑๒๙. อนุตตรปทนิทเทส

ปุจฉา

อนุตตรเรหิ ธรรมเมหิ เย ธรรมมา ฯลฯ สมนิยาม?

อนุตตรธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นิยามปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

๑๓๐. สรณปทนิทเทส

ปุจฉา

สรณเรหิ ธรรมเมหิ เย ธรรมมา ฯลฯ สมนิยาม?

สรณธรรม เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ นิยามปทนิทเทส คงเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น

จบไตรสมณนิทเทส
